Redacció i Administració:
Passeig de Gràcia, 24. — Telèfon 1491-A
Tallers d'impremta:
Barberà, núms. 11 i 13.—Telèfon 1[illegible]-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

EDICIO DIARIA

Barcelona	3	Pts.	mes
Península ibèrica .	7'50	"	trimestre
Amèrica llatina . .	9'50	"	"
Altres països . .	25	"	"

LA PUBLICITAT

ANY XLVI—NUM. 15,756—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DISSABTE, 21 DE JUNY DE 1924

EL CAS MATTEOTTI HA ESTAT PORTAT A LA MAJOR PART DELS PARLAMENTS EUROPEUS. ELS ACORDS PRESOS TENDEIXEN TOTS A RESPECTAR LA POLITICA INTERIOR D'ITALIA.

LA PRODUCCIO BIBLIOGRAFICA

Quin goig fan les darreres estadístiques sobre la producció bibliogràfica francesa! L'any passat, aquesta producció va créixer fortíssimament sobre la de l'any anterior. La crisi del llibre produïda per la gran guerra, ha estat superada a França magníficament. Ni el major cost de la mà d'obra, ni l'augment del preu del paper, han pogut fer recular les onades de llibres que els editors francesos llencen cada dia damunt la multitud dels lectors. I encara cal tenir present que no és pas França el poble de major força bibliogràfica a Europa.

Als catalans, l'exemple de l'augment en la publicació de llibres francesos ens ha de servir d'estímul. Les xifres de les estadístiques al·ludides fan goig a l'home intel·lectual. Però a l'intel·lectual català, després de fer-li goig, li fan tristesa. Per causes múltiples, que ara no és oportú d'estudiar, la nostra producció bibliogràfica és molt petita; i això que en els darrers decennis ha esdevingut ja important. La comparació amb les darreries del segle passat és favorable. Però la comparació amb la resta dels pobles és desfavorable, i accentuadament.

El període transitori en què encara es troba el problema lingüístic català *té una part principal en les dificultats amb què* xoca la creixença de la bibliografia en llengua vernàcula. No solament hi ha a Catalunya un percentatge baix de gent que llegeix, sinó que entre els que llegeixen molts encara no s'han habituat a la lectura del català. Compareu, per exemple, la nostra producció bibliogràfica amb la de Finlàndia, que té un nombre d'habitants lleugerament superior al del Principat de Catalunya, i veureu en quin lloc inferior resta encara, en aquesta matèria, el nostre poble.

La pujada de les noves generacions contribuirà notablement a l'expansió de la nostra bibliografia. Però independentment d'aquest fet biològic, caldria afavorir enèrgicament la difusió dels llibres i de les publicacions catalanes. Anys enrera, la benemèrita Societat Catalana d'Edicions, que encara avui sosté heroicament el mestre impressor Ramon Tobella, inicià un sistema de biblioteques per subscripció, que ha estat després seguit per altres empreses, com l'Editorial Catalana i "La Revista". Els resultats obtinguts per aquest sistema han estat relativament satisfactoris. Però demostren que no s'ha arribat, per part del públic, a sentir un suficient interès pel llibre català. Succeeix que, en la gran majoria dels casos, no és el lector el qui va a buscar el llibre, sinó el llibre el qui va a buscar el lector. Tot essent això preferible a la situació anterior, seria desitjable que hom pogués prescindir d'aquests caminadors i que les empreses editorials catalanes poguessin organitzar-se en la forma normal.

[redacted]

Full de dietari

MES IMPRESSIONS DE CORPUS.

Aquesta és la vuitada de les processons. Per molt que us en volgueu desentendre, és gairebé segur que en algun instant sentireu el pes de la vella tradició barcelonina. Trobareu en algun indret una aglomeració de gent o una rastellera de tramvies aturats; sentireu una banda que sona lentament, marcant un pas que no té res de marcial; els aires us duran una ratxada de perfum (encens i ginesta)... Minvareu la marxa i us direu: "Ah, sí: som a Corpus!"

No teniu cap desig de veure una processó: en coneixeu tan bé tots els aspectes, n'heu vistes tantes! Però, ara que la processó ve com qui diu a veure-us a vós, no teniu voluntat de desviar-ne els ulls. Mireu! Gegants, trampes, ciris, penons, senyeres, seglars, escolanies, sacerdots, frares, col·legis, bandes, la Custòdia, les autoritats, l'escamot de tropa, la carroça, flors, encens, paperets i serpentines.

No és el mateix de sempre? Sí, gairebé. Però, del tot no! Perquè, vulgues no vulgues, el barceloní de naixença quan veu una processó de Corpus recorda les altres, totes les altres que ha vist de petit. El record fa com una mena de vel cada any més complicat, per bé que no menys transparent: un vel que poetitza la realitat, donant-li tremolors i vaguetats esquisides... Sí, és això. Un hom veu els gegants i sent com del fons de la consciència puja la imatge d'aquella esgarrifor que l'envaïa quan era petit i veia els cavalls de la guàrdia municipal obrint-se pas en una massa atapeïda i cridaire.

Després, la desfilada esdevé una mica monòtona: en el cor del petit hi ha un principi de fatiga; fins que no apareix el ciri pasqual la seva curiositat no es revifa. Aleshores, sí. Aleshores s'acosta l'apoteosi final, magnífica, commovedora!

I la gentada informe que corre adalerada per assaltar els tramvies causa una certa angúnia. Sembla que porti el maligne propòsit d'esborrar la bella ordenança de la processó.

Però no l'esborra sinó un moment. La processó, amb els seus prestigis, ressuscita cada any. I cada any *per fas o per nefas*, perquè el record s'hi embolica, perquè un infant que us és aprop us ajuda a comprendre-la, pel que sigui, trobeu manera de contemplar la sumptuosa corrua amb un goig inèdit o renovellat. D' [redacted]

Carles Soldevila

La Política

EUGENI XAMMAR A TXECOSLOVAQUIA

El nostre corresponsal a Alemanya, Eugeni Xammar, ha sortit cap a Txecoslovàquia—Pressburg, Brunn, Praga—d'on ens seran trameses interessants informacions.

DETENCIONS

Retallem de "Las Noticias", d'ahir:

"Con motivo de algunos incidentes que se produjeron al paso de la procesión por distintas calles, la policía detuvo a tres individuos."

PROCESSAMENT I PRESO

El jutge militar ha decretat el processament i presó de l'ex-diputat a la Mancomunitat senyor Joan Casanovas.

UNA ALTRA DIMISSIO

Hom diu que el senyor Torras, de Granollers, diputat a la Mancomunitat nova, té el propòsit de dimitir el càrrec.

"LA VEU DE TARRAGONA"

L'autoritat militar ha alçat la suspensió que havia imposat al periòdic "La Veu de Tarragona".

COMENTARIS A LA PROCESSO

L'editorial d'ahir de "El Correo Catalán" és dedicat a la solemnitat del Corpus. La resum en aquestes ratlles:

"Tras el avasallador homenaje de amores en todos los templos de la ciudad durante la mañana, salió la procesión, hizo pausadament su curso y regresó a nuestra Iglesia catedralicia en triunfo de Fe y de Patria, entre millares de manos que vomitaban aplausos y labios que musitaban oraciones."

CANVI DE RESIDENCIA

Retallem de "El Noticiero", d'ahir vespre:

"Parece confirmarse que don Miguel de Unamuno y don Rodrigo Soriano, que habían fijado temporalmente su residencia en las Islas Canarias, se han trasladado a París."

TORNADA DEL GENERAL BARRERA

Avui al matí és esperat, procedent de Madrid, el capità general, N'Emili Barrera.

Supressió del francès a les escoles jueves turques

Constantinoble, 20. — El comissari d'Instrucció turc ha ordenat la supressió de l'ensenyament del francès a les escoles israelites, substituint-la per l'hebreu i el turc.—Havas.

L'ascensió al mont Everest

EL SEGON INTENT D'ASCENSIO TAMBE HA FRACASSAT. — ELS EXPLORADORS, PERO, ESPEREN ELS PRIMERS DIES BONS PER COMENÇAR UNA ALTRA VEGADA L'ASSALT

El coronel-lloctinent Northon i el senyor Mallory han fet pública la ressenya de la seva segona ascensió. Heu's-la ací:

"Escollírem el 17 de maig per a la segona marxa cap als camps números 3 i 4. Era potser el millor dia que havem conegut a la muntanya; el 19, era al camp núm. 3, i l'endemà Mallory, Odell i jo ens posàrem a fressar un camí cap al camp núm. 4 i més lluny cap al coll Nord. No hi havia cap senyal del quart camp que havíem construït en 1922. La neu s'ho havia endut tot durant els dos hiverns passats. A la nit només hi deixàrem Hazard amb dotze traginers i vàrem descendir al camp núm. 3.

El 22 de maig havíem de sortir de nou, però la neu va caure sense parar vint-i-sis hores. La temperatura baixà a 47° 5c. Un record de fred per a la nostra expedició.

Era impossible, en aquestes condicions, d'emprendre la pujada. El dia 23, l'avantguarda, que havia passat dues nits al camp núm. 4, va tornar, però vàrem veure amb espant que li faltaven quatre dels seus traginers. Aquests havien preferit de romandre al camp abans que intentar la davallada sota una tempesta de neu. No tenien, però, com a tota provisió sinó un sac d'ordi, i un dels homes tenia les mans gelades. Calia salvar-los costés el que costés, encarregant-se'n Mallory."

El salvament. — A partir d'aquest moment, és el senyor Mallory el que continua la narració:

"La nit que vàrem passar abans de sortir a la recerca dels infeliços enterrats al camp núm. 4 fou veritablement afrosa. La neu queia sense interrupció. Jo patia molt d'un atac de tos de "gran altitud". Quan vàrem sortir a la matinada teníem tot l'aire de miserables gossos apallissats. Intentar una ascensió al pic, damunt d'una terra coberta de neu lliscadora, era una tasca gairebé insuperable, i jo estava convençut, per la meva part, que no arribaríem a fi.

Vàrem sortir a les vuit del matí; a dos quarts de dues havíem travessat el gran glacer i havíem arribat al peu del pic, que pujava gairebé verticalment. Els graons que hom havia tallat eren coberts de neu, però feliçment hi havia encara la corda que Somervell havia fixat l'antevigília al camp número 4.

Aviat vàrem sentir els quatre traginers que parlaven a dalt. Era, però, dos quarts de cinc, i l'ombra que projectava el mont Everest ja ens cobria. Els homes estaven disposats a sortir, però la corda no els arribava i s'havia de baixar alguns metres sense cap estra per sostenir-se damunt de l'abim. Dos d'entre ells gosaren a baixar, essent un miracle que arribessin a agafar-se cinc metres més avall enfonsant llurs dits gelats en la neu. Foren salvats per Somervell, el qual els allargà la corda, i vàrem baixar tots plegats, agafant-nos a la corda, al llarg de la xemeneia de glaç. Veritablement no comprenc com el desgraciat que havia tingut les mans gelades va poder aguantar la corda i arribar fins al peu del pic.

Una vegada més, la vida dolorosa, vorejada de geleres, ha estat el testimoni silenciós de la trista retirada d'un grup d'homes malalts, encegats per la neu, morts de fred. Ens trobem de nou al camp núm. 1, ocupats a revisar els nostres plans. Si el monçó ha arribat, la nostra única esperança serà de trobar un interval de bon temps. Si és només un vent passatger, tindrem encara bon temps que ens permetrà d'intentar un nou assalt."

Una bomba en un banquet
Tres morts i set ferits

Canton, 20. — Ha estat tirada una bomba que esclatà durant un banquet donat en honor del senyor Marlin, governador de la Indo-Xina.

Tres dels invitats resultaren morts i set ferits, dos d'aquests mortalment.

L'assassí va fugir.—Havas.

Intent de robatori de documents

Sofia, 20. — Uns malfactors desconeguts han envaït l'habitació de l'agregat militar iugoslau, tractant d'apoderar-se de documents diplomàtics.

La premsa iugoslava lamenta vivament l'incident, sol·licitant que s'adoptin les mesures necessàries.—Havas.

D'ALEMANYA

EL GENERAL VON SEECKT

(DEL NOSTRE CORRESPONSAL PARTICULAR)

Berlín, juny.

S'acaba de celebrar a Berlín la vista d'una causa contra dos senyors molt patriotes i molt "racials", anomenats Thormann i Grandel, als quals s'acusava d'haver-se proposat l'"eliminació" del general Von Seeckt, cap de l'exèrcit alemany, i d'haver fet passos molt decidits per dur-la a terme. Dir eliminació vol dir assassinat. D'assassinar, els "racials" alemanys en diuen eliminar. Eisner, Trezberger, Haase i Rathenau foren eliminats i no pas assassinats com s'ha fet córrer a l'estranger amb una mala intenció evident. Els senyors Thormann i Grandel, decidits a eliminar el general, però mancats de valor personal per realitzar l'operació ells mateixos, van presentar-se al Secretariat del partit racial a Berlín, i van demanar si disposaven d'un "eliminador" jove i decidit per fer la feina material. El pla ja el portaven ells fet: el general Von Seeckt té el costum de fer un parell d'hores de cavall abans d'anar al ministeri; l'única cosa que l'eliminador havia de fer era prendre un abonament d'equitació al mateix tattersall que el general Von Seeckt i engegar-li un parell de trets mentre anés distret fent evolucions per la pista. Operació fàcil i eqüestre. Al Secretariat del partit racial els senyors Thormann i Grandel van ésser rebuts pel senyor Tattenborn, el qual, després de felicitar-los per la pensada brillant que havien tingut, els va dir que podia recomanar-los un eliminador magnífic, home de fetge i bon cavallista, dit Kopke. A la primera reunió, Kopke va dir que tot li semblava molt bé, però que no disposava de calces de muntar. Els senyors Thormann li van comprar unes elegants calces de muntar, i li van donar vuitanta dòlars. Va quedar fixat el dia de l'eliminació. A la terrassa del Cafè Josty, que és un cafè de la Potsdamer Platz ple des del matí al vespre de noies rosses que esperen Lohengrin, Thormann i Grandel esperaven Tattenborn, el qual estava encarregat de presenciar l'espectacle de Muny i de comunicar-los el resultat de l'operació.

Tattenborn va presentar-se a l'hora dita, però darrera d'ell hi anaven tres inspectors de policia, previnguts pel mateix Tattenborn, els quals van agafar i lligar els senyors Thormann i Grandel.

Mentrestant el general Von Seeckt feia evolucionar el cavall amb la més perfecta innocència, i el senyor Kopke, amb els vuitanta dòlars i les calces de muntar, feia compres a la Leipzigerstrasse, que és el carrer de Ferran de Berlín. Tot plegat risible, però els senyors Thormann i Grandel portaven males intencions.

Ara, com ja hem dit, s'ha celebrat la vista de la causa, i el Tribunal, després de deu dies de debats, ha reconegut que la intenció d'eliminar el general Von Seeckt per part dels senyors Thormann i Grandel no podia ésser més clara, però ha declarat, a l'ensems, que es veia obligat a absoldre'ls. El Tribunal diu que els preparatius dels senyors Thormann i Grandel per tal d'eliminar el general Von Seeckt, s'havien limitat a comprar calces de muntar a terceres persones que mai havien tingut la intenció d'eliminar el general Von Seeckt. Sembla que això, segons el Codi alemany, no és delicte. En apreciar el veredicte, la premsa s'ha dividit. Els diaris de l'esquerra —el general Von Seeckt es un home de dreta, però no és "racial"—han dit que els jutges del Tribunal eren uns barrilaires disfressats. Els diaris racials han dit que el veredicte era un preciós veredicte. El fiscal ha demanat la revisió del procés, però no se sap encara si la concediran.

Tant-se-val. Els personatges principals del procés no han estat pas els acusats. I l'interès ha estat sobretot, polític. A la sala del Tribunal han estat evocades les setmanes de febre i de trasbals de la tardor de l'any passat, quan el marc valia cada dia la meitat menys que el dia abans, i la gent anava pel carrer traient el fetge per la boca. Fou l'època de la gran campanya a favor de la dictadura, amb el grotesc cop d'Estat d'Hitler i Ludendorff. L'organitzador de la campanya al nord d'Alemanya era un senyor Class, advocat i president d'una Federació molt important d'associacions patriòtiques. Aquest senyor Class anava i venia aleshores de Munic a Berlín tres vegades a la setmana i fruïa a Baviera d'una gran popularitat.

Un dels acusats d'haver volgut assassinar el general Von Seeckt—el senyor Grandel—va tenir la feblesa o la sinceritat de declarar un dia al jutge d'instrucció que la malícia que portava al general Von Seeckt venia d'haver sentit dir a l'advocat Class que el general Von Seeckt era un mal alemany, i que era precís eliminar-lo. Acusat com aquell qui diu d'instigador al crim, l'advocat Class [redacted] s'ha vist obligat a explicar-se, i ha declarat, com és de suposar, que ell mai no havia dit una cosa semblant. I com que, ultra dir-ho, ho ha jurat, i la llei alemanya pel que toca al jurament és molt medieval, el Tribunal l'ha cregut. Però, per tal de justificar-se, l'advocat Class ha parlat, i tot parlant no ha tingut més remei que explicar-nos una mica ço que feia durant la tardor de l'any passat.

[redacted]

El general Von Seeckt ha estat cridat a declarar durant el procés, i la seva declaració ha estat senzillament brillant. No ha volgut declarar a porta tancada. No ha volgut dir un mot sobre el complot per assassinar-lo. Però ha volgut dir la seva opinió sobre l'advocat Class.

[redacted]

El general Von Seeckt és un senyor molt important, del qual haurem de tornar a parlar més d'una vegada.

E. X.

Converses filològiques

Creiem que hauria d'assajar-se el restabliment, en la llengua literària, del mot *destret*. Molts cops, llegint textos antics, havíem pensat en aquest mot com a apte a substituir, en molts casos, els mots *apuro* i *aprieto*. Deien els antics: "En temps de fam e de *destret*", "Com siau ja en gran *destret*...", "Se reté la vila sense alguna força o *destret*, sinó voluntàriament..."

Destret és el prolongament de *districtus*, participi passat de *distringere*. D'un *districtia*, derivat de districtus prové el *détresse* francès, que tradueix en molts casos, com el nostre *destret* antic, els mots espanyols *apuro*, *aprieto* (angustia, miseria, peligro extremo, etcétera).

El català no solament posseïa *destret* sinó el verb *destrènyer* (distringere); *destret* substantiu podia, doncs, considerar-se com el participi, substantivat, d'aquest verb. Pertanyia aquest verb a una família de verbs alguns dels quals han desaparegut i d'altres han vist restret l'ús llur, reemplaçats totalment o parcialment per verbs savis o forasters. El restabliment d'ells ens serviria per evitar, en molts casos, castellanismes com *apretar* i *apremiar*. Els verbs a què al·ludim són *estrènyer*, *restrènyer*, *constrènyer*, *destrènyer*.

Destrènyer, en català antic, té sovint el mateix sentit que el *constrènyer* actual (d'un ús més aviat escàs): "La cort *destrengué* lo pagès a pagar los diners", "De necessitat so *destret* d'escriure-les". Però, restablert *destret*, potser no fóra superflu de restablir també *destrènyer* en aquells casos en què no significava precisament forçar, obligar (ço és constrènyer), sinó produir un estat d'estretor, apuro, détresse...: "Al terç jorn ell fou molt fortment *destret* per fam."

P. Fabra

BOTIGUERIES

Com el bon lector, el bon botiguer *es lleva de matí, obre la* botiga abans que els compradors es desensonyin — només que pel que pugui ocórrer i per la sensualitat que ell frueix en el joc de comprar i vendre—i quan arriba el més puntual dels salta-taulells o el més escrupolós *pixa-tinters* ja l'home s'ha delectat en cent petites feinetes de l'escriptori o de la prestatgeria que han de reportar, pel cap més baix, el doble que el "clapar" massa de refiat bo i prenent la matinada. Després, durant tot el sant dia—que tots els dies feiners són sants i bons pel botiguer que sap de què se les heu—l'home del petit negoci continu no cessarà de vigiliar: com aquell qui es troba absorbit en els càlculs, projectes i ordenacions, llucarà per damunt dels vidres de les ulleres, i les ulleres per damunt la balustradeta de l'escriptori, curant que tot vagi llatí, que la dependència es desfaci i es desficiï perquè cap client surti de la botiga sense fitar-s'hi, que els tenedors de llibres no aixequin el cap dels grossos llibres llistats de blau i vermell com la pissarra de fer coixineres i matalassos, i, en fi, que el temps no deixi d'ésser d'or.

En acabar el sant dia, els salta-taulells i els pixa-tinters cessaran la llur habilidíssima prestidigitació i tancaran les portes; tot haurà anat com una seda. A partir d'aquest moment, l'amo potser cultivarà la intel·ligència boi recorrent exposicions d'art, o col·leccionant llibres de bibliòfil, o especialitzant-se en la filologia tongusa, a faisó del que sol passar en terres d'Alemanya, d'Anglaterra o de França, com volen suposar els botigueròfils. Potser se n'anirà a fer el ximple o bé a malbaratar els diners que li ha fet guanyar la seva dependència tan ben domesticada, com afirmaran els botigueròfobs.

Per la seva part, la dependència se n'anirà també a cultivar *el cos i l'esperit en Ateneus*, Centre i Clubs, com suposem els amics dels salta-taulells; potser se n'aniran a fer el tarambana, segons creença de la gent rrrefinada—que de tota mena n'hi deu haver de salta-taulells,i, per tant, tothom pot tenir raó.

Els botigueròfils i els saltataulel·lòfils sovint han de defensar la gent del comerç contra els atacs dels refinats, dels aristòcrates de la intel·ligència i dels desmenjats de l'esforç, talment com si aquesta casta mercantívola fos la calamitat enorme que el comunista vol suposar. No fa pas gaires dies LA PUBLICITAT dedicà a aquesta defensa un dels seus davantals. No anirem pas fins a defensar incondicionalment tota mena de botiguers, els bandarres, garneus i adulteradors, els lladres, grollers i estiracordetes, sinó el bon botiguer que amb delectació juga a comprar i vendre darrera del seu taulell i de les seves ulleres; el bon botiguer que planta botiga al mig del carrer, i que s'especialitza, i et complau, i et fa les coses a mida, i corre a cercar-te a l'estranger o a Manresa allò que per alzar ara no té a la botiga, i que a tu tant et convé; el botiguer que tot i representar un rodatge social, si voleu gravós i suprimible, se sap fer imprescindible enlluernant-nos amb els aparadors escaients i llaminers i adornant i alegrant les ciutats amb els seus anuncis llampants i les seves botigues radiants i evitant-nos d'anar als qui sap de quina manera futurs grans magatzems comunals a adquirir les vitualles i les superfluïtats de munició, fetes a la mida del Duc de Solferino i d'En Carles Soldevila, indistintament.

Sobretot no havem de parar mai d'admirar el veritable "factotum" d'aquesta meravella botiguista que fa les ciutats modernes tan vivents i suggestives, tan templadores i, en conseqüència, tan estimulants: el salta-taulells àgil i orador. Probablement sense aquests devessalls de botigues amb llurs *aparadors i llums i anuncis* lluminosos i opacs, i amb llur admirable organització per fer-*nos a mans aquí mateix*, al Pla de la Boqueria, les coses més desitjables que hom produeix a les cinc parts del món, probablement sense tot aquest prodigiós artifici de les ciutats no sabríem veure la bellesa de fora ciutat, no tindríem paisatgistes, ni poetes, ni músics—ni bescantadors del botiguer.

Endemés, la majoria dels poetes i artistes, fins els bons, els de debò, són fills, o néts, o germans, *o nebots de botiguer*, aquí i arreu. Són comptats els artistes, els doctors, els magistrats, *els generals i els poetes* que engendrin artistes, doctors, magistrats, generals; poetes o marrrrquesos. L'hereu de tal general ha sortit corredor d'Assegurances; el fill del poeta s'ha fet sastre; del doctor de fama mundial n'han eixit només que salta-taulells, i el magistrat ha posat al món un representant de productes químics.

No, decididament: no cal tenir la vanitat de la pròpia naixença o de la pròpia professió. Això estava de moda vint anys enrera. Avui potser un tenedor de llibres sigui tan respectable com el seu amo i tots dos tan necessaris a la poesia com el poeta: més necessaris que mai. Un intel·lectual que avui tingués *aquelles pretensions de casta* d'anys enrera, estaria en ridícul. Això sobretot ho havem d'entendre els catalanistes: no caiguem en casticismes o castes que no s'adiuen amb Catalunya ni amb els temps que hi corren. Anem més enllà, i del botiguer *i el salta-taulells* passem a l'obrer i a l'industrial sense fer escarafalls d'intel·lectual provincià. *Portem-hi aquell interès que* per la nostra feina els reclamem. Hi ha botiguers innobles per la mateixa llei natural que crea el poeta, el metge, el pintor, el músic, i fins el sacerdot innobles. De tot hi ha a la vinya del Senyor, gràcies a Déu. Seria ben ensopida la vida sense els bandarres, tan mateix. Val a dir, però, que de tots el bandarres, el pitjor és l'intel·lectual.

Vint anys enrera, quan l'aristocratisme intel·lectual era de moda, l'Eugeni Ors s'empescà de posar-se la partícula nobiliària a fi de ben cenyir la seva voluntat d'aristòcrata de les Lletres o del que convingués. El noi acabava els estudis i en celebració d'aquesta deslliurança ideà la darrera facècia estudiantesca, la qual havia de consistir en una funció dramàtica que ell i els seus camarades d'aula *donarien a la taverna* dels 4 Gats, funció que havia d'ésser una diatriba constant contra el botiguer. Aquesta diatriba seria feta pels "Bardes Masqués", els actors d'aquella "troupe" improvisada, els quals actuarien amb la cara coberta amb una màscara negra. Els "Bardes Masqués" representaven, doncs, l'Esperit en oposició *a les llordors de l'estultícia que* tenia, ai!, Barcelona embrutida.

La sala gran de la Taverna dels *4 Gats* s'omplí de gom a gom, malgrat la calor. La gent havia d'estar-se dreta per enquibir-s'hi. I eixiren els "Bardes Masqués", i començà la declamació d'invectives cada vegada més aristocràiques en contra del pare del botiguer i del pobre botiguer i del fill del botiguer, que tants d'amics i demés parents tenien així mateix en aquella "troupe".

Tan enormement aristocràtiques anaven esdevenint les invectives, que a la fi En Miquel Utrillo, que sempre en tenia una de ben agra per dir, sobretot si el feien estar massa estona boi dret i premsat dintre la calor, hagué de cridar en direcció a les taules:

—Val més ésser fill de botiguer *que fill de* "Masqué"!

Aquesta frase encara potser no hagi passat de moda, tot i l'eliminació de pautarques que hom ja ha fet.

Joan Sacs

La situació a Europa

A conseqüència de tot el que ha ocorregut a Itàlia, acaba de celebrar-se a Bolònia una gran manifestació per honorar el feixismo, Mussolini i les altres coses honorables del país. Per la mateixa causa, els companys de Rossi, el cap del departament de Premsa del Directori feixista, que està reclamat per la justícia, han dimitit col·lectivament.

A la Cambra francesa, havent fet Herriot declaracions sobre la política estrangera, fou votada una ordre del dia de confiança per 313 vots contra 234.

A conseqüència de l'elecció de M. De Selves, que és republicà demòcrata, per a president del Senat, alguns centres polítics volen veure futures dificultats per al Govern al Senat, que segons ells escurçaran notablement la vida del Gabinet.

El patrons anglesos del ram de construcció han decidit el tancat per al 5 de juliol. Aquesta mesura afectarà [illegible] obrers.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 20 DE JUNY DE 1924

BORSA MATI

	Obra	Antr.	Baix	Tanc
Nord.	63	63	6260	6270
Alacant.	65 60	6590	6560	6575
Andalús	5570			5570
Autòmnibus	94			94
Crèdit i Docks	1560	1565	1560	1565

BORSA NIT

Obra	Antr.	Baix	Tanc
6235	6235	6230	6230
6440	6450	6440	6445

Divises estrangeres

Francs	4060
Suissos	132
Belgues	36
Lires	3240
Lliures	3235
Dòlars	7'45
Peso argentí	2'40
Reis	
Peso Uruguay	

BORSA DE MADRID

Interiors	71'25
Amortitzable 4 %	89'00
Amortitzable 5 %	96'25
Exterior 4 %.	85'75
Banc d'Espanya.	570'00
Banc Esp. de Crèdit	
Banc Esp. Rio Plata	40'00
Banc Hisp. America	
Tabacs	241'50
Sucres P.	86'75
Sucres O.	36'25
Cèdules.	90'00
Nord	327'00
Alacant.	309'00
Francs	40'60
Lliures	32'35

BORSA DE PARIS

Londres	7988	8015
Bèlgica.	8660	8660
Espanya	247	24750
Holanda	689	
Itàlia	7970	7975
Nova York	1838	1845
Portugal		
Suècia	49050	
Suïssa	32775	328
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Noruega	25250	
Dinamarca	31250	
Berlín		
Viena		
Praga	5480	
Rumania	805	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	140'50
" " Isabel	152'50
" " unces	149'50
" " petites	148'50
" " francès	149'50
" " lliures	37'50
" " dòlars	7'75

SUCRES

Nova York	Tanca 20 juny
Juliol	349
Setembre	366
Desembre	353
Març	335
Maig	

CAFÈS

Nova York	Tanca 20 juny
Disponible	14 5/8
Juliol	1305
Setembre	1338
Octubre	1325
Novembre	1312
Desembre	1295
Març	1274
Maig	1244

BORSA TARDA

Nord.	6250	6250	6565	6590
Alacant.	6560	6560	6490	6490
Chades.	416			416
Aigües.	11225	11225	112	112
Andalús.	5550			5550
Docks.	1175	1575	1560	1560

BORSA DE LONDRES

Nova York	43431	Suècia	16325
França	8015	Alemanya	18125
Bèlgica	9250	Austria	307500
Itàlia	10018	Praga	147500
Suïssa	2446	Argentina	4103
Espanya	3231	Montevideo	4262
Portugal	153	Xile	4020
Holanda	11597	Buenos Aires	4103
Dinamarca	25645	Valparaiso	4020
Noruega	32025		

VALORS NO INSCRITS EN LA COTITZACIO OFICIAL DE BARCELONA

	Cornt.		Cornt
Traction 7% 1921.	9975	Gallega Electricitat 6%.	9950
Traction preferents	12325	Ajuntament Sevilla 6%.	9535
G. Metrop. 6%.	9775	Hotel Ritz 7%.	80
S. T. Barcelona 6%	10085	Unió Salinera d'Espanya.	9725
C. E. Colonització 6%	9325		

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del dia 20 de juny de 1924

NOVA YORK	Disp.		Juliol	Octbre	Desbre	Gener	Març	Maig
Tanca anterior.	2065		2865	2593	2522		2495	2516
Obertura			2850	2586	2517		2480	
Segon telegrama			2870	2590	2520		2495	
Tanca								
LIVERPOOL								
Tanca anterior.								
Obertura			1682	1523		1477		
Segon telegrama								
Tanca			1677	1578		1471	1459	1444
NOVA ORLEANS								
Tanca anterior.	2935		2798	2519				
Obertura								
Segon telegrama								
Tanca								

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Emprèstit 1914.	73'50
" 1920.	73'50
C. C. Comunal.	72'75
DIPUTACIO DE BARCELONA	
Emp. 9.000.000	79'50
" 5.000.000	78'75*
" 13.000.000 B	76'00*
" 13.000.000 C	76'00*
AJUNTAMENT DE BARCELONA	
Emissió 1903	80'25
" 1904	80'00
" 1905	80'00
" 1906 A.	80'25*
" 1906 B.	80'25
" 1906 C.	80'25*
" 1907 D.	80'25
" 1910 O.	79'50
" 1912 H.	80'25
" 1912 E.	74'50*
" 1912 F.	73'00
" 1913 B.	80'25*
" 1914 B.	79'75
" 1917 B.	80'65
" 1918 B.	80'50
" 1919 B.	80'25
" 1920 B.	80'35
" 1921	99'50
" 1922 Exp	99'75
Eixampla 1899.	97'50
" 1913.	92'25*
" 1907.	90'50
Bons Reforma	83'75
PORTS	
Port de Barcelona	87'75*
" " Melilla.	99'00
" " Sevilla.	92'25*
" " Gij.-Musel	96'00*

DEUTES DE L'ESTAT

Interior	4%	A.	71'55
"	"	B.	71'50
"	"	C.	71'45
"	"	D.	71'45
"	"	E.	71'45
"	"	F.	71'40
"	"	G H.	70'50
Exterior	4%	A.	87'15
"	"	B.	86'95
"	"	C.	86'80
"	"	D.	86'60
"	"	E.	85'50
"	"	F.	85'50
"	"	G H.	88'00
Amortitzable	4%	A	89'75
"	"	B	89'75
"	"	C	89'25
"	"	D	88'25
"	"	E	88'00
"	5%	A	96'30
"	"	B	96'30
"	"	C	96'30
"	"	D	96'25
"	"	E	96'25
"	"	F	96'30
"	1917	A	96'25
"	"	B	96'20
"	"	C	96'25
"	"	D	96'25*
"	"	E	95'10
"	"	F	96'30
O. Tres. A.	1924	A	101'80*
" " "	"	B	101'70*
" " N.	"	A	101'85
" " "	"	B	101'85
" " O.	1924	A	102'20
" " "	"	B	102'30

OBLIGACIONS I FERROCARRILS

Nord 1.ª hip. 3%.	64'75
" 2.ª " "	62'50
" 3.ª " "	64'00
" 4.ª " "	65'00
" 5.ª " "	64'65
Pamplona.	65'15
Prioritat	67'75*
M. S. Joan	66'50
Nord 6%.	101'75
Almanses.	84'35
Almanses Adds.	65'50
Valen. 1 1/2 %.	94'65
Astúries 1.ª	61'75
" 2.ª	62'00
" 3.ª	62'00
M. Z. A. A 5%	91'85
" B 4 1/2%.	77'00
" C 4%	71'85
" D 4%	68'75
" E 4 1/2%.	76'75
" F 5%	87'35
" G 6%	101'50
" H.	94'65
" 1.ª	61'00
" 2.ª	75'00
" 3.ª	74'75
Orenses hx 3%.	63'00
Càceres 5%	89'50
" Rx 4%.	70'25
" V.	29'85
Andalús 5%.	78'75
Secundaris 4%	66'75
C. Gral. Tram. 4%	78'50
" " " 5%	93'00
Tramvies BEG 5%	86'75*
" " 6%	74'75
" St. And. 4%	75'00
Sarrià-Barna. 6%	102'75

Fer. Catalunya 5%	93'75
Fer. Catalunya 6%	101'25
" Catalans 1919	100'25
" " 1922	100'75
" Cremallera.	101'25
AIGUA GAS I ELECTRICITAT	
C. B. d'E. 1913 5%	86'50
" " " 1920 6%	99'50
Unió Elèctrica 6%	95'75
Aigües Barna. 5%	88'15*
" G 6%	101'25
Catalana Gas i Elec. E 4 1/2%	78'25
" F 4 1/2%	77'00
" G 6%	95'50
" Bons 6%	93'00
Energia 5%.	82'50
" 6%	95'75
" Bons 6%	92'50
S. P. F. Mot. 6%	69'00
" " " Bons 7%	69'00
H. A. Elect. 5%.	101'25
" " " 6%.	108'00*
C. Fluv. Elct. 6%	70'00
C. Mall. Elct. 6%	43'00
Produc. Pirelli 6%	96'50
OBLIGACIONS DIVERSES	
Transatlàntica 4%	83'25
" 5%	101'25
" 6%	103'25
Urgells var.	61'25
Asland 6%	100'00*
" 7%	102'50
C. d'Obres 4 1/2%	85'00*
" " 5%.	83'25*
" " 6%.	96'00
Carbs. Berg. 4 1/2	63'25*
Const. i pats. 6%	82'00*
Cases Barates 6%	20'00
Colonia Güell 6%	95'50
M. de P. de S. 7%	99'25

ACCIONS

Banc d'Espanya.	568'00
Crèdit i Docks.	356'00
FERROCARRILS I TRAMVIES	
Orense Vigo.	14'00
Andalusos.	55'50
Canal Ebro	26'00*
AIGUA GAS I ELECTRICITAT	
Catalana D.	67'00
" E.	72'00
" F pf. 5%	
" F pf. 6%	79'50
Aigües Barna. o.	112'50
" " difs.	74'00
C. H. A. Elect. A.	420'00
DIVERSES	
C. Gl. Tabacs F 1.ª	235'00
" " " F 2.ª	217'00
C. Trasatlàntica O.	75'00*
" " P.	100'00
Espanya Industrial.	166'00
Gral. Telèfons O	
" " P	90'00
C. Peninsular O	
" " P	86'50
C. Metal·lúrgica P.	80'00*
Autòmnibus S. A.	99'25
Hispano-Suïssa	195'00
Salat O	61'00*
Hulleres	202'00
M. i Sondeigs P.	
Indústries Agrícoles	176'00

BORSA DE PARIS

Interior esp.	182'25
Exterior 4%.	206'00
Banc Espanyol	106'00
Ac. Alacant	860'00
Ac. Andalusos	650'00
Obs. " 1.ª	325'00
Obs. " 2.ª	305'00
Obs. Càceres var.	[illegible]
Accions Nord.	780'00
" " 1.ª	710'00
Pamplona 1.ª	620'00
Barcelona 1.ª	685'00
Astúries 1.ª	693'00
" 2.ª	711'00
Tabacs Filip.	27'75
Riotinto	25'80
Renta franc. 3%	53'15
" " 5%	67'30
Nord 2.ª sèrie	735'00
" 3.ª "	701'00
" 4.ª "	683'00
" 5.ª "	675'00
Lleydes	276'00
Astúries 3.ª	660'00
Priorat.	775'00*
Pamplona esp.	620'00
València Utiel.	750'00
Alacant 2.ª	885'00
" 3.ª	905'00
Càceres acció.	609'00*
Cordovès	781'00*
Andalusos 1.ª var.	273'50
" 2.ª "	218'00*
" 1917 3%	633'00
Badajoz	[illegible]
Céd. argent.	274'00

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) són canvis anteriors.

MERCAT DE LLOTJA

BLATS

Aragó i Navarra	de	46 a 58
Castella i Manxa	de	44 " 46
Extremadura.	de	41 " 42
Andalusia dur (amb sac)	de	. . . . .
Ségol.	de	. . . . .

(Preus en pessetes 100 kg. sense sac damunt vagó origen.)

FARINES

Força	de	78 a 125
Extra local	de	61 1/2 " 62
Corrent local.	de	60 " 60 1/2
Blanca extra Castella	de	61 " 62
Blanca corrent Castella	de	59 1/2 " 60
Baixa	de	44 " 45

(Preus en pessetes sac de 100 kg. damunt carro aquí.)

DESPULLES

Número 3.	de	25 1/2 a 26
Número 4.	de	23 " 24
Segones	de	20 " 21
Terceres	de	19 " 19 1/2
Quartes.	de	18 " 18 1/2

(Preus en pessetes sac de 60 kg. damunt carro aquí.)

Menut (prims)	de	19 a 19 1/2
Segonet.	de	18 " 18 1/2
Segó.	de	15 " 16

(Preus en rals quartera de 70 litres, sense sac, damunt carro aquí.)

CEREALS

Moresc caixal groc.	de	. . . . .
Moresc Plata nou.	de	34 a 34 1/2
Moresc Plata vell.	de	. . . . .
Ordi Extremadura i Manxa	de	29 " 29 1/2
Civada Extremadura.	de	28 " 28 1/2
Civada roja.	de	. . . . .
Faves Llobregat	de	42 " 43

Faves Extrem. o Andalusia.	de	42 a 43
Favons Extrem. o Andalusia.	de	40 " 40 1/2
Favons estrangers	de	. . . . .
Veces Navarra	de	39 " 40
Veces Segarra	de	39 " 40
Veces Andalusia.	de	35 " 36
Veces estrangeres	de	. . . . .
Veces verdes.	de	. . . . .
Escaiola Andalusia	de	78 " 79
Escaiola Marroc	de	. . . . .
Escaiola Plata	de	. . . . .
Mill estranger	de	. . . . .
Erps.	de	41 " 42
Titus.	de	41 " 42

(Preus en pessetes 100 kg. amb sac, damunt carro aquí.)

LLEGUMS

ARRÒS

Bomba Callasparra.	de	120 a 123
Bomba	de	110 a 115
Especial.	de	76 " 77
Selecte	de	75 " 76
Matisat.	de	74 " 75
Bell-lloch O.	de	71 " 72
Trencat.	de	41 " 42

DESPULLES D'ARRÒS

Farina	de	52 a 55
Cilindre (farinasses)	de	23 " 25
Escatillat	de	. . . . .

MONGETES

Castella.	de	160 a 165
Mallorca	de	132
Prat.	de	. . . . .
Estrangeres blanques	de	120 " 125
Estrangeres vermelles	de	100 " 105
Urgell	de	. . . . .

CIGRONS

Saüc.	de	. . . . .
Blancs arrugats alfarnates 44/46	de	128 a 130
Blancs arrugats alfarnates 48/50	de	125 " 127
Blancs arrugats alfarnates 52/54	de	115 " 117
Blancs arrugats alfarnates 58/60	de	90 a 95
Blancs arrugats alfarnates 60/65	de	85 " 90
Pelons	de	80 " 90
Llenties.	de	100 " 130
Guixes	de	41 " 42

(Preus en pessetes 100 kg. amb sac damunt carro aquí.)

GARROFES

Xipre	de	48 a 49
Negra Vinaroç	de	46 " 47
Negra Castelló	de	46 " 47
Matafera	de	. . . . .
Roja i negra	de	44 " 45
Negra Eivissa.	de	. . . . .
Mallorca	de	39 " 40

(Preus en rals 42 kg. sense sac damunt carro aquí.)

FARRATGES

Alfals primera	de	7 1/2 a 8
Alfals segona.	de	6 " 6 1/2
Palla llargueta	de	5 1/2 " 6
Palla curta	de	4 1/2 " 5
Fulla d'olivera	de	
Trepadella.	de	

(Preus en pessetes 40 kg., damunt carro aquí.)

—o—

Polpa remolatxa, estrangera.	de	38 a 39
Polpa remolatxa, país.	de	30 " 31
Turtó de coco	de	27 " 28
Farina llinosa.	de	38 " 39

(Preus per 100 kg., amb sac, damunt carro aquí.)

VAGONS ARRIBATS

ESTACIO M. S. A.

28 de blat; 10 de farina; 3 de civada; 2 ordi.

ESTACIO DEL NORD

11 de blat; 12 de farina; 2 de civada.

GASETA BARCELONINA

Sants d'avui: **Lluís Gonçaga**, confessor; **Terenci**, bisbe i màrtir. **Raimon**, bisbe de Barbastre: **Paladi i Eusebi de Samorata**, bisbes; Santa **Demètria**, verge i màrtir.

NOTA NECROLOGICA

ENTERRAMENTS PER AVUI

MATI

Francesc Sànchez Garcia, de nou mesos, Sant Pau, 80, al cementiri Nou. A les vuit.

Joan Güell Pascual, de dos anys, Sagunt, 84, al cementiri de Sans. A les deu.

Josep Abril, de 5 mesos, València, 411, al cementiri de Sant Andreu. A les deu.

Vicens Tortosa, de tres anys, Armengol, 1, al cementiri Nou. A les vuit.

Antoni Cascales, de 12 mesos, Robador, 37, al cementiri Nou. A les nou.

Victòria Hurtado Recasens, de 63 anys, Hospital de la Santa Creu, al cementiri Nou. A dos quarts d'onze.

Enriqueta Tapias Cortada, de 39 anys, hospital de la Santa Creu, al cementiri Nou. A les deu.

Maria Almurni Carnicer, de 74 anys, Hospital de la Santa Creu, al cementiri Nou. A les deu.

TARDA

Maria Rissech Campderà, de 41 anys, Corts Catalanes, 458, al cementiri Vell. A dos quarts de cinc.

Antoni Orujo Sopa, de 48 anys, Cano, 69, al cementiri Nou. A dos quarts de quatre.

Salvador Ramos Padrós, de 2 mesos, Sant Tomàs, 57, al cementiri d'Horta. A les cinc.

Melitó Ruiz Juana, de 80 anys, plaça Letamendi, 25, al cementiri Nou. A les quatre.

Apolònia Santaculàlia Casas, de 62 anys, Hospital Sagrat Cor, al cementiri Nou. A les tres.

Josepa Costal Huguet, de 21 anys, Aribau, 203, al cementiri de Sant Gervasi. A les tres.

Jaume Aparicio Ferrer, de 22 mesos, Grases, 9, al cementiri Nou. A les tres.

Francesc Rodena Briz, de 7 mesos, Sarrià, 26, al cementiri Nou. A les tres.

Josepa Flores Ridao, de 56 anys, Mallorca, 398, al cementiri Nou. A les cinc.

Manuel Revuelta Monparch, de 23 anys, plaça Mossèn Cinto, al cementiri de Vallvidrera. A les quatre.

FUNERALS

Na Xaviera Pahisa i Nogués, vídua d'En Miquel Pérez i Martí. Moquarts d'onze, a Sant Francesc de rí el dia 9 del corrent. Avui, a dos Paula.

Remenant lleixiu en la "Anònima Barcelonesa de Cales y Abonos", l'obrer Francesc Alvarez Cazorla, de 30 anys, es produí ferides d'importància a l'ull esquerre, a conseqüència d'haver-li anat esquitxos del dit liquid.

FORN DEL CISNE
Pelai, 38. Telèfon 2975 A.
Revetlla de Sant Joan. Les conegudes i típiques coques d'aquesta casa són les millors.

El Foment de la Sardana de Barcelona ha organitzat per a avui, dissabte, a les deu del vespre, una audició de sardanes, que tindrà lloc a la plaça del Pi, a càrrec de la popular cobla Barcino. Demà, diumenge, el Foment de la Sardana celebrarà una altra ballada al carrer Ample (entre la Granvia Laietana i el carrer de Canvis Vells), a les onze del matí, per l'aplaudida cobla La Principal Barcelonina.

Avui, de set a nou, ensenyament gratuït de sardanes a l'estatge del carrer Rec Comtal, núm. 17, pral. (prop de l'Arc del Triomf).

Es lavissament de terres al Metropolità Transversal

UN MORT I DOS FERITS

Ahir a migdia es registrà un altre esllavissament de terres al Metropolità transversal. El fet ocorregué al pou núm. 1, situat davant de l'estació de Magòria.

Els obrers Joan Líria Navarro, de 25 anys, i Josep González Màrquez, de 24, junt amb un altre que només es sap que li diuen el "Rubio", foren conduïts al dispensari d'Hostafrancs.

El Líria presenta contusions i erosions a la cara, genoll dret i colze esquerre, i el González, contusions i erosions al peu esquerre. Ambdós tenen ferides de pronòstic lleu. Passaren al seu domicili.

El "Rubio", el qual va ésser agafat per les terres, quedà greument ferit que en arribar al dispensari morí. Es presentà el jutge de guàrdia, el qual ordenà l'aixecament del cadàver, que fou traslladat al dipòsit de l'Hospital Clínic.

Hom veu que les obres del Metropolità transversal es fan amb tota consciència.

G BIES i peus de metall. Elegants models propis per a presents. Llorens Germans. Rambla de les Flors, número 30.

La Secció Mútua Infantil del Centre de D. del C. i de la I., convoca els seus socis a la Junta general ordinària que celebrarà avui, a les deu del vespre.

TURO PARK

Demà, diumenge, a la tarda, sota la direcció de l'intel·ligent capità Dardé, els intrèpids aeronautes Vicenti i Puig *s'aixecaran amb el montgolfier de mil* metres cúbics de cabuda, anomenat "Villa de Lyon".

LA COMEDIA CATALANA
publica avui per dos rals
CAP DE FLAMES

Demà diumenge, dia 22, tindrà lloc la inauguració oficial del Consultori Mèdico-Quirúrgic, installat als locals de la Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç.

Per força major i contra els desigs de la direcció, la revista setmanal "El Ressò", portaveu del districte VII, deixarà de publicar-se aquesta setmana.

Benzina a 0'57
Garatge Comercial Manymbert, S. A. Passatge de la Pau (tocant a la plaça del Teatre).

Durant la matinada d'ahir es declarà un incendi a la impremta de "La Hormiga de Oro", situada al carrer Nou de Sant Francesc. Fou dominat de seguida.

Ermengol Monjo Duran, de quinze anys, caigué d'un tramvia, causant-se lesions contuses a la regió occipital i a la regió malar esquerra, de pronòstic reservat.

JOIES, VERITABLE OCASIO i objectes usats de totes classes. Preu fix. Tallers, núm. 41.

Un automòbil atropellà Rodolf Oliva Barraquer, de 16 anys, el qual hagué d'ésser auxiliat per tenir fracturats la tíbia i el peroné.

EL GOVERNADOR NO REP

Fa dos dies que els periodistes no són rebuts pel governador, general Lossada, per manca de notícies d'interès.

Josep Aymerich Baró
METGE
ha traslladat el seu domicili a la Granvia Layetana, 55, pral. Telèfon 2831 A.

La Societat Vegetariana Naturista de Catalunya ha suspès temporalment les conferències que tenia el costum de celebrar al seu estatge social els divendres a la vetlla.

Ahir es presentà al quarteret de Vallcarca una dama portant un carregador amb cinc càpsules de maüser. Digué ho havia agafat de casa seva, car el seu espòs l'havia amenaçada diversos cops. Ambdós foren detinguts.

LA PINACOTECA
Corts Catalanes, 644
Ultim dia de la venda d'una col·lecció de quadros. S'adjudicarà al millor postor.
Entrada lliure.

ELS ESCORXADORS

Sacrifici d'ahir als Escorxadors: *Bous, 97; vedelles, 18; moltons, 401;* crestats, 4; cabrits, 86; anyells, 1.101; ovelles, 644; cabres, 30; porcs, 361.

LA CARTUJA DE SEVILLA
Rbla. Catalunya, 13 - T. 3812 A
Rep constantment les darreres creacions en Vaixelles, Cristalleries, Jocs cafè i te, Orfebreria i fantasies pròpies per a
presents

LA BARRIADA DE CAN VERDURA

A sol·licitud de l'Agrupació de propietaris de la barriada de Can Verdura, el regidor jurat del districte IX, Hilari Marimon, acompanyat d'una nombrosa representació de la dita entitat, visità aquella barriada per ferse càrrec de les seves necessitats.

Per delegació del senyor alcalde, el regidor senyor Xercavins fou portador de la processó que sortí ahir de la capella del Manicomi de Sant Andreu.

El Dr. Joan Freixas Freixas
trasllada el seu domicili i consultori al carrer de **Muntaner, número 309, xalet**, on pensa visitar des del primer del vinent juliol.—Telèfon: 6205 G.

Demà, diumenge, l'Orfeó Renaixement començarà a donar festes en la sala d'espectacles, després de les grans reformes fetes.

El programa serà el següent: Dia 22, a la nit, funció de teatre, posantse en escena "Flors i Violes" i "Com els ocells"; dia 23, revetlla de Sant Joan, gran audició de sardanes per la cobla La Principal Barcelonina. Hi haurà coques i ramells.

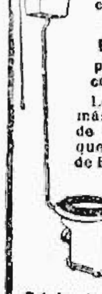
No dejarse sorprender con pomposos
NOMBRES EXTRANJEROS
para sólo cobrar mas caro.
Los Water-closets de más duración e higiene, de garantía absoluta, que no se cuartean, son de Fabricación Española llevando los nombres de "SANITAS" o "LEDA" y se hallan de venta en todas las principales casas del ramo en España.
Fabricante: F. Sangrà Barcelona Pelayo, 11

Secció Permanent d'Educació i Instrucció.—Del dia 22 al 29, aquest fins al migdia, es podran visitar les Exposicions de final de curs, installades en les respectives dependències. Queda oberta la inscripció per les classes d'istiu i pel curset de dactilografia. El dia 28 finirà la classe popular de cuina.

Secció Permanent de Religió i Culte. —Demà, dia 22, a les vuit, Missa resada de Comunió. Divendres, dia 27, a dos quarts de vuit, Missa cantada de Comunió general en conclusió del mes del Sagrat Cor. Se segueixen practicant cada dia els exercicis propis del mes del Sagrat Cor.

Classe de Cuina Popular.

Dies feiners, de vuit a nou del matí:

Dilluns, ous a l'Americana.

Dimecres, Mitjana de vedella "Renaixement".

Dijous, Tomàtecs a la "Gratin" i patates soufilée.

Divendres, Cireres confitades i melmelada de prunes.

Dissabte, Gelats a l'africana.

AVIS: Poden assistir a aquestes lliçons totes les que ho desitgin, tant si són com no sòcies de l'Institut, satisfent o'25 pessetes abans d'entrar a la classe.

Llibres recentment adquirits: "Atlas lingüístic de Catalunya", A. Griera; "Mitologia Tedesca", R. Minutti; "Theatre", Racine; "Discours sur l'Histoire Universelle", Bossuet; "Crònica o comentaris del Rei En Jaume I", Biblioteca Clàssica Catalana; "Ejercicios Pràcticos de Química", M. A. Catalán; "Oberitalienische Trecentisten", J. Schlosser; "El ejercicio en casa y la salud", Parcival G. Masters; "Allemagne" (1918-1921), P. Colin.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a dos quarts de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Va ésser detingut Pere Romero Clares, acusat d'haver agredit a un vigilant del carrer de Sant Jeroni.

Per a avui, dissabte, a les deu de la nit, La Violeta de Clavé ha organitzat una bella festa al seu estatge social (carrer del Rec Comtal, 17), a càrrec de l'Esbart Català de Dansaires i el grup coral d'homes i de la seva escola de Música per a nens i nenes. El programa de ballets i cançons es forsa interessant.

Tots els Joans i Joanes han de posar els dolços en les elegants safates de cristall que venen a cap diner a les cristalleries Lluís Inglada, Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5.

CARDÓ Sanatori de l'Asma i Bronquitis. Clima sec. Xalets nous. Radiotelefonia. Nova installació d'aigües completa. Informes: La Ideal Samaritana, Archs, 10. Telèfon 5149 A.
Supressió del 10 per 100 sobre factures.

Màquines per a rentar roba
MORISONS
Ferreteria Ràfols, Ronda de Sant Pere, 74.

Gabinets de bany, lavabos, Waters, Bidets, etc.
Nous models. La casa més barata.
ISIDRE FONT
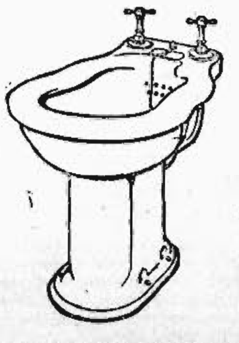
54, Ronda de Sant Pere, 54
(davant del carrer Girona)

Anuncis Oficials

GRAN METROPOLITA DE BARCELONA, S. A.

Vencent el dia 1 de juliol vinent el cupó número 7 de les obligacions 6 per cent d'aquesta Companyia, emissió de 20 d'octubre de 1922, es posa a coneixement de llurs senyors tenedors, que el pagament del dit cupó s'efectuarà, a partir d'aquella data, i amb deducció dels impostos corresponents, resultant un valor líquid de Pessetes 6.881 per cupó, a Barcelona, a la S. A. Arnús-Garí; a Madrid, a la sucursal del Banc de Biscaia i al Banc Espanyol de Crèdit, i a Bilbao, al Banc de Biscàia.

Barcelona, 18 de juny de 1924. — El Secretari del Consell, Servand Fernàndez-Victorio.

AIGUA IMPERIAL

FILLS DE F. MAS SARDA
BANQUERS
RAMBLA DEL CENTRE, NUM. 1
Davant del Gran Teatre del Liceu
Banca-Valors-Canvi-Cupons
Negociem els cupons venciment 1 de juliol
(l'import líquid dels quals ens sigui conegut)

JOIERIA,
ARGENTERIA
I RELLOTGERIA
Antoni Bordas
Plaça Santa Anna, núm. 7

SOLER i TORRA G.MANS
BANQUERS
RAMBLA ESTUDIS, 11 i 13 :: BONSUCCÉS, 113
VALORS - CUPONS - GIRS - CANVI
Negociem tots els cupons
venciment 1 de juliol vinent

CATALUNYA

VILAFRANCA DEL PENEDES

Vària

El Centre Excursionista Vilafranquí té anunciada, per als dies 22, 23 i 24 d'aquest mes, una excursió al santuari de Núria i a altres indrets del Pireneu Català. Hi ha nombrosos inscrits.

— Diumenge passat, al Casino d'Unió Comercial la companyia d'En Josep Cirera, de la qual formen part Na Maria Morera, N'Emília Baró i N'Alexandre Nolla, va representar "Maria Rosa" i "La dida". La interpretació fou excellent i els aplaudiments abundants. Tant a la tarda com a la nit, els artistes reberen multitud de felicitacions per llur tasca en pro de l'espandiment del teatre català.

— El professionalisme esportiu s'estén d'allò més. Abans només estava a l'abast dels grans clubs, ara ha descendit als de menor categoria. En Sabater, que jugava de porter al F. C. Vilafranca, ha estat contractat pel Terrassa F. C. Hom diu que el sou que li ha estat assignat és molt important. Decididament la tècnica del cop de peu dóna diners i glòria. I encara hi ha gent que perd les celles entre les pàgines dels llibres cercant la saviesa!

— Ha mort En Josep Serdà Vallés, pare del gerent de la Societat Enològica del Penedès, En Josep Anton i del farmacèutic En Raimon.

L'acte del traspàs s'ha vist extraordinàriament concorregut.

— Són moltes les persones d'aquesta vila que assistiran a la pròxima pelegrinació a Lourdes.

— Al camp d'esports del Vilafranca F. C. s'ha celebrat una exhibició de boxa. Els partits foren els següents: Ortiz II contra Moro, Ferran contra Diògenes i Frank Puig contra Jack Nancy (negre). En el match Ferran-Diògenes aquest darrer va abandonar el ring al tercer round. En Ferran va lluitar, també, amb un aficionat local.

— El mercat de vins està encalmadíssim. Es fan poques compres, oscillant els preus al voltant de 2 pessetes grau.

TARRAGONA

Noves religioses : Escàndol : Ball

Després de quaranta anys de serveis en aquesta Catedral ha obtingut indult de jubilació el doctor Josep Serradell, que actualment era el degà dels capitulars.

— Han estat designats els marquesos de Muller per actuar de padrins en la benedicció de la senyera de la Congregació de Maria Immaculada i Sant Lluís Gonçaga.

— El dia de Sant Lluís, festa onomàstica del nostre paisà el nou sacerdot En Lluís Armengol, aquest cantarà la seva primera missa, el qual acte se celebrarà al temple de l'Ensenyança.

— Ha estat detinguda una dona anomenada Roser Pons Lletjà, la qual ha ocasionat una ferida en un braç a un jove d'aquesta ciutat.

— Per haver promogut un gran aldarull i a més a més haver-se insolentat amb els guàrdies de seguretat, també ha estat detinguda i tancada a la presó de Pilats, a passar una quinzena, la francesa Renée Blau Beaugeois.

Para la pérdida de apetito

Ese estado debilitante procede de alguna irregularidad del organismo para eliminar eficazmente los residuos de la digestión. La forma natural de tonificar el cuerpo, estimulando y regulando las funciones orgánicas y despertando un sano apetito, es respirar cuanto aire puro se pueda y beber todas las mañanas en ayunas "Sal de Fruta" ENO De venta en todas las buenas farmacias.

"SAL DE FRUTA"
ENO
(ENO's "FRUIT SALT")
Laxante - Purificadora - Refrescante

Concessionari: Frederic Bonet
Aribau 888, Barcelona.

FESTES
DE
MAIG-JUNY
1924

Avui, dissabte dia 21, a les 10 de la nit

Gran revetlla artística regional
a les Places de les Columnes
del
Parc de Montjuich

Grans installacions de caràcter típic regional - Esplèndida manifestació coreogràfica composta per 200 dansarines - Balls regionals - Audicions musicals - Grans iluminàries

Direcció: Reial Cercle Artístic. — Decorat: Senyors Grau Carbonell i Antoni Mataró.—**Masia catalana:** Senyor J. Alumà Sans.—**Casa rural mallorquina:** Senyors Marian Fuster i Lluís Fuster.—**Casa sevillana:** Senyors Ramon de Capmany i Joan Serra.—**Casa aragonesa:** Senyor Sáinz de la Maza

Seient de preferència 2 pts. Cadires 1 pta.

Els impostos a càrrec del públic

NOTA.—Per a major comoditat del públic s'expenen entrades, al mateix preu, al Centre de Localitats, Plaça de Catalunya, 9; carrer de Casp, 10; Marquès del Duero, 65, i Ronda de la Universitat, 24

DE FRANÇA

Declaracions de M. Herriot a la Cambra sobre política exterior : Vot de confiança

París, 20. (Sessió de la Cambra.) El senyor Herriot, ocupant-se de la política exterior, declarà que existia acord unànime entre Anglaterra, Bèlgica i França perquè Alemanya respecti les garanties que signà. Va dir que França era eminentment pacifista i que sols volia l'exacte compliment dels pagaments d'Alemanya i la seguretat del seu territori. Va dir que la democràcia alemanya està tan interessada com França en què aquesta no tan sols sigui pagada sinó en què no sigui atacada.

Declarà també el senyor Herriot que té la seguretat de trobar en el senyor Macdonald i en el Govern que presideix no sols un ajut eficaç sinó una sincera collaboració en interès de França i dels altres pobles interessats.

Acabà sollicitant de la Cambra que accepti la seva responsabilitat.—Havas.

París, 20. — La Cambra va concedir ahir un vot de confiança al Govern, per 313 vots contra 234. —Havas.

Per la represa de les relacions amb Rússia

UNA REUNIO AL MINISTERI D'AFERS ESTRANGERS

París, 20. — Una nota del ministeri d'Afers estrangers fa saber que conforme ço consignat en la declaració ministerial, referent a què el Govern francès prepararia la reanudació de les relacions normals amb Rússia, s'ha tingut al ministeri d'Afers estrangers una primera reunió de representants dels grups d'interessos francesos a Rússia.

En la dita reunió s'ha fet conèixer el punt de vista dels mencionats grups sobre la millor manera de defensar els interessos que representen.

Dins de poc temps se celebrarà una nova reunió per al mateix objecte.—Havas.

UN DISCURS MOLT OPTIMISTA DE M. BOKANOWSKI

París, 20 (sessió de la Cambra).—El senyor Bokanowski pronuncià un discurs afirmant que el Govern presidit per Herriot troba França en una situació financiera molt favorable, la més favorable en què s'ha trobat després de la guerra.

El senyor Bokanowski fa ressaltar que les mesures fiscals de la Cambra anterior han proporcionat un ingrés de 30 mil milions, la qual cosa permet equilibrir el pressupost, àdhuc sense fer ús de la llei que preveu mil milions d'economies.

Manifesta després que les plusvalues del pressupost donaran almenys ingressos per valor de quatre mil cinc cents milions més que el passat any de 1923, i que el balanç comercial tindrà un excedent de mil quatre cents milions.—Havas.

LA RECEPCIO DEL COS DIPLOMATIC A L'ELISI PARAULES D'HERRIOT AL MINISTRE POLONES

París, 20.—Avui s'ha celebrat, a dos quarts de quatre de la tarda, a l'Elisi, la recepció del Cos diplomàtic pel nou president de la República, senyor Doumergue.

Es trobaven presents en l'acte el ministre senyor Chlapowski, el conseller enyor Szembek i tot el personal de la Legació polonesa.

Després del discurs d'habitud del president de la República, el senyor Doumergue ha recorregut el saló acompanyat del senyor Herriot i del senyor De Fouquières, cap del protocol.

El president del Consell, senyor Herriot, ha parlat breus moments amb el ministre polonès senyor Chlapowski i li ha manifestat els seus desigs de celebrar amb ell, el més aviat possible, una detinguda entrevista, la qual ha quedat assenyalada per a després de la seva tornada d'Anglaterra, amb l'objecte—segons paraules seves—d'enraonar amb el cap reposat i el cor obert.—Havas.

LA PREMSA D'ESQUERRA

París, 20. — El diaris de l'esquerra posen de relleu la claredat i la franquesa amb què M. Herriot ha completat la seva declaració ministerial. —Havas.

LA PREMSA I L'ELECCIO DE M. DE SELVES

París, 20. — El diari "Ere Nouve", comentant l'elecció del senyor De Selves per a la presidència del Senat, que com és sabut pertany al grup de la Unió Republicana, i la derrota del seu contrincant el radical senyor Bienvenu, diu que no s'ha d'exagerar la importància del ocorregut, encara que no és per demés que els partits de l'esquerra recullin la lliçó que conté.

Els diaris moderats expressa la seva confiança en el patriotisme del senyor Herriot, i donen com a segur que el nou president del Consell sabrà exigir les necessàries garanties de pagament i de seguretat per a França.

Ocupant-se de l'elecció del senyor De Selves per a la presidència del Senat, aquests diaris creu que l'Alta Cambra ha afirmat de nou la seva voluntat de exercir veritablement un paper ponderat que contribueixi a frenar qualsevol extralimitació de la política de les esquerres.—Havas.

ELS PERILLS DEL SENAT MALS AVERANYS PER AL GOVERN HERRIOT

París, 20. — Als cercles polítics es manifesta la creença de què el Gabinet del senyor Herriot es trobarà amb dificultats, més aviat o més tard, en el Senat, i tal vegada avants que termini el mes que som, a propòsit del projecte de llei d'amnistia.

LES INFLUENCIES EL CAMPIONAT DEL MON DE PISTOLA SE CELEBRA A REIMS I EL GUANYA UN SUIS

Reims, 20. — Setze nacions han concorregut al match internacional de pistola, a 50 metres.

Va obtenir el primer lloc Suïssa, amb 2.572 punts.

Espanya el quart, amb 2.424.

El suís Schyder va obtenir el títol de campió mundial i a conseqüència de la contestació acerca de tir amb l'argentí Aranz, el qual disparà una bala més.—Havas.

EL REGIM TEMPESTUOS A TOT FRANÇA :: LLAMPS, VICTIMES I PERJUDICIS

París, 20.-Des d'abans d'ahir i sense interrupció descarreguen a totes les regions de França violents temporals, amb pluges copiosíssimes i fortes pedregades, ocasionant grans danys a les collites.

També han caigut nombrosos llamps, ocasionant víctimes i destruïnt alguns edificis.—Havas.

FOTOFRAFIES PER T. S. F.

París, 20.—L'inventor francès Belin ha transmès fotografies per telegrafia sense fils.—Havas.

JOFFRE A L'ELISI

París, 20.—El president de la República, senyor Doumergue, ha rebut el mariscal Joffre.—Havas.

L'ESCANDOL MATTEOTTI

Els Parlaments europeus s'ocupen de l'assassinat del diputat socialista

Les paraules de Macdonald causen mal efecte a Roma
L'ambaixador italià visita el Primer anglès
Unes reserves de Herriot

Dimissió col·lectiva del Departament de Premsa

Budapest, 20. — El grup hongarès d'Unió interparlamentària, delliberant respecte la seva participació en la propera reunió que se celebrarà a Berna, ha rebutjat la proposició del diputat radical Rupers expressant el sentiment del grup al partit socialista italià, per la desaparició del diputat Matteotti, fent constar que mai s'han registrat accions anàlogues comeses a altres països.—Havas.

LA NEUTRALITAT SUISSA

Berna, 20. — El Consell nacional, desitjan observar la neutralitat, ha rebutjat, per 94 vots contra 38, una moció socialista de simpatia al Parlament italià amb motiu de l'assassinat del diputat Matteotti.—Havas.

LA CAMBRA FRANCESA

París, 20. — A la Cambra dels diputats s'aprovà ahir en votació en què les esquerres venceren a les dretes, una moció dels socialistes fent constar que la Cambra està dolorosament impressionada pel segrestament de Matteotti, i que reprova els crims polítics, sigui la que sigui la forma en què es porten a cap.

Avants de votar, Herriot féu reserves referent el respecte que s'ha de guardar per la corona italiana. —Havas.

MACDONALD NO HA AGRADAT

Roma, 20.—La premsa italiana deplora les declaracions de Macdonald a la Cambra dels Comuns, considerant que no foren oportunes.—Havas.

Londres, 20. — L'ambaixador italià celebrà ahir una entrevista amb Macdonald.—Havas.

EL "DAILY MAIL" ADMIRA EL FEIXISME

Londres, 20.—El "Daily Mail" publica una editorial admirant l'obra de Mussolini a favor de la salvació d'Itàlia, reconeixent que ni el Govern italià ni el feixisme són culpables de la malifeta comesa amb Matteotti.—Havas.

MUSSOLINI PREPARA UNA DECLARACIO AL SENAT

Roma, 20.—En el Consell de ministres que se celebrarà dilluns vinent, el senyor Mussolini sometrà als seus collegues de Govern les grans línies de la declaració que llegirà al Senat el dia següent.

En aquesta reunió el ministre d'Hisenda exposarà la situació financiera.

El senyor Mussolini ha convocat per a dimecres els diputats de la majoria.—Havas.

LA FIDELITAT NO ES UN MITE

Roma, 20. — Les principals ciutats d'Itàlia estan celebrant manifestacions de fidelitat al senyor Mussolini i al feixisme. —Havas.

UNA GRAN MANIFESTACIO A BOLONYA PER HONORAR EL FEIXISME

Bolonya, 20.—Una gran comitiva, en la qual figuraven parlamentaris, ex-combatents, mutilats de la guerra, autoritats, tots els feixistes de Bolonya i els fascios de la província, amb més de mil banderes i unes cen bandes de música, ha recorregut els principals carrers de la ciutat, dirigint-se a la plaça de la Valla, en mig d'entusiastes aclamacions de la multitud, la qual tirava flors des de les finestres i balcons.

La manifestació desfilà davant la Casa Consistorial, trigant a passar més de dues hores.

L'alcalde i el senador senyor Tanari pronunciaren discursos queixant-se de l'assassinat del diputat Matteotti i afirmant la seva absoluta adhessió al senyor Mussolini.

Acollit amb sorolloses ovacions, parlà després el diputat Grandi, el qual evocà el patriotisme del poble italià i el seu amor al treball.

Expressà la seva absoluta convicció que el crim comès en la persona del senyor Matteotti tindrà un càstig exemplar.

Lloà els progressos realitzats en tots els ordres, des de l'adveniment al poder del senyor Mussolini : acabà entre grans aplaudiments invitant el poble italià a renovar el seu jurament de fidelitat a l'actual president del Consell.

Per últim, en mig d'un entusiasme indescriptible, es donà lectura al següent missatge, dirigit al senyor Mussolini:

Reunit el poble de Bolonya amb els fascis de tota la província a la plaça d'aquesta tan antiga com gloriosa Vila, juren fe en la nova intelligència d'Itàlia i en el que ha estat soldat de totes les batalles; presten jurament d'absoluta obediència fins la mort al cap incansable, a l'artífex de les nostres glòries resplendents en aquesta nova era de la història italiana.—Havas.

TOT ACABA PER ARRANJAR-SE, SI MES NO

Bolonya, 20.—Després d'un discurs pronunciat per l'alcalde Puppini, d'un altre del senador Tanari i un del diputat Grandi, en una gran reunió feixista a la qual assistí nombrosíssim públic, la concurrència, solidarizant-se amb els planys dels oradors per la desaparició de Matteotti, afirmaren novament llur confiança en el feixisme i en el "duce" Mussolini.—Havas.

Dimissió col.lectiva del Departament de Premsa
Dimiteixen els amics i companys de Rossi

Roma, 20.—El Directori feixista ha acceptat la dimissió collectiva del departament de la Premsa.

Així mateix ha designat una comissió administrativa.

El Directori continua ocupant-se actualment de la situació creada pels darrers esdeveniments.—Havas.

Finzi demana un Tribunal d'Honor per a ell

Roma, 20. — El senyor Finzi, sots-secretari d'Estat de l'Interior, ha enviat al president de la Cambra dels Diputats una carta pregant-li que someta a un tribunal d'honor compost de representants de diversos grups polítics del Parlament tota la seva conducta passada i present, tant com ciutadà privat com en la seva qualitat d'home públic.

També demana que el dit tribunal porti a cap llur comès el més aviat possible. — Havas.

D'ANNUNZIO TRAMET UN NOBLE TELEGRAMA I RENUNCIA UNA PRESIDENCIA

Roma, 20.—Com sigui que d'Annunzio, en un noble telegrama, ha renunciat a la presidència de la Federació de Treballadors de la Mar, el prefecte de Gènova ha nomenat com comissari extraordinari el capità Adorno.—Havas.

BENEDICCIO D'UNA BANDERA

Roma, 20.—Al Palau de Venècia, en presència del rei i el ministre de la Guerra, s'ha celebrat la cerimònia de le benedicció i lliurament de la bandera del grup de Medalles d'Or. —Havas.

EL RAS TAFFARI

Roma, 20.—El ras taffari, regent d'Etiopia, ha visitat el president senyor Mussolini. Després ha assistit a una recepció que a honor seu s'ha celebrat al Capitoli.—Havas.

EL PRINCEP DEL PIEMONT

Roma, 20. — A Chieti el príncep hereu inaugurà un monument als morts de la guerra, traslladant-se tot seguit a Castellamare de l'Adriàtic, on assistà a la cerimònia de descobrir el bust en memòria del capità Acerbo, germà del sots-secretari a la presidència del Consell de ministres, mort a la batalla del Piave.—Havas.

UNA LLETRA D'EN CESARE ROSSI

Es objecte de molts i diversos comentaris una lletra del senyor Cèsare Rossi, que publica el "Nuovo Paese", que diu que ha rebut sense indicar el lloc de procedència:

"Estimat director:

"La coincidència de les meves relacions amb Amerigo Dumini, acusat d'ésser un dels autors de la desaparició de Matteotti, ha acumulat contra meu una infinitat d'induccions i de sospites tan greus com fantàstiques. Vindrà el moment en el qual serà possible d'explicar clar els orígens d'aquestes relacions—naturalment de partit, generals a tantes altres personalitats feixistes—amb un home que he conegut el 1921 a Milà, com a tres vegades decorat, mutilat de guerra i feixista ardent fins a l'exuberància. Avui, però, francament, davant de l'adversitat que s'ha abatut damunt del meu partit i de la torbació del país, crec inútil reaccionar amb aclariments i amb les amples documentacions que disposo. Aquesta és la raó exclusiva del meu allunyament temporal, determinat també per l'estat fàcilment comprensible, físic i moral en què es troba un home com jo que, després d'haver exercit càrrecs de responsabilitat al costat del Govern, i després d'haver cregut d'aportar al partit una nota constant d'equilibri i de sobrietat, es veu embolicat en una fola aventura, en la qual el desencert de l'execució és només comparable a la més espantosa inoportunitat política. Els enemics i els falsos amics, que de dissable estant es rabegen contra meu en la forma més ingenerosa i arbitrària, poden estar tranquols: no seran defraudats d'allò que constitueix un dret seu i un deure meu. Gràcies i salutacions.

Cèsare Rossi."

LA SITUACIO ITALIANA EN ELS COMENTARIS FRANCESOS

El "Quotidien", que ha publicat un gran retrat del malaurat Matteotti, i un article del líder dels socialistes collaboracionistes senyor Blum, el qual nodreix encara l'esperança que Matteotti és viu, diu després que Finzi i Rossi, en dimitir, es reconegueren culpables.

"Es dubtós que Finzi, agent dels grans industrials petrolífers i dels detentors de cases de joc, hagi teixit tota la trama del complot sense haver consultat els altres caps; basta conèixer l'estructura de l'organització feixista, la disciplina que hi regna, la influència de què disposa Mussolini, per saber que un delicte tan greu per les seves conseqüències polítiques no ha pogut ésser preparat pels subalterns."

Per l'"Humanité" aquest crim és el procés del feixisme i dels seus caps.

Per "Paris Soir", Mussolini ha sentit tant més la gravetat de la situació, que prova d'estendre el feixisme en una combinació més ampla.

La premsa de bloc nacional és moderada en els seus judicis, però reprodueix els rumors més alarmants que arriben d'Itàlia.

El "Matin" creu que, donada la situació, tot és possible, àdhuc l'ensorrament del règim feixista, que semblava d'una solidesa a tota prova.

Saint Brice, en el "Journal", diu que la dramàtica desaparició del diputat socialista ha posat els caps del feixisme davant una responsabilitat que posa al Govern de Mussolini a una prova dura. Sense intervenir de cap manera en un afer interior, l'opinió estrangera està interessada en el desenrotllament de la crisi, i més que cap altra aquella que segueix amb simpatia el gran esforç de regeneració d'Itàlia.

El diari italòfil i filomussolinià, el "Gaulois", escriu que Mussolini, la bona fe del qual no pot, evidentment, ésser posada en dubte, sembla decidit a netejar el seu voltant, de castigar severament els culpables.

Els feixistes italians residents a França han publicat, pel seu compte, una crida, en la qual diuen que mentre els italians procuren de no intervenir en la política interior francesa, en canvi, el partit comunista francès s'uneix públicament a les organitzacions extremistes italianes per mitjà de manifestacions polítiques que poden pertorbar les bones relacions entre tots dos països.

GRAN BRETANYA

Els patrons del ram de construcció acorden el locaut, que afectarà 70.000 obrers

Londres, 20. — La Conferència de patrons de les indústries de la construcció han decidit declarar el locaut a tota Anglaterra el dia 5 de juliol vinent.

Aquest propòsit es degut a què els treballadors es neguen posar en execució els acords que s'establiren en lo referent als sous i a les hores de treball i que foren negociats amb els directors dels sindicats obrers.

El locaut de la Federació de Patrons afectarà directament 700.000 obrers, i d'una manera indirecta totes les indústries en les quals els patrons no han rebut garanties satisfactòries per part dels obrers.—Havas.

LA QUESTIO DEL BLANQUET DE PLOMB ALS COMUNS LA O. I. DEL TREBALL ES MOLT CRITICADA

Londres, 20. — La Cambra dels Comuns ha votat en segona lectura un projecte de llei relatiu a la prohibició d'emprar blanquet de plomb en les pintures de la construcció.

La discussió ha estat molt animada.

Certs oradors han criticat la part presa en aquest assumpte pel senyor Albert Thomas, cap de l'Oficina internacional del Treball i han demanat a la Cambra que assenyali el seu desacord negant els crèdits d'Anglaterra a l'Oficina internacional del Treball.

Aquesta demanda ha estat retirada.—Havas.

L'INCIDENT ANGLO-MEXICA

Mèxic, 20. — Per haver estat cridat a Londres el representant britànic Cumins, el president Obregón ha suspès les mides d'expulsió que s'havien dictat.—Havas.

DECLARACIONS DE HERRIOT A LA PREMSA ANGLESA

Londres, 20.—De Paris comuniquen a l'Agència Reuter, que el senyor Herriot ha rebut aquesta nit, al Quay d'Orsay, els representants de la Premsa anglesa.

Ha fet resaltar que la seva entrevista amb el senyor Macdonald anirà encaminada tan sols a posar-se en contacte confidencialment i personalment.

Ha afegit que no ha tramès res a la Premsa, fora d'un comunicat, d'acord amb el senyor Macdonal, i que aquest facilitarà una nota oficiosa.

El senyor Herriot ha dit que en el que es refereix als assumptes que han d'ésser tractats en aquesta entrevista, deixarà la iniciativa al senyor Macdonald.

El senyor Herriot els ha expressat la satisfacció que sent per la seva pròxima anada a Anglaterra i la seva simpatia cap al Govern i poble britànics.

Ha manifestat també la convicció d'arribar a un acord i la confiança que es reforçarà notablement l'Entesa cordial.—Havas.

EL RAPID VIATGE D'HERRIOT A LONDRES

París, 20.—El senyor Herriot sortirà de Paris demà al matí i arribarà a Londres cap allí les cinc de la tarda.

Tot seguit es dirigirà a Chequers.

Dilluns a la tarda tornarà a Londres i a les tres quarts de sis dipositarà una palma a la tomba del soldat desconegut.—Havas.

L'HISPANO-AMERICANISME A ALEMANYA

Brema, 20.—A les drassanes de la "Bremer Vulkan" ha estat varat el vapor "Sierra Morena", del Nord Lloyd, d'11.500 tones.—Havas.

Berlín, 20.—Avui tindrà lloc en aquesta Universitat l'anunciada conferència sobre poesia ibero-americana.—Havas.

SENSE LLIBRES

no sortiu a estiuejar, perquè sigui on sigui sempre us trobareu en moments que us farien molta falta. Per evitar això us preguem de servir-vos visitar la nostra llibreria, on trobareu els llibres més selectes, en anglès, català, francès, castellà i alemany, etc.

EDITORIAL POLIGLOTA
Petritxol, 8

LA MUSICA

SALA MOZART

J. Nogués Pou, guitarrista

El bon nom que té guanyat el senyor Nogués com a concertista de guitarra i el caràcter benèfic del concert donat dimecres passat per aquest artista, atragueren a la Sala Mozart una concurrència nombrosa.

El senyor Nogués és un guitarrista de grans qualitats, que es fa admirar tant per la seva tècnica acurada com per l'expressió i el sentiment amb què avalora les seves interpretacions.

El programa que executà en el recital a què ens referim, oferia contrastos notables, que donaren ocasió a l'artista de mostrar la ductilitat del seu temperament, reeixint en totes les obres de manera que li valgué un èxit ben assenyalat, i distingint-se, sobre tot, en les de Sors, el gran clàssic de la guitarra, que ompliren tota la segona part, i marcaren el moment més interessant del concert. Les difícils "Variacions sobre un tema de Mozart", brillantment executades, li valgueren una de les més caloroses ovacions que el públic li tributà.

Completaren el programa: "L'emigrant", Vives; "Romança sense paraules", Mendelssohn; "Barcarola", Sagi; dues "Massurques" i "Records de l'Alhambra", Tàrrega, a la primera part, i "Preludi" i "Andalusia", originals del concertista; "Fantasia romàntica", Marquès, i "Scherzo" i "Màlaga", Mas, que integraven la tercera.

L'execució de totes aquestes obres fou entusiàsticament aplaudida, i encara hagué d'ampliar-se el programa amb una altra composició per complaure l'auditori i acallar els seus aplaudiments.

Un nou i ben complet èxit, doncs, que pot afegir el notable guitarrista als molts que ja ha aconseguit.

X.

LES FESTES DE L'ORFEO "L'ECO DE CATALUNYA"

Aquesta notable agrupació coral de Sant Andreu celebra aquests dies amb gran brillantor les festes commemoratives de les seves noces d'argent.

Aquestes festes, que s'aniran descabdellant fins al dia 20 de juliol, començaren diumenge passat, al matí, amb la solemne benedicció de la nova senyera de l'Orfeó, que tingué lloc a la parròquia de Sant Andreu. Foren els padrins el mestre Lluís Millet, director de l'Orfeó Català, i la senyoreta Maria Golós, presidenta del Grup Femenil del C. P. C.

Després d'aquesta cerimònia se celebrà un ofici, cantant l'Orfeó, sota la direcció del mestre Josep Maria Comella, la missa "In honorem Apparitionis B. M. V. Immaculatae", del mestre J. B. Polleri. Acabà la funció religiosa amb el "Tantum ergo", del mestre Mas, i el "Virolai" a la Verge de Montserrat.

A l'estatge de l'Orfeó, Centre Popular Catalanista, tingué lloc un àpat, en obsequi als padrins de la senyera, que transcorregué en mig de la més gran animació, pronunciant a l'acabament unes breus paraules el senyor Vives, president de "L'Eco de Catalunya"; el mestre Millet i el senyor Cararach, del C. P. C.

A les cinc de la tarda se celebrà, a la sala d'actes del Centre esmentat, una festa a honor del mestre director de l'Orfeó, En Josep Maria Comella, i dels orfeonistes, fundadors també de l'entitat, senyors Joan Bogunyà, Pau Bogunyà, Agustí Serra, Mateu Mateu, Joan Siljà i Andreu Margó.

El vice-secretari, senyor Pere Puig, llegí una extensa memòria històrica de la vida de l'agrupació coral, redactada pel reverend mossèn Joan Clapés i Corbera.

El mestre Joan Llongueres, del "C. de Germanor d'Orfeons de Catalunya", va fer un bellíssim parlament, encoratjant els orfeonistes a perseverar en llur obra de cultura i a mantenir, sobretot, ben viu l'esperit que els ha animat durant els vint-i-cinc anys que hi han aportat llur collaboració.

—Continueu cantant a Catalunya—digué—sense regatejar el vostre sacrifici, com ho haveu fet fins ara, i no cregueu en l'esterilitat d'aquest sacrifici.

Els aplaudiments que diferents vegades interromperen l'orador, coronaren amb esclat extraordinari les seves darreres paraules.

Seguidament tingué lloc un concert per les tres seccions de l'Orfeó, cantant-se el "Cant de la Senyera", sota la direcció del mestre Millet, i una excellent tria de composicions dels mestres Comella, Lambert, Sancho Marraco, Pérez, Cumelles, Clavé, Saint-Saens, Nicolau, Morera i Millet, a més de la cançó popular "Els remers del Volga".

L'èxit de l'Orfeó amb aquest concert fou ben brillant, bisant-se algunes de les obres esmentades per correspondre als calorosos aplaudiments de l'auditori.

Acabada aquesta sessió, el secretari de la Junta, senyor Celestí Casals, pronuncia unes expressives paraules de comiat.

A la nit se celebrà una ballada de sardanes al jardí del Centre Popular Catalanista, acudint una nombrosa concurrència, animada tota la vetllada de gran entusiasme.

Per demà, diumenge, està anunciat un concert per la senyoreta Montserrat Rofflant, professora de l'Orfeó, i una funció teatral.

Per al dimarts, dia 1 de juliol, un concert a càrrec del celebrat tenor Emili Vendrell, al qual acompanyarà el mestre Tomàs Buxó; i per a diumenge, dia 20, una excursió a Montserrat, per visitar la Patrona de Catalunya.

TOTS FUMEN
MI PAPEL
per la seva qualitat i preu, essent el primer i
ÚNIC ESTOIG
que pot dedicar les seves cobertes a publicitat pot oferir al públic, sense desmerèixer la seva classe,
100 FULLES
i uns articles [illegible] al final, per
30 CÈNTIMS
[illegible]

Crònica dels Jutjats

L'ESFONDRAMENT DE TERRES A LA VIA SUBTERRANIA DE LA RIERA DE MAGORIA

El jutjat de guàrdia, que ho era el de la Universitat, en tenir notícia de l'esfondrament de terres de la via subterrània dels Ferrocarrils Catalans, a conseqüència del qual morí Francesc Rubio, es personà al dispensari d'Hostafrancs i ordenà l'alçament del cadàver i la conducció al dipòsit judicial.

Ha praticat també algunes diligències per tal d'esbrinar les causes de l'accident i les responsabilitats que hi hagi.

EL CRIM DEL CARRER DE LES CABRES

Ahir al matí prestaren declaració davant del jutge del districte de l'Hospital molts veïns de la casa d'autes. Totes les proves deduïdes de les declaracions són de càrrec per al "Portuguès", ja que la majoria el veieren entrar a la casa poc abans de l'hora en què se suposa es cometé el crim.

Ha declarat també l'amo del bar "Ancra a [illegible]", del carrer de Sant Jeroni, on era molt conegut el "Portuguès", manifestant que la mà de morter era de la cuina del seu bar, d'on suposa la va prendre, ja que hi entrava sovint, i el dia d'autes recorda que també hi entrà, notant-la a faltar quan el "Portuguès" ja era fora.

Per aclarir aquest punt el Jutjat ha d'ampliar la indagatòria del "Portuguès".

LA FERNANDEZ EN LLIBERTAT

El jutge decretà la llibertat de la dona del "Portuguès", Laudelina Fernàndez, ja que, segons el resultat de les diligències practicades, sembla que no tingué cap intervenció en el fet.

El "Portuguès" en totes les declaracions prestades ha negat amb gran serenitat la seva acció en el crim.

DOS QUE VOLEN TRINXAR CARN

Ahir foren detinguts al moll de Baradona dos subjectes anomenats Vicenç Andrés i Josep Torralba que robaren tres màquines de trinxar carn. Els trinxa ingressaren a la Model.

UN LLOGUER, UN BRAÇALET I UNA SENYORA AMB BARRET

A una senyora que esperava dalt d'un balcó del carrer de Ferran que passés la processó, li va caure al carrer un braçalet d'or que duia. L'agafà una elegant senyora, i en adonar-se'n la dama del balcó li féu senyal que s'esperés una mica que baixava a recollir-lo. La que agafà el braçalet, després d'una petita maniobra per despistar, intentà fer-se fonedissa per entre la multitud i fugir per un dels carrers adjacents; però veié aquí que la llogatera de cadires se n'adonà i la seguí per reclamar-li els sis rals del lloguer del seient.

La del capell li digué, tot caminant, amb paraules d'una emoció commovedora, que la seguís uns moments perquè no duia sòu, i així anaren totes dues fins a la porteria d'una casa de la plaça d'Urquinaona, on la senyora del barret demanà sis rals, deixant en penyora el paraigües. Cobrà la cadirera i desaparegué la senyora.

La llogatera, en ésser altra vegada al carrer de Ferran, explicà la història a l'amo del braçalet i al grup on es comentava el fet.

Un policia corregué a l'indret de la plaça d'Urquinaona on podria esperar que la del barret anés a cercar el paraigües a la porteria, per caçar-la, i així fou: als pocs moments es posà a la ratera.

L'agent de policia la detingué, li féu tornar el braçalet, i la curiosa història de la senyora del barret tingué l'últim capítol als calabossos del Jutjat de guàrdia. La detinguda es diu Calamanda Pallejà.

DETENCIO

Ha estat detinguda Anna Llba i Cortès que per respondre d'un delicte de lesions estava reclamada pel Jutjat de les Drassanes.

CONTRA LA SALUT PUBLICA

El Jutjat de l'Audiència, secretaria Casanovas, instrueix un sumari contra els amos d'un lloc de menudalles del mercat de Santa Caterina, en el qual la policia trobà una ampolla de nievelina, que segurament es destinava a conservar els menuts. Com que és nociu per a la salut pública fou denunciat al Jutjat.

EL JUTJAT DE GUARDIA

Avui rellevarà en el torn de guàrdia al Jutjat de la Universitat, el del districte de la Barceloneta, secretaria Pascó.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 20 de Juny de 1924

1.—SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI. (Observacions d'Europa, Nord d'Africa i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils)

Desapareix de la Península Ibèrica el règim de pertorbació atmosfèrica que ha donat lloc a pluges i tempestes a tota la seva regió nordest i al sud de França. — El règim anticiclònic té el centre a les costes de Portugal, i el temps és bo en aquestes regions i al sudoest d'Espanya.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA, A LES 8 DEL MATI. (Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon):

En general actualment el temps és bo a tot Catalunya, més encara hi ha núvols a l'interior, especialment al Pireneu. — Les pluges de les darreres 24 hores han estat generals i abundoses a la regió costera i a les províncies de Girona i Lleyda. La màxima precipitació aiguosa ha estat de 55 milímetres a Figueres.

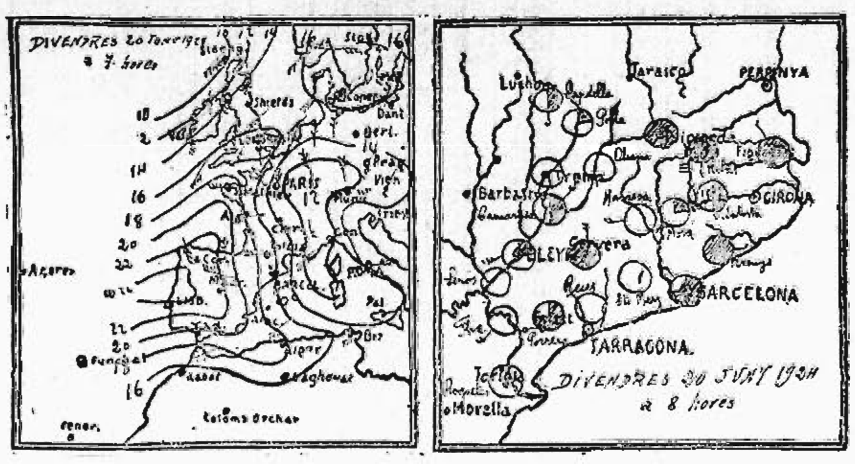

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. (Sondatge [illegible], a les 7 del matí):

Altitud, metres:	250,	500,	1000,	1500,	2000.
Direcció:	SW.	WSW.	WNW.	NW.	NW.
Velocitat, metres per segon:	3.	2.	9.	9.	12.

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 760'6, 761'3, 762'7. — Termòmetre sec: 17'3, 22'0, 22'6. — Termòmetre humit: 16'0, 18'9, 18'3. — Humitat (centèssimes de saturació): 88, 66, 68. — Direcció del vent: WNW., SW., S. — Velocitat del vent en metres per segon: 2, 6, 6. — Estat del cel: quasi serè, quasi serè, nuvolós. — Classe de núvols: strato-cumuls; cúmulo-nimbus; cúmulo-nimbus.

Temperatures extremes a l'ombra:

Màxima: 23'5. — Mínima: 15'4. — Mínima arran de terra: 14'2. — Oscillació termomètrica: 8'1. — Temperatura mitja: 19'4. — Precipitació aiguosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 19'3 milímetres. — Recorregut del vent en igual temps: 175 quilòmetres. — Observacions particulars: Tormenta durant la nit del 19 al 20.

Les sardanes

Com a començament de les magnífiques festes que celebrarà l'Ateneu Artístic Jovenil, de Sant Cugat del Vallès, en honor dels seus directors, el dia 24 del corrent, a l'estatge de la Societat Coral "La Unió" de dit poble, es farà la primera audició de sardanes, a càrrec de la "La Principal de Bordils, la qual executarà el següent programa:

"Senyal de festa", Garreta; "Camprodon", Manén; "El cant de l'ocellet", Rigau; "La festa major", Morera; "Per tu ploro", Pep Ventura, i "La Santa Espina", Morera. Aquesta audició començarà a dos quarts d'onze del matí.

Sardanistes: Hom prega no deixeu d'assistir a aquesta audició, puix que de la voluntat vostra depèn el que es pugui fer conèixer ben periòdicament la nostra dansa en aquest poble.

Surten trens de Barcelona cap a Sant Cugat, i a la inversa, cada quart.

EL LECTOR DIU...

"ALGO" I "QUELCOM"

Per al Sr. Pompeu Fabra

Perquè ens han dit que el castellanisme "algo" s'esmena amb el català "quelcom", ja l'emprem sense to ni so a tot arreu on el castellà diria "algo", seguint la destructora tendència de donar igual àrea de significació a les paraules similars de totes dues llengües.

No passa dia que no llegim als diaris catalans frases com aquesta que sortí a LA PUBLICITAT del 10 del corrent: "si bé és quelcom limitada aquesta vaga..."

Ens voleu dir d'una vegada, Sr. Fabra, si "quelcom" és alhora pronom i adverbi com l'"algo" espanyol? En espanyol es pot dir: "hay en esta cuestión algo oscuro" (pronom), i també: "Esta cuestión está algo oscura" (adverbi). Jo sospito que en català es pot dir: "en aquesta qüestió hi ha quelcom de fosc", però no mai: "Aquesta qüestió és quelcom fosca". En un mot, crec que "quelcom" en català és sempre pronom, mai adverbi.

Us demana la gràcia d'un aclariment el vostre deixeble

Carles Valls

AUTOMÓVILES
Studebaker
6 cilindros
NINGUNO DA MAYOR SATISFACCIÓN
S.R.C.
Valencia, 293

Lliurament del "Premi Pelfort" al Dr. Enric Moles

Ahir a migdia se celebrà amb tota solemnitat el lliurament del premi a la ciència que llegà en morir l'illustre patrici Pelfort, que consisteix en 15.000 pessetes.

L'acte se celebrà al Palau del Governador, de la Ciutadella; la magnífica sala presentava un aspecte brillant, assistint-hi una selecta concurrència, que emplenava completament el saló.

El "Premi Pelfort" fou concedit al savi doctor Enric Moles Ormella, pel seu admirable treball "N'Antoni de Martí.—Variacions de la composició de l'aire atmosfèric".

Presidia el regidor senyor Castillo, el qual tenia als costats als senyors [illegible], l'assessor tècnic de la Comissió municipal de Cultura, senyor Amaud, i els doctors Turró i Moles.

Entre els concurrents hi havia els Srs. Leandre Cervera, August Pi i Sunyer, Georges Dwelshauvers, J. M. Bofill, Ignasi Iglesias, Rosa Sensat, [illegible] i [illegible], Joaquim Folch i altres que sentim no recordar.

Obert el acte pel senyor Amaud, el doctor Turró llegí, en castellà, un magnífic treball biogràfic sobre el doctor Moles.

Explicà detingudament els seus importants treballs sobre l'estudi de la composició de l'aire i com és reconeguda la personalitat del premiat arreu del món, havent-se implantat els seus resultats a diverses Universitats d'Europa. Fa l'elogi, també, del treball premiat.

El doctor Moles, també en castellà, amb llenguatge accentuadament alemany, diu quina és la seva emoció i satisfacció en aquells instants, satisfacció que fóra més completa, però, si el mateix matí no li haguessin dit, com un de tants rumors, potser fonamentats, que el Govern, volent fer economies, anava a suprimir el Laboratori d'Investigacions Químiques.

Tot seguit explica com la composició de l'aire ha preocupat sempre els savis; fa la història de les distintes investigacions fetes, i diu que el tarragoní Antoni de Martí, en 1787, fou el primer que obtingué xifres exactes que ningú més no ha pogut rectificar, i no obstant arreu, àdhuc a Catalunya, s'han tingut en compte altres resultats, no tan exactes com els de Martí, fets posteriorment.

Finalment, el senyor Castillo, en nom de l'Ajuntament, elogià l'acte.

Després de glossar la jerarquia científica que representa el treball, i la jerarquia econòmica, que és el premi, parla del rusc social que és aquest món, i de la relació entre investigadors, professors i alumnes, és a dir, aristocràcia, mesocràcia i democràcia.

Parlant del rusc social, diu que no admet borinots. Digué també que com aquells frares savis medievals que es passegen pel claustre i arriben a priors, el doctor Moles ha arribat a prior de la ciència.

El discurs del senyor Castillo plagué molt als assistents.

La manca d'espai ens impossibilita de donar amb l'extensió que es mereixen els parlaments, especialment els dels doctors Turró i Moles.

LA NOVA MANCOMUNITAT

EL NOBLE SENYOR FONSDEVIELA, MARQUES DE LA TORRE

El senyor Fonsdeviela, diputat gironí de la Mancomunitat nova, és, a més de diputat, un noble senyor. Noble pels seus pergamins, noble pel seu posat i noble per les seves sanes intencions, absentes de malícia. És, a més a més, esportman i afeccionat al periodisme.

Abans de la jugada militar del 13 de setembre, que escombrà per sempre els vells partits, el senyor Fonsdeviela, marquès de la Torre, feia política legitimista. Però, amb el cop d'Estat, el partit de don Jaume ha passat a la història i ara el senyor marquès es dedica només a fer administració.

El senyor Fonsdeviela, marquès, esportman, periodista i antic jaumí, intervé sovint en els debats de les assemblees mancomunals. Les seves intervencions, si són freqüents, no són en canvi pesades. Generalment es limita a fer-se explicar coses que no entén prou bé. Fa la pregunta obrint els braços amb un gest ample i s'asseu tot seguit per escoltar la resposta estirant les cames d'una faisó absolutament personal. La resposta, sovint, no és tan digerible com la pregunta. Per poc-sabia que sigui, satisfà sempre al senyor marquès. El satisfà, per exemple, saber que determinats diputats han renunciat perquè han dimitit voluntàriament — espiritual explicació del senyor de Moriano, afortunat president de l'Assemblea.

Un antic correligionari del senyor Fonsdeviela ens ha dit que el que ell vol és fer remarcar que no badla, però que es deixa convèncer.

[redacted]

MES TELEGRAMES, ENCARA

Contestant el telegrama remès al cap de l'Estat, marquès de la Torrecilla, pel senyor Sala amb motiu de les manifestacions excessivament amables del senyor [illegible] a l'Assemblea de la Mancomunitat, s'ha rebut el següent:

"Havent tingut l'honor de donar compte a S. M. el Rei del seu telegrama, l'august senyor m'ordena expressar-li la gran satisfacció amb què s'ha assabentat dels extrems del mateix i quant agraeix els sentiments d'adhesió que li transmet en nom de la Mancomunitat de Catalunya, reiterats per la Mancomunitat de Catalunya al reunir-se per a les tasques de la discussió del pressupost. S. M. el Rei m'encarrega que transmeti el seu salut afectuós a V. E. i a la Mancomunitat de la seva digna presidència."

Del Municip

VACANCES DE L'ALCALDE

Ahir a la matinada morí la germana de l'alcalde.

A la tarda l'alcaldia facilità la següent nota a la Premsa:

"Per atendre els seus afers particulars, i en virtut de l'autorització que ha sollicitat, l'alcalde, senyor Alvarez de la Campa, demà lliurarà, per uns dies, la vara al primer tinent d'alcalde, senyor Josep Pousá.

LES FESTES DE MAIG-JUNY

Estan ultimant-se les installacions de les cases i de l'escenari per a la revetlla que se celebrarà avui, sota la direcció del Cercle Artístic.

Començarà la festa poc després de les deu del vespre. A l'escenari, muntat a les escalinates, s'efectuaran dues demostracions coreogràfiques a càrrec de 200 artistes, dirigides per la senyora Pauleta Pàmies. Entre aquestes dues demostracions de danses amb vestits clàssics, es donarà un descans al públic perquè puguin ésser visitades les casetes installades al voltant de l'esplanada.

A la Masia Catalana, dirigida pel senyor Alumà Sans, se celebraran ballets populars catalans, amb la cooperació de la cobla "Barcino". A la Casa Mallorquina hi haurà balls regionals, executats per parelles vingudes expressament de Mallorca, i acompanyades per músics amb instruments i vestits típics d'aquelles illes. La direcció d'aquesta caseta és a càrrec dels senyors Marian Fuster i Lluís Fuster.

La Casa Sevillana reproduirà un "ventorro" dels ravals de Sevilla, sota la direcció dels senyors Ramon Capmany i Joan Serra. Hi haurà també parelles per a balls regionals d'aquella terra.

A la casa típica aragonesa, dirigida pel senyor Sàinz de la Maza, amenitzarà l'espectacle la gran rondalla aragonesa "Los Mañicos", de Sástago, composta de tres parelles de ball, dos cantadors i la rondalla de guitarres i bandúrries.

A cada caseta se serviran pastes i refrescs típics per la Granja Royal i La Perla Mallorquina.

Acabarà l'espectacle, després d'una segona part de danses a l'escenari, amb un colossal castell de focs artificials i una cascata lluminosa.

ES PROHIBEIX LA CIRCULACIO DE LES CABRES PER LA CIUTAT

Per acord de l'Ajuntament del 23 de setembre de 1918 quedà prohibida en absolut la circulació de cabres pels carrers de l'interior de la ciutat, i ordenat el trasllat dels corrals a l'extraradi de la ciutat; en sa virtut, l'Alcaldia, l'octubre de l'any últim, per haver transcorregut sobradament el temps necessari per aquell trasllat, ordenà que el 31 de desembre següent hauria tingut definitivament lloc. Per no haver-ho realitzat alguns amos d'estables, l'Alcaldia ha assenyalat com a últim i definitiu termini el dia 15 de juliol pròxim, sota pena de les sancions corresponents.

CONCERT DE LA BANDA MUNICIPAL

La Banda Municipal donarà un concert a la Plaça del Rei demà diumenge, a un quart d'onze en punt de la nit, executant el següent programa:

Primera part.—"Egmont", obertura, Beethoven; "Goyescas", intermedi, Granados; "Juny", sardana, Garreta; "Dejanire", selecció, Saint-Saens.

Segona part.—"Rapsòdia hongaresa", núm. 13, Liszt; "Danses mallorquines", Noguera; "Rosa del Folló", sardana, Lamote de Grignon; "Tannhauser", obertura, Wagner.

NOVES RELIGIOSES

FESTA IMPETRATORIA AL SANT CRIST DE PIERA

Persistint la sequedat, continuen, amb el solemne ceremonial d'antiquíssima tradició, les pregàries al Sant Crist d'aquesta vila per obtenir el benefici de la pluja. Acabada ja la tercera Novena, el divendres propvinent, si Déu vol, es començarà un solemne Triduum, traslladant-se la sagrada Imatge a l'altar Major. No havent-se obtingut encara del Cel l'abundosa pluja, el dia 23 del corrent la vila de Piera, amb tots els pobles de la seva comarca, demanaran novament al Cel el do de la pluja.

A la tarda del dia 23, els rectors del veïnat, revestits d'alba i estola de color de penitència i a peu [illegible], sortiran a passejar-la pels carrers d'aquesta vila, precedits de nombroses processons de tots els pobles de la contrada. Arribats a la plaça el canonge de la Seu de Barcelona, doctor [illegible], farà una oració al Senyor.

TINENÇA PARROQUIAL DE SANT PACIA, SANT ANDREU. SOLEMNES BENEDICCIONS DE LA PRIMERA CAMPANA I DE LA NOVA CASA

El dia 22, a les sis de la tarda, tindrà lloc una gran festa amb motiu de la benedicció de la primera campana que el nostre venerable prelat ha ofrenat a la novella Tinença de Sant Pacià. La benedicció la farà el propi senyor bisbe, el qual serà, a més a més, padrí de la nova campana, la qual portarà el nom de Ramona en obsequi de l'illustre donant. Acte seguit es procedirà a la benedicció de la nova casa rectoral.

Es fa avinent a tots els feligresos, que a dos quarts de set estiguin a la plaça de l'església per tal de retre homenatge al nostre volgut senyor bisbe i remerciar-li la bonesa i el desprendiment esmerçats al temple de Sant Pacià.

CERCLE CATOLIC DE GRACIA

El Cercle Catòlic de Gràcia, atentament convidat pel reverend ecònom de Sant Josep de la dita església, consiliari del mateix cercle, a la solemnial processó del Corpus que sortirà de l'esmentada parròquia demà diumenge, recorda als seus socis que la reunió per assistir a la mateixa, tindrà lloc a les 10'30, al local social.

El penó ha estat confiat al distingit soci En Josep Mas i Aixelà, nomenant cordonistes i arregladors, respectivament, als socis senyors Josep Pla, Josep Tarragó, Ramon Mas i Francesc Carril Planas.

En aquest acte la Secció Catequística del mateix estrenarà un riquíssim penó, donatiu dels consocis En Joan Baptista Sabaté i la seva distingida esposa Na Maria Segura de Sabaté, projecte de l'artista En Francesc Mirabent i brodat per les socies senyoretes Angelina i Adela Pinós i Sesat.

Serà portador del mateix el fill hereu dels generosos donants.

Els Teatres

TIVOLI

Estrena de "La Bayadera"

Dijous a la nit s'estrenà aquesta opereta, original dels senyors Cadenas i Castillo, amb música del mestre Kalmann. Quan s'estrenà a Madrid, per la mateixa companyia d'En Josep J. Cadenas, que dit sigui de passada, sap presentar les obres de gran espectacle amb tots els ets i uts, digué la premsa que aconseguí un gran èxit. Però el públic el nostre sobretot, està escamat amb això dels èxits de premsa i acut a aquestes estrenes amb una malfiança extraordinària.

El Tívoli estava ple, malgrat la nit plujosa i inclement, que feia. Veritablement hi havia interès per veure "La Bayadera".

I l'obra agradà, no pas perquè tingui res d'extraordinari, sinó perquè la companyia d'En Cadenas la interpretà molt bé i sobretot la presentà admirablement.

Un príncep indi se'n va a París a córrer-la una temporada i en les seves aventures s'enamora bojament d'una artista que actua de "bayadera" en un teatre parisenc. Un seguit de divertides escenes per acabar en un final amb el triomf de l'amor constitueix la base de l'argument de l'obra. La lletra és passadora.

La música del mestre Kalmann té trossos de tot; hi ha moments bons i moments francament dolents. S'abusa de la musiqueta lleugera del foxtrot i el shymy.

Però en els temps que corren no es pot anar amb exigències.

La interpretació, molt encertada. Sobresortiren el barítón senyor Parera, en el paper de príncep, i les senyoretes Torres i Pinillos.

Mereix paràgraf apart En Moncayo, que ens féu divertir de debò.

I un altre paràgraf d'elogi a l'esplèndid quadro de segones tiples i coristes de la companyia. En Cadenas és un home de gust!

Augurem que "La Bayadera" anirà molt temps al cartell del Tívoli.

P.

NOVETATS

Avui, dissabte, s'estrenarà en aquest teatre la comèdia en tres actes, en prosa i vers, titulada "La muerte del dragón", original de Pere Muñoz Seca.

En la interpretació de l'obra hi prendran part la genial Catalina Bárcena i els principals artistes de la companyia d'En Martínez Sierra.

NOU

Per avui està anunciat el debut en aquest teatre del Parallel d'una excellent companyia de sarsuela, a base de coneguts i prestigiosos artistes. Serà una temporada de teatre popular a preus baratíssims (0'50 pessetes entrada, i 2 pessetes seient).

La companyia està integrada per les primeres tiples Maria Severini, Montserrat Villadoms, Carme Vidal i els artistes Pere Segura, Rafel Díaz, C. Miró, Barberà, Vidal, etc.

La completen un quadro immillorable de segones tiples, actors còmics i 25 professors d'orquestra.

ELDORADO

Edmond de Bries ha estat acollit com sempre amb tota la simpatia pel públic del popular Coliseu de la Plaça de Catalunya.

Ahir, divendres, celebrà la seva vetllada d'honor, que fou un veritable èxit.

Després de l'actuació d'Edmond de Bries, que serà breu, debutarà la setmana entrant la genial Consol Hidalgo.

ESPANYOL

L'èxit aconseguit per "La Campana de Gràcia" no ha pogut ésser més franc. Ho demostra d'una manera eloqüent que el teatre d'En Sampere i Bergés s'ompleni cada dia per admirar la ja popular nova obra de l'[illegible].

Aquesta tarda, s'estrenarà el drama realista, original d'En Vallmitjana, titulat "La mala vida", temps ha no representat a Barcelona.

EL GOVERN DEL DIRECTORI MILITAR

EN LA SESSIO D'AHIR, EN LA VISTA DE LA CAUSA CONTRA ELS GENERALS BERENGUER I NAVARRO, S'ACABA LA LECTURA DE L'APUNTAMENT

"LA EPOCA" DIU QUE EL SENYOR SANCHEZ GUERRA HA ANAT A PARIS PER ASSUMPTES PARTICULARS, AFEGINT QUE QUAN HAGI DE PARLAR PARLARA A LA LLUM DEL DIA I SENSE FER EMBUTS

La causa contra els generals Berenguer i Navarro

FINAL DE LA LECTURA DE L'APUNTAMENT

Madrid, 20. — A les deu del matí es reprèn el Consell i continua l'apuntament.

Es llegeix un escrit del defensor del general Navarro demanant que declarin alguns testimonis, i afegeix que els fets que apareixen no són constitutius de delicte, per la qual cosa no pot sostenir-se jurídicament l'acusació que s'intenta, i sollicita la lliure absolució del seu defensat.

Es llegeix un altre document denegant el sollicitat pel defensor del general Berenguer.

Es llegeix el capítol de càrrecs del general Navarro i del general Berenguer.

El primer recorda breument la seva actuació així com les condicions que imposà als moros quan es tractà de l'evacuació de Mont Arruit.

El general Berenguer rebutja els càrrecs d'acord amb l'escrit del seu defensor, i manifesta que és absolutament fals que el coronel Riquelme proposés cap pla per acudir en socors de Mont Arruit.

Es llegeixen altres elements de prova demanant la declaració d'alguns testimonis.

Es llegeix una ampliació a la declaració prestada pel general Berenguer.

Exposa les notícies que arribaren al seu coneixement en desembarcar a Melilla sobre la retirada de la columna manada pel general Navarro.

Exposa les notícies que tenia de la cabila de Beni Sicar.

Diu que no era seu el telegrama que rebé el general Navarro el dia 29, parlant de la retirada de Mont Arruit.

Relata la situació del camp a la zona de Melilla i la forma com acudiren a totes les necessitats les forces de desembarc.

La primera notícia que tingué del general Navarro a la seva arribada a Melilla fou la del 29, sobre la seva arribada a Mont Arruit.

El dia 29 telegrafià al Govern dient que no considerava prudent, donada la situació de la plaça i els elements que es disposava, acudir en auxili de Mont Arruit.

Va exposant la seva actuació al camp fins al dia 21, que s'accentuà la notícia de l'aixecament de totes les cabiles.

Justifica novament la decisió de subordinar l'acord d'acudir en auxili de Mont Arruit a les necessitats de Melilla.

Informà al Govern de l'actitud de les cabiles fins les properes, i la situació de Mont Arruit, Zeluan i Nador.

El ministre contestà que aprovava el Govern les solucions que adoptés.

El dia primer d'agost s'accentuaren els pessimismes sobre l'actitud de les cabiles.

Després d'un Consell de ministres, el de la Guerra li telegrafià que el Govern coincidia amb l'alt comissari sobre l'aprovació de la situació.

Es tingueren notícies de les conxorxes dels cabilenys de la Mesquita amb els rebels per tirotejar el barri dels exteriors de Melilla.

Explica l'arribada del reforços i de l'estat d'instrucció dels soldats.

Alludeix la situació de Nador, i el sagnant que hauria resultat un avançament per aquell lloc, els primers moments.

Els rebels, situats a Nador, ascendien a uns tres mil.

Les comunicacions que es dirigien a Zeluàn tendien a fer veure que la defensa havia d'estar lligada a la de Mont Arruit, i que mentre aquesta resistís, havia de resistir Zeluàn.

En parlar Navarro de l'evacuació de Mont Arruit, ordenà que s'adoptessin les convenients mesures per evitar una traïció, i demanessin moros en rehens.

Rendits Zeluàn i Nador, augmentaren les greus dificultats per acudir en aquells moments en auxili de Mont Arruit.

Torna a referir-se a l'arribada de reforços assenyalant algunes deficiències, afegint que no s'augmentà el material de mobilització.

Afirma el declarant que en els primers moments no es podien utilitzar els reforços en altra acció que en la defensa de la plaça.

Justificant novament la impossibilitat d'operar per acudir en auxili de Nador, assenyala el cas de l'escassesa de material de transport i bestiar, elements necessaris per organitzar tota columna.

Repeteix les ordres donades a Navarro en comunicar-li la notícia que Dris Ben Said realitzava gestions per a l'evacuació.

Nega el declarant que hi hagués cap pacte amb Abd-el-Krim.

Sols hi hagué una oferta de Dris Ben Said per emprendre gestions aprofitant les circumstàncies de trobar-se a Axdir negociant el rescat d'uns presoners.

Es tractava d'un acte de Dris Ben Said per afavorir la retirada de la columna Navarro.

Es llegeix una carta dirigida a Dris Ben Said exposant el curs de les gestions a Axdir.

Es llegeix novament la declaració del *general Jordana*, del general Sanjurjo i del general Fresneda.

Els dos primers es ratifiquen en les declaracions anteriors.

Preguntats els tres esmentats generals si el general Neila exposà en la reunió de generals celebrada el 6 d'agost de 1921, a Melilla, la impressió de què es podia socórrer Mont Arruit, contestaren negativament.

Es remet a l'acta de la reunió.

Es llegeixen altres ratificacions de diversos testimonis.

El general Cavalcanti es ratifica també, en la seva anterior declaració.

Afirma que el general Neila no va discrepar dels altres generals.

El general Cavalcanti, en ésser preguntat sobre l'actitud del general Neila, contestà que el dit general digué *en la reunió* celebrada a Melilla, que desconeixia la situació del terreny i que no es podia socórrer Mont-Arruit.

Es llegeix una declaració del vescomte d'Eza, exposant un quadro demostratiu dels crèdits concedits durant el temps que va exercir la cartera de Guerra, així com els augments en els pressupostos, atenent peticions formulades per l'Alt comissari.

Recorda que, en tornar del seu viatge al Marroc, es concedí un crèdit de 1.315.270 pessetes per a *diverses atencions*, entre altres, l'adquisició de camions.

El senyor La Cierva, en una altra declaració que es llegeix, *manifesta* que mantingué al general Berenguer en el seu lloc, *perquè li mereixia tota la confiança.*

Es llegeix una carta dirigida *pel general Berenguer* al vescomte de Eza, abans d'esdevenir *els successos*, en la qual detalla necessitats de la campanya, estat dels serveis i demana que *es normalitzin* els mitjans econòmics obligats.

Es llegeix una declaració del senyor Maura, el qual es ratifica en ço que exposà en el telegrama que dirigí a l'Alt comissari el dia 7 de novembre de *1921.*

Afegeix *que d'ençà que s'encarregà de la presidència del govern*, aquest estigué unànime en què tot recomanava la *continuació en el comandament* del general Berenguer, inclòs pel seu coneixement personalíssim de la zona.

Afegeix que ni dintre ni fora del *Parlament* es va escoltar res en contrari, i afegeix que el seu *convenciment* personal és que no arriba cap responsabilitat al general Berenguer.

Es llegeix un acarament entre el general Cavalcanti el *coronel Riquelme.*

Aquest insisteix en les seves manifestacions anteriors, i el *general Cavalcanti* diu que a ell no se li va lliurar cap proposta sobre socorsos a Mont-Arruit.

Es llegeixen els documents annexos a la causa, *testimonis* sobre els atestats; tant de culpa; *informació sollicitada pel* coronel de Ceriñola; el llibre del vescomte de Eza que porta *per títol: "El desastre de Melilla".*

Amb això acaba l'apuntament.

A *les 11'20* se suspèn la sessió durant *cinc minuts.*

LECTURA D'ALTRES DOCUMENTS

Represa la sessió, el fiscal sollicita *que es llegeixin* íntegres unes declaracions, a la qual cosa hi accedeix el president.

Immediatament, davant d'aquesta petició, es llegeix el document que dirigí el jutge instructor sollicitant la concessió del suplicatori.

Es considera al comandant en cap sorprès pels esdeveniments.

S'alludeix a *l'evacuació* de Mont Arruit i a l'esdevingut amb anterioritat a Zeluàn.

Es llegeixen, en fi, tots els considerants d'aquest document fent que sobresurti que el comandant general assumí tota la responsabilitat, incorrent en negligència en el servei, existint causa suficient per processar el general Berenguer.

L'altra declaració llegida a petició del fiscal es refereix a l'acord del Senat, concedint el suplicatori, i a l'informe de la Comissió de l'esmentada Cambra.

En aquest document es fa constar que la concessió del suplicatori només es refereix, o pot referir-se, a jutjar el general Berenguer per fets militars, ja que al senador només el pot jutjar el Senat en atenció a la immunitat parlamentària.

Es llegeix la diligència de processament del general Berenguer davant la possibilitat que *el dit general hagués pogut* incórrer en negligència d'ençà de la caiguda d'Abaran fins a l'evacuació de Mont Arruit.

Es llegeix a continuació la proposta del general Navarro.

Els resultants es refereixen a la forma en què es realitzà la retirada de Batel a Mont Arruit, l'auxili d'aquesta posició, a la seva evacuació, al fet de què no s'intentés novament ocupar la Loma de los Arboles i al coronel Araujo.

Entre els considerants es diu que el general no havia de sortir de la posició ni transigir amb que les forces lliuressin les armes ni ordenar parapets.

Acaba considerant-lo incurs en negligència.

Es llegeix un escrit del general Navarro demanant la revocació de l'aute.

Exposa els seus judicis i criteris sobre les diverses *etapes* de la seva actuació.

Manifesta que no s'ocupà la Loma de los Arboles perquè la dominava la posició d'Igueriben.

Respecte a la possibilitat d'avançar en determinat moment, manifesta que essent general de brigada, i estant en comunicació amb el comandant general, no havia de prendre iniciatives, sinó complir les ordres superiors.

Alldeix les condicions estratègiques de la Loma de los Arboles i relata que en un comboi a Igueriben la columna no fou hostilitzada des d'aquesta.

En apreciar altres càrrecs que se li fan, recorda que mai va *incórrer* en negligència; hi podrà haver un error en la seva actuació, en retirar-se i la forma en què fou realitzada la maniobra, però no negligència ni omissió.

Respecte a Mont Arruit, diu que mai procurà salvar la seva responsabilitat, ni pensà en *ell*, procurant només salvar els seus soldats.

Es llegeix la resposta del jutge instructor denegant tota modificació.

Es dóna lectura a altres documents de tràmits, en relació amb els incidents plantejats per la petició del general Navarro.

També es dóna lectura a la providència esmentada pel Consell i el resum del jutge instructor.

Considera com originada en els successos d'Abaran la *funesta* retirada del 21.

Explica aquesta retirada.

Exposa *la creença que d'haver* prevalgut la serenitat i el seny podia haver-se rebutjat l'enemic.

Relata la seva arribada a Mont Arruit, el seu setge i la traïció dels moros, culminant en aquest moment el desastre.

Es reprodueixen les declaracions relacionades amb la presa d'Abaran, a la qual es decidí el general Silvestre per avançar-se als moros, que, segons confidències, pensaven establir en el dit punt una guàrdia, i es decidí convertir en fortificada una posició que podia ésser solament de policia.

Respecte a l'actuació política no devia ésser molt eficaç, tenint esment del poc temps que trigaren els cabilenys a atacar la posició.

Alludint a la petició d'elements, es diu que el general Silvestre no s'atrevia sens dubte a demanar reforços, no essent l'alt comandament.

Si Annual i Igueriben haguessin estat ben proveïdes el mes de juny, potser s'hauria pogut restablir l'equilibri.

S'alludeix a una declaració dient que si no s'ocupà la Loma de los Arboles fou perquè no ho creien necessari.

Es refereix a altres declaracions sobre la forma com es portava a efecte l'aiguada.

Per fer-la, la pólicia indígena ocupava prèviament la Loma de los Arboles.

A la una de la tarda se suspèn la sessió.

A les quatre de la tarda es reprèn la sessió.

La tribuna pública molt concorreguda i als escons força animació.

Continua la lectura del resum del jutge instructor.

La nit del dia 28 la passà el general Silvestre a Annual sense adoptar cap mesura de profit. Escoltà a tothom i no féu res concret.

Sorgí després la dissortada ordre de retirada a la reraguarda.

Es indubtable que va perdre la serenitat en veure's abandonat de la sort en emprendre tan funesta retirada. Començà la desbandada. De tal faisó anaven els cossos, que l'enemic no tingué necessitat de disparar; ells mateixos es destroçaven. La fadiga i la pols asfixiant féu que molts caiguessin a terra. *Silvestre degué morir a la sortida de la posició.* L'episodi d'Abaran havia d'influir en les cabiles.

Les forces romanien en els parapets quan calia que sortissin al camp.

Silvestre no aprofità la lliçó del lloctinent del Rogi quan es retirà a Zeluan. Morí Silvestre combatent, però *no al davant de les tropes*, exemple que hauria pogut aixecar l'esperit dels soldats.

Ha mort i fem punt. Davant el seu sacrifici, el cor humà sigui piadós resant una oració per la seva ànima.

Explica les condicions en què el general Navarro trobà el que fins llavors havia estat floreixent Comandància de Melilla.

En comunicar amb l'Alt Comissari, aquest li digué que establís la línia Candussi-Dar Drius.

El general Navarro es trobà amb forces desmoralitzades.

Detalla les *primeres mesures* adoptades per l'esmentat general i la forma que disposà les forces.

Potser havia de deixar descansar la tropa durant algun temps a Dar Drius. Decidí la retirada a Batel.

En arribar al pas del riu Iran, la columna fou atacada, originant-se alguna confusió, arribant a Batel amb baixes.

Després es concentrà a Tistutin i restablerta la comunicació que havia estat *interrompuda*, amb Mont Arruit, va rebre amb algun retard l'ordre de retirada a l'esmentada posició.

Els seixanta cavalls de què disposava calgué emprar-los per al trasllat de ferits.

La columna lluità *heroicament en veure's atacada*, i prop ja de la posició, disparen sobre ella des d'unes cases i s'emplacen els canons per tal de destruir-les, veient llavors que a alguns canons els mancava la tanca.

Sorgeix l'atac pels flancs i les forces es precipiten a la posició, sense que els esforços dels oficials, que procuren *restablir l'ordre pistola* en mà, puguin imposar-se.

Es descriu el setge de Mont Arruit, les penalitats de la tropa, i sobretot la terrible escassedat d'aigua.

Esgotats tots els *recursos i tota mena de sacrificis, foren autoritzats* per l'Alt Comissari per evacuar.

Es reculllen telegrames de Berenguer sobre aquest particular i comencen les negociacions, i sorgeix la invasió de la posició i l'assassinat dels soldats pels moros.

La tragèdia, el pròleg de la qual va tenir lloc a Abaran, té el seu epíleg a Mont Arruit.

Si el general Navarro cometé alguns errors i alguna força demostrà decaïment, foren purgats durant l'heroica resistència de Mont Arruit. Si *el general Navarro* es va equivocar, potser és degut a les circumstàncies en què s'encarregà del comandament.

Puntualitza l'actuació del general Berenguer.

Creu que si s'hagués donat més *importància a les primeres* espurnes sorgides a la zona de Melilla potser s'hauria pogut evitar molta part de *l'esdevingut posteriorment*. Preocupat amb la seva actuació a la zona de Tetuan, no prestà l'atenció deguda a *la zona Oriental.*

Es reprodueixen diversos despatxos adreçats pel comandant general de Melilla a l'alt comissari assabentant-lo dels atacs a les posicions davanteres i demanant autorització, tot mantenint la defensiva, per castigar la jarka.

Exposava també, en altres despatxos, les confidències que es tenien referents als propòsits d'Abd-El-Krim, que volia atacar Igueriben i evitar el pas del comboi.

La impressió que tenia el general Berenguer, que crèia que a la zona *Oriental hi havia forces suficients*, no el decidí a acudir oportunament per remeiar el mal.

Els esdeveniments se succeïren massa de pressa i quan el general Berenguer va arribar a Melilla es donà compte de la situació, de tots coneguda.

Fa esment de l'arribada de reforços i diu *que el dia 9 d'agost hi havia* a la plaça 25.000 homes. Aquestes forces estaven allí reunides el dia de la rendició de Mont-Arruit, és a dir, quan ja no es podia socórrer l'esmentada posició.

Els reforços s'enviaren sense cap mena d'organització i sense mètode.

El dia 6 d'agost, l'alt comissari va reunir els generals. Tots estigueren d'acord en què no es podia anar a socórrer Mont-Arruit. Amb el resultat d'aquella reunió es perderen totes les esperances d'Espanya; amb l'acta d'aquella reunió es passà el forrellat a l'entusiasme del país.

Jo no voldria que aquestes dades es convertissin en càrrecs; només desitjo augmentar els elements de judici. Suposo que l'ambient el contagià i li va fer creure que l'enemic era molt superior i que no podia ésser vençut.

L'equivocada política que els Governs imposaren, respecte a la manera d'emprar la força, havia de resultar fatal. Es llegeix un informe del general Aizpuru, com a capità general de la tercera regió, en el que es parla del gran entusiasme i bona disposició de les tropes expedicionàries.

Es llegeix una altra diligència demanada pel fiscal.

Es refereix a un informe dels capitans general de la primera i quarta regions sobre l'estat de les forces, en els quals es diu que l'esperit era excellent, si bé el material no era apropiat per una gran guerra se'l creia en condicions per al seu comès.

(La tribuna pública es troba atapeïda i les altres concorregudíssimes, *veient-se algunes senyores. Els escons estan ocupats quasi en la seva totalitat.*)

També a petició del fiscal es dóna lectura a un informe del capità general de la cinquena regió exposant la sortida de les forces amb el seu material, elevat esperit i ben ensenyades.

Es llegeix un altre informe del general Sanjurjo sobre la reunió de generals per tractar de l'auxili a Monte Arruit, el qual informe li fou demanat exercint la comandància general de Larraix.

Repeteix en aquest informe que es veia la impossibilitat d'acudir en auxili de l'esmentada posició, davant la precisió d'atendre a la plaça, consolidant les seves defenses, per l'actitud hostil de les cabiles pròximes a Melilla.

Repeteix altres manifestacions que consten en la seva declaració.

(*El local segueix animadíssim.* A les tribunes i escons es nota la presència d'alguns ex-diputats i ex-senadors, entre els quals veiem el marquès de Mena i el senyor Bergamín.)

Diu el general Sanjurjo que les forces desembarcaren molt animades, però podien contaminar-se de l'ambient de la plaça. La instrucció era deficient.

A tres quarts de sis se suspèn la vista per cinc minuts.

Es reprèn la vista després de cinc minuts de descans.

Es dóna lectura a un altre informe del general senyor Navarro de Celada relacionat amb la remesa del *batalló del regiment de Castella*, exposant els detalls de la seva organització, elements de què disposava a l'embarcar i l'estat de la seva instrucció que era, segons dates que acompanya, perfecta.

L'esmentat batalló prengué part en quasi totes les operacions, donant mostres d'un aixecat esperit.

Es llegeix una declaració del general En Leopold Saro. Es refereix en la seva declaració a l'època en què manava el regiment del Rei. Esmenta els elements de què disposava el batalló, pertanyent a l'esmentat *regiment* quan es traslladà a Melilla.

La instrucció de tir fou portada *amb tot* deteniment i resultat satisfactòria. Les lliçons teòriques i pràctiques es portaven al dia. La moral de la tropa era elevadíssima.

Es llegeix una altra declaració del coronel de cavalleria, senyor Frederic Sousa, que manava el regiment d'Húsars de la Princesa. Exposa el material que tenia aquest regiment *i la instrucció, que havia donat el* màximum, havent començat tres mesos abans a rebre ordres d'anar cap a Melilla.

Com ja hem dit abans, totes aquestes declaracions són llegides a precs del Fiscal.

Es llegeix, també a precs del fiscal, una declaració del coronel senyor Ricard Fernàndez Tamarit. Fa referència a l'ocupació d'Abarràn. En ella diu que va exposar al general Silvestre els inconvenients de l'operació i les dificultats que sorgirien per proveir-la i conservar-la, degut a la seva situació estratègica i les condicions del terreny.

El comandant general va repetir l'ordre al *dit coronel i aquest es preparà* a executar-la. Quan esdevingueren els fets d'Abarran, el general Silvestre, *molt emocionat, li va dir:*

—Tenies raó: ço que temies ha esdevingut.

A *continuació* diu el declarant que el comandant general li pregà que es traslladés a Sidi-Dris, car es temia un altre atac dels rifenys contra la posició i contra Annual.

El general Silvestre, en acomiadar-se del que declara, li va dir:

—Me'n vaig cap a Annual a pagar culpes alienes i a que em matin per treure'm aquesta taca.

Havent-li preguntat al coronel Núñez del Prado per què no es va ocupar la Loma de los Arboles, li contestà que no es féu per la temença de perdre en aquesta operació 150 homes, que era el nombre de baixes que es calculava que costaria l'ocupació.

Afegeix que el general Silvestre l'informà que havia demanant, en diverses ocasions, elements a l'alt comissari i al Govern. Una vegada el general Silvestre, durant una conversa, va exterioritzar davant del que declara, el seu desconsol, i va dir que estava desesperat perquè no l'ajudaven els de baix. Es referia sens dubte, segons creu el declarant, als permisos que li havien demanat alguns caps, els quals s'incorporaven quan els tocava.

Les cabiles, segons diu el que declara, s'anaven declarant en rebeldia a mida que anaven passat les forces en la seva reculada.

Afegeix també el declarant que en assabentar-se de la mort del general Silvestre, malgrat trobar-se aquell dia en una cambra fosca degut a una afecció a la vista, es traslladà immediatament a la Comandància general per assabentar-se de tots els detalls que allí tinguessin, i en arribar-hi, va notar una certa confusió; allí també canvià impressions amb el cap de la plaça, que aleshores era un coronel, sobre la conveniència de movilitzar algunes forces de diverses posicions; però no es féu res d'això.

El senyor Viguri, defensor del general Navarro, exposa la seva estranyesa perquè a l'empar de l'article 577 del Codi es permet que es llegeixin declaracions íntegres que ja consten, i que ja han estat llegides abans, i que es repeteixi la seva lectura que pot acabar per convertir-se en càrrecs.

Afegeix que no ha d'incórrer en el mateix que censura i que per això no demanarà que es llegeixin altres declaracions de descàrrec que existeixen, que són la majoria.

—Dues canonades—acaba dient el defensor senyor Viguri—a vegades fan menys efecte que una de sola.

El president, general Weyler, dirigint-se al senyor Viguri, diu:

—Vós podeu demanar que es llegeixi tot el que us sembli convenient.

El fiscal demana la paraula i manifesta que s'estranya que es parli del que no pot ésser més lluny de la seva imaginació. *Defensa* el seu dret de demanar que es llegeixin diverses declaracions, que, d'altra banda, no han estat llegides integrament.

Adverteix que no ha protestat fins *ara que s'hagi tallat la lectura* d'altres declaracions, i acaba defensant el dret de la fiscalia que li concedeix la llei.

Resolt aquest incident, continua la lectura de les declaracions, a petició del fiscal.

Continua la declaració del coronel senyor Tamarit i una vegada acabada es'n llegeix una altra del coronel Riquelme.

Contestant a preguntes que se li fan sobre un viatge que realitzà a la Península, diu que marxà a aquesta amb permís oficial per atendre una enfermetat que patia.

Es refereix després a l'estat instructiu de les forces que li portaren de reforç, l'esperit de les quals considera aixecat.

Es refereix a l'auxili de què s'ha parlat a Nador i Zeluan i diu que el de Zeluan ignora perquè no es prestà auxili, però que respecte a Nador pot dir que el cap de Frajana s'oferí per acudir en auxili del dit poblat amb 200 indígenes, el qual oferiment no fou acceptat.

Respecte de Monte Arruit fa referència a algunes gestions realitzades prop d'Abd-el-Kader perquè aquest al seu torn en realitzés d'altres prop dels *rifenys, al qual* Abd-el-Kader *contestà no mostrant-se* partidari; i recorda a continuació una altra vegada l'oferiment que feren els oficials per formar una columna que anés en auxili de la columna del general Navarro, l'organització de la qual exposà a l'Alt Comissari i aquest li contestà fent-li veure els perills que podria portar l'operació per a la plaça i li ordenà que parlés amb el comandant general.

Així ho féu i el comandant general li digué que de formar-se aquesta *columna la manaria ell i que li oferia* un lloc.

Abd-el-Kader era partidari d'acudir en auxili de Monte Arruit. El cap de Frajana s'oferí amb una harca per ocupar una posició al Gurugú *i tampoc fou acceptat.*

Es llegeix la declaració del coronel Capablanca, que és refereix a l'ocupació d'Abarran, exposant el pla politico-militar que pogué apreciar en un principi.

El mes de maig el coronel Morales donà lectura a unes confidències dient que els de Beniurriaguel pensaven posar una guàrdia a Abarran. A l'escoltar-lo Silvestre i després de consultar el mapa exclamà: I per què no have nd'ocupar-la nosaltres?

El coronel Morales exposà la seva *opinió no molt desfavorable* sempre que es tingués en compte l'actitud de les cabiles pròximes.

El declarant exposà els perills que al seu judici podria representar un avenç per aquella zona. No assistí a l'operació per ordre del general, que li va dir que es quedés a la comandància amb altres serveis.

A les cinc de la tarda es rebé un despatx, una vegada ocupada la posició, dient que es veia un nombrós prup de moros davant la posició i es preguntava si feien foc de canó. Es contestà que no havent arribat encara del camp el comandant general obrés segons indiquessin les circumstàncies.

A les sis de la tarda tornà el comandant general i al rebre l'enhorabona per l'operació exposà la seva contrarietat per no haver enviat ametralladores a Abarran.

A l'assabentar-se de l'atac a la posició intentà marxar immediatament a Annual, no fent-ho fins al matí següent.

Refereix el declarant que el general Silvestre, conversant amb un cap digué: Em diuen que fins d'aquí tres mesos no podran remetre'm algunes forces del Terç; direm a Abd-el-Krim que ens esperi.

A un quart de vuit se suspèn la vista.

LA CARTA D'EN BERTRAN I MUSITU EN L'AFER DEL COLLEGI D'ADVOCATS

Diu "La Epoca":

L'ex-ministre de Gràcia i Justícia senyor Bertran i Musitu ens tramet la següent carta:

Sr. Director de "La Epoca".

Distingit senyor meu:

Llegeixo en els diaris d'aquest matí que el senyor governador civil de la província de Barcelona dóna compte extractat d'una comunicació que li vaig adreçar el 14 del que som, en la qual li anunciava, molt respectuosament, que, **en ús del meu dret, havia interp** davant la Sala de Govern de l'Aud cia de Barcelona, el recurs a m'autoritza l'article 118 de la llei d'E judiciament per entendre que la correcció que aquella autoritat m'havia *imposat envaia la jurisdicció disciplinària encomanada per la llei als Collegis d'Advocats o a les Sales de Govern* i se li feia saber tots els efectes legals a què l'acord i el recurs podian reportar, i molt especialment per haver sostingut davant els companys que parlaren amb mi, que era convenciment, del qual no volia ni podia apartar-me, per decorós que em semblés, el de no posar-me materialment a les ordres de l'autoritat, els actes de la qual han d'ésset acatats o recorreguts, però no resistits.

Afortunadament, el Collegi d'Advocats de Barcelona comparteix aquest mateix criteri, des del moment que, segons se'm comunica, en el dia d'ahir presentà contra les resolucions de l'autoritat administrativa els recursos al seu judici procedents, la qual cosa fa concordants i compatibles els convenciments en els deures de companyonia, als quals a tot hora vull retre el merescut tribut.

Per acabar, senyor director, li agraïré es serveixi fer constar en el periòdic de la seva digna direcció que l'excellentíssim senyor governador de la província es dignà contestar a l'ofici notificant-li la interposició del recurs amb el que copiat copiat al peu de la lletra diu:

"Vist l'escrit presentat per V. S. demanant se suspengui el termini per satisfer la multa que per aquest Govern li fou imposada per haver signat una proposició en la Junta general de l'Illustre Collegi d'Advocats en 10 de maig darrer fins que resolgui la Sala de Govern d'aquesta Audiència.

Ha acordat manifestar a V. E. que en notificar-li aquella sanció se li féu consignar el recurs que contra ella cap i que, per tant, solament per ell pot interrompre's el termini de deu dies transcorreguts els quals procediré amb ço previngut en l'art. 32 de la Llei provincial i ordres que tinc rebudes del Govern del Directori militar.

Déu guardi a V. S. molts anys. Barcelona, 19 de juny de 1924.

Moltes gràcies, senyor director, i sap que pot manar al seu afim. s. s. que apreta la seva mà, *J. Bertran i Musitu.*"

L'ACTITUD DEL SENYOR SANCHEZ GUERRA

"La Epoca" publica el següent solt:

"Mentre que els rumors sobre viatges de polítics eren coses que corrien pels carrers, ens semblà innecessari de rectificar res referent al del senyor Sànchez Guerra; però hi ha ja una nota oficiosa en què aquests rumors són acollits i *creem que és el nostre deure* de dir quelcom sobre aquest *assumpte. El senyor Sànchez* Guerra ha anat a París per assumptes particulars, que són públics, sense *misteri i sense* amagar-se, amb la data d'anada i *tornada*, des de dues setmanes abans. Pocs dies antes de *la seva sortida*, es negà al requeriment d'un diari madrileny perquè expressés la seva opinió sobre el nou govern francès i deixà ben advertit que no *parlaria amb ningú de política* espanyola a França, podent-se rectificar totes quantes manifestacions se li atribueixin. Només els que no coneixin el senyor Sànchez Guerra han pogut remoure el seu nom en ocasió del viatge. El senyor Sànchez Guerra té plena consciència dels seus deures, els qual entén amb molta claredat. Quan tingui que *expressar* una opinió, l'expressarà, *però sense* misteris, fent seva, a la llum del dia, davant del Govern i del país, la responsabilitat dels seus judicis."

EL GENERAL BARRERA

Ha estat a la *presidència* acomiadant-se del Directori, per marxar aquesta nit cap a Barcelona, el capità general de Catalunya, senyor Barrera.

DE BARCELONA

TERCERA SESSIO DEL TEATRE INTIM

Anit passada se celebrà a la Sala Míria la tercera de les sessions de Teatre Intim que dirigeix l'Adrià Gual. La sala presentava un aspecte veritablement lluït, veient-se entre el selecte públic distingides personalitats de les nostres arts i política.

Es representà el diàleg d'Alfred de Musset "La nit d'octubre", nostrada per Alfons Maseras; el drama de món, en dos acte, "Silenci", d'Adrià Gual, i, finalment, s'estrenà la farsa sentimental, en un acte, de Josep Maria de Sagarra, "La careta".

Les obres foren interpretades per la senyora Mercè Nicolau i els senyors Enric Giménez, Carles Capdevila, que reaparegué a l'escena, i els alumnes de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic senyoretes Rovira, Lliteras, Castellví i Estruch, i els senyors Cristòfol, Cumellas, Poblet i Contre.

La sessió fou brillant de debò. Tant l'obra d'En Gual com la farsa d'En Sagarra, resultaren uns èxits.

Demà en parlarem amb més

PAGINA AGRICOLA Núm. 49

EL QUIETISME ACTUAL

Són diverses i variades les causes que determinen aquest quietisme que es nota en el moviment social-agrari de Catalunya, i qui diu de Catalunya, diu d'arreu del món, excepció feta de Rússia, que la necessitat ha impulsat a tothom a fiar-se del cooperatisme, i per això és veu protegit i exalçat. I aqueixes causes, a casa nostra, poden imputar-se, les unes, al temps, a la fatalitat, i les altres als homes.

Totes les coses perdurables, i més si es refereixen principalment a les collectivitats, han tingut les seves èpoques de flux i reflux, els seus períodes de formació, de màxima activitat, d'estabilitat, de decadència més o menys passatgera.

Ho he dit ja altres vegades: si repassem el moviment, podríem dir-ne contemporani, de les nostres associacions rurals, ens trobem que, allà pels anys 1889-1893, i mentre la filoxera devastava les nostres vinyes, sorgien amb un entusiasme mai prou ponderat, aquelles associacions mig polítiques, mig econòmiques, però totes elles amb una marcada tendència cooperativista, que assenyalaven una data de floreixement de l'associació a Catalunya, i d'una manera especial en les seves comarques vinyateres.

Però aquell entusiasme es va refredar; les associacions començaven a esllanguir-se, i als pocs anys es va entrar en el període d'un quietisme absolut i d'aquella aparent decadència. I he dit d'"aparent decadència", perquè si bé s'observa, la major part d'aquelles cooperatives subsisteixen i treballen avui completament transformades, essent les mateixes i amb semblants intencions.

Tot just revinguda l'agricultura d'aquell suprem esforç i del cansament, esdevé la campanya del "Sindicat Agrícola", i per allà als anys 1908-1915, corre arreu la nova, i la gent s'hi tira com abans, si bé no amb aquell entusiasme, però amb iguals esperances.

Alguns d'ells es transformen francament en cooperatives d'elaboració i venda, bastint atrevits i vistosos edificis; altres es funden amb aqueixa base; altres constitueixen seccions especialitzades. Però jo no sé si per cansament de portar el pes enorme que se'ls carregava a aquella gent, o si per esverament en veure's tan enfafegats de deutes, o per un cert retraïment en els capdavanters, i si és que en veritat ens trobem en el període del quietisme, o de tot un bon xic, però el cas és que en l'actual moment ens trobem un xic parats.

Ja s'ha provat, ja, en alguns indrets d'emprendre les tasques amb entusiasme, però així que hom es decideix a donar el pas en ferm, troba que els temps han canviat de tal manera, de quan es construïen els primers edificis - fàbrica cooperatius, als temps actuals, que cal reconèixer que es necessita una més gran voluntat i fins una abnegació per decidir-se; o, si es vol, una màxima coneixença d'aqueixes obres i dels seus òptims resultats.

Segons veiem en l'obra "Cellers Cooperatius de Producció i Venda", del meu bon amic L. Isidre Campllonch, els cellers francesos construïts entre els anys 1908-1913 han vingut a costar entre 6'40 i 13'94 francs per hectolitre de cabuda, i els cellers catalans, construïts fins l'any 1915, i comptant-hi edifici i maquinària, han costat: el de Vendrell, 14'15 pessetes per hectòlitre; el del Pla de Cabra, 9'97; el de l'Espluga de Francolí, 9'80; el d'Alió, 12'10; el de Marsà, 8'91, i així els altres d'aquelles dates.

En canvi, els construïts posteriorment, que es pot dir en honor de l'associació, que són els més, varen costar, segons la seva construcció, entre 30, 35 i fins més, pessetes per hectòlitre de cabuda, notant-se el fet que alguns, així i tot, no estaven acabats, sinó llestos per fer-hi la vinificació i donar cabuda justa al gènere aportat. Es a dir, que el fer un edifici-fàbrica, avui costa més de dues terceres parts de diner que en altres temps.

No obstant aqueix fortíssim entrebanc, l'agricultura catalana, com deia, s'hi arriscava, i actualment se n'estan acabant i n'hi ha d'altres en construcció, ço que demostra que, encara que molt més cars de construir, la nostra pagesia veu ben clar el mitjà de sortir-se de la feixuga càrrega, i es decidiria a fer-se el seu edifici, com es diu, resignat a tot.

Però és que hi ha un altre entrebanc més gran encara i hoi insuperable, i que potser és l'únic que fa que la pagesia es trobi, ben a desgrat seu, en aqueix període de calma: el crèdit.

D'aquells temps primers dels sindicats de producció fins avui, hi ha també una diferència enorme. En primer lloc, la gent tan sols necessitava una tercera part (i menys també) del capital per construir, i això ho trobaven amb relativa facilitat, no solament pel volum del préstec, sinó també perquè hi havia més entitats que "podien" i "volien" efectuar-lo.

Avui això ha desaparegut per complet, i si alguns sindicats han tingut la sort de trobar diners, ha estat degut més que a res, a una bella casualitat i als pocs diners que han demanat.

Però jo estic segur que el dia que surti una entitat prou forta i que, sobretot, ens conegui prou; el dia que el capital es faci càrrec que en cap empresa industrial ni de cap altra manera collocarà millor, més productius i més segurs els seus diners, aleshores, malgrat el període de quietisme en què sembla que ens trobem, ja veureu com sorgeixen noves iniciatives, i com s'executen actuals projectes; ja veureu com l'agricultura catalana es reanima fins a semblar que tornen a entrar en els períodes de la plena activitat.

Josep M. Rendé

La llavor de batedora mecànica

S'ha parlat molt (i aquesta "Pàgina Agrícola" no s'ha mostrat pas muda) sobre les condicions que han de tenir els blats destinats a llavor a l'objecte que donin millors resultats. Recordem que una de les condicions o cura a tenir, és el sulfatatge del blat perquè quedi lliure de gèrmens de podridura que farien infructíferes algunes de les llavors llençades al solc.

A propòsit d'això, i amb motiu de la Fira de les Llavors celebrada a Chartres el 31 d'octubre del passat any 1924, s'han retret els resultats dels assaigs de germinació de llavors de blats, efectuats per Mr. Bailly, professor d'Agricultura, i tractades en la forma expressada que llegim al "Journal d'Agriculture Pràctique".

Per el primordial objectiu en aqueixes, era el de saber si el blat, en les mateixes condicions, germinava més o menys de pressa, o bé si hi havia falles en el que estava desgranat amb la mà o el procedent d'una batedora mecànica provista d'un elevador centrífug.

I els resultats han estat els següents:

Després de 3 dies d'ésser sembrat. Desgranat a mà, 90. Desgranat a màquina, 86.

Després de 4 dies. Desgranat [illegible] 96. Desgranat a màqui-

Després de 6 dies. Desgranat a mà, 100.

Després de 7 dies. Desgranat a mà, 96.

Després de 14 dies. Desgranat a màquina, 96'50.

Així ens trobem amb una pèrdua d'un 3'50 per cent, quantitat que val la pena de tenir-la en compte, sobretot per a la sembra, en qual cas ens serà sumament fàcil obtenir el blat de llavor per altres procediments.

S'han ponderat els avantatges del batre a màquina, avantatges que no discutim en el més mínim, ans al contrari, ens agrada força, però ens agrada en quant es tracti del blat per ésser destinat al comerç i el que es destini a fer-ne feina; però en el que es destini a llavor, vistos els resultats expressats, creiem millor l'obtingut amb la batuda ordinària, i una vegada estigués porgat ben acuradament i millor a mà.

Als Estats Units, d'ençà que s'ha generalitzat l'ús de les màquines de batre, s'ha reconegut, encara que d'una manera empírica, que existeix una falla en la sembra, de tal manera, que per obtenir una collita normal, ja s'havien acostumat a llançar un 20 per cent més de llavor.

En 1909 M. Schellenberg, professor de l'Escola d'Agricultura de Zurich, en assaigs com els anteriorment citats, observa el següent resultat:

Pèrdues en el blat batut amb trill i animals. Blat, 8 per 100. Id. a màquina, 26 per cent (màxim).

Pèrdues amb trill i animals. Segle, 10 per 100. A màquina, 32 per 100 (màxim).

Pèrdues amb trill i animals. Ordi, 13 per 100. A màquina, 20 per 100 (màxim).

Pèrdues amb trill i animals. Espelta. A màquina, 72 per 100 (màxim).

Els practicats pel doctor Ottavio a Itàlia acusen una menor pèrdua.

Cal afegir a això, que els grans grossos, que són els que millor aprofitats haurien d'ésser, són els que més reben els efectes de la màquina.

Es comprèn que així sigui si es té en compte la velocitat en què han d'anar les màquines, que fan que el frec i la topada del gra amb les parets d'aquesta el gra quedi deteriorat i el més gros, com més percut se'n senti més. Ara bé; el contacte amb el sulfat de coure (donat com a necessari el seu ús) fa que retardi la seva força germinativa i, si l'esquerda o tocadura és a l'ullet, és segur que àdhuc li matarà tot el poder germinatiu; d'aquí els retardaments i les falles que s'han observat en les experiències aportades.

Per tot el qual, no crec que sigui de més donar un toc d'atenció als nostres agricultors que ja sols, ja reunits en Sindicat Agrícola, es valen de la batedora màquina.

No recomano, ni recomanaré mai que l'abandonin, perquè així seria ésser enemic del progrés agrícola, però demano que es facin els estudis necessaris a base del que transcrivim, i en darrer terme, si val la pena de tenir-ho en compte, el blat de llavor s'obtingui pels procediments antics o per altres que evitin les pèrdues esmentades.

J. Rovira

L'anémia de les gallines

Es una malaltia que ataca els habitants del corral i que hem de saber distingir bé per mor de donar-hi la cura necessària.

Generalment prové d'alguna malaltia interna no coneguda per nosaltres, o millor dit, que va passant desapercebuda; a les males condicions higièniques en què, hoi sempre, tenim l'aviram; a les alternatives sobtades de temperatura; a haver-se mullat per espai de llargues estones i durant alguns dies, i quasi sempre, per causa d'una alimentació defectuosa.

Els símptomes de l'anèmia són: la pèrdua de la gana, l'emmagriment, decaïment de la bèstia, blancor en la cresta i, ja més apoderada, unes crostes com llaguetes al cap. Aquest darrer símptome caldrà tenir-lo molt en observació, perquè en alguns casos podríem equivocar-nos, car s'observa que mantes vegades, quan una gallina està afeblida, és objecte de gresca al corral i aquelles llaguetes podrien ésser degudes a picades de les altres.

En tots els cassos, el primer que la mestressa ha de fer és separar immediatament el cap d'aviram per observar-lo, i perquè, si hi ha una malaltia, aquesta no pugui contagiar el galliner. El lloc escollit ha d'estar completament abrigat dels aires i de les humitats, i no tenir temperatures baixes.

L'alimentació a donar ha d'ésser un bon xic excitant i s'hi barrejarà un polset de pols de quina i genciana. I conjuntament, a l'aigua de beure, s'hi posarà un terrosset de sulfat de ferro.

Aquest tractament ens descobrirà si l'anèmia prové d'una malaltia que ens ha passat desapercebuda. Si al cap d'alguns dies de tenir-la sotmesa així no hi notem millora, és a dir, un eixeribiment, rojor a la cresta i tots aquells altres senyals de salut, aleshores haurem d'atendre a la malaltia, doncs si fos anèmia solament, ha de guarir-se amb el tractament expressat.

M.

El nitrat de Xile
A LA PRIMAVERA
Agricultors! L'UNIC adob de primavera amb l'ús del qual podreu augmentar les vinents collites, és el NITRAT DE XILE.
El seu nitrogen, directament assimilable, l'absorbeixen en aquesta època amb avidesa els vegetals, recompensant amb el CENT per U les despeses que us ocasiona.
Tots els establiments dedicats a la venda d'adobs venen NITRAT DE XILE.
Per a informes gratuïts dirigiu-vos a D. Juan Gavilán, Apartat número 6, Madrid.

PASSA DE L'AVIRAM
COLERA I TIFUS s'atura de seguida amb el FERMENTS Epsotina
Demaneu-ho a les farmàcies.
Laboratori Alsina - Barcelona.
Carrer de Banyoles, 7

Notes pel conreu de l'alfas

L'alfals és la farratgera susceptible de donar les més altes produccions. Normalment arriba a produir al voltant de 100 quintars mètrics de fenc, però en bones terres i amb bones cures de conreu pot assolir els 200 quintars per hectàrea en cinc o set dalls per any.

La seva zona de conreu és bastant gran i coincideix bastant bé amb la del cep, al qual pot comparar-se per les seves exigències respecte al clima. Suporta els hiverns rígids i vegeta bé a la primavera, corrent així el risc de les glaçades tardanes. Justament és anomenada la reina de les farratgeres. Dóna un fenc molt ric en principis nutritius, i és molt útil al bestiar, tant en el període de cria com en el de producció.

L'alfals modifica, millorant-lo, el terreny en el qual es conreua i l'enriqueix en nitrogen, que aprofiten els conreus successius.

Els millors terrenys són els profunds, frescals i de tenacitat mitjana. La profunditat de la capa treballada i la porositat del subsol tenen una influència molt gran en la durada i producció d el'alfalsar, car les arrels de la planta poden arribar fins a dos i tres metres de profunditat.

En condicions favorables l'alfalsar acostuma a durar de sis a vuit anys, encara que en alguns llocs, i a Catalunya n'hi ha, existeixen alfalsars de més de vint anys i no són gaire rars els que en compten 10 ó 15. Això, però, és excepcional. En terres compactes la seva durada és menor.

Donat el nombre d'anys que la planta ocupa la terra, aquesta ha d'ésser treballada profundament i adobada fortament amb fems ben madurs en la quantitat de 40 mil a 50 mil quilos. A les terres compactes és aconsellable de fer les treballades més fondes que no pas als fons.

L'alfals dóna els millors resultats quan és sembrat al darrera d'una planta entrecavada; aquesta vegeta millor en conseqüència de les treballades que hem indicat i deixa la terra en millors condicions per l'alfals i sobre tot neta de males herbes.

Quan l'alfals es conrea massa sovint al mateix terreny, el prat és de menor durada i de menor producció; en aquest cas, l'adobada amb fems feta en la forma que acabem de dir assegura el bon èxit de l'alfalsar.

De totes maneres, l'adobada amb fems ha d'ésser completada amb 300-500 quilos de superfosfat per hectàrea, que es donen abans de la sembra, com adobada directa.

No cal esmerçar quantitats majors de superfosfats, com fan a l'Urgell, on per hectàrea s'arriben a donar fins a 1,000 quilos, xifra per tots conceptes excessiva.

Molt sovint l'alfals és sembrat en primavera, en mig del blat de tardor; també s'usa, als llocs freds, de sembrar-lo a la primavera just amb la civada o els blats de primavera. En alguns llocs el sembren ja a la tardor, junt amb el blat. També s'associa a l'ordi.

L'Associació amb el blat de tardor és la menys aconsellable; més recomanable és l'associació amb els cereals de primavera, sobre tot quan la civada és dallada aviat per farratge. En aquests casos la sembra té lloc en millors condicions de terreny.

L'experiència, però, ha demostrat que l'alfals no associat dóna millors resultats ja des del primer any de sembra i compensa la collita de cereals que no es realitza. En efecte, si el cereal és molt vigorós arriba a ofegar l'alfals que està a sota.

Quan l'alfalsar entra en decadència s'acostuma a associar-lo amb cereals, amb blat generalment. A la tardor es fa una llaurada superficial i se sembra el blat. Això es repeteix durant dos, tres o quatre anys, fins que l'alfalsar queda completament exhaurit. Durant aquest temps l'alfals s'acostuma a deixar per obtenir la llavor i aleshores no es dalla. Per haver la llavor cal que l'alfalsar segui clar.

On la primavera és seca l'alfals se sembra aviat a la tardor, per assegurar el seu naixement aprofitant les pluges tardorals. També, però, com hem dit, se sembra a la primavera, després dels períodes de les glaçades.

La sembra es fa a eixam; no obstant, la sembra en línies i a màquina és més aconsellable, per tal com permet de fer alguna entrecavada, que és molt útil a la planta durant el primer any de la seva vida i que és adoptat quan l'alfals és sembrat associat.

S'esmercen de 23 a 28 quilos de llavor per hectàrea. Després de la sembra la llavor es cobreix amb un rasclat. Una passada de roleu feta quan la terra és seca assegura la germinació més ràpida de les llavors.

Les cures de conreu, com tothom sap, són ben senzilles: es redueixen a l'adobada anual i al rasclat.

L'adobada anual es fa a la tardor; a les terres soltes es donen de 300 a 400 quilos de superfosfat per hectàrea i uns 150-200 de clorur potàssic; a les terres compactes l'adob potàssic no és necessari.

Per millorar la vegetació del prat quan ha estat associat amb un cereal, és convenient de donar 100 ó 150 quilos de nitrat de sosa a la primavera.

Els rasclats enèrgics i repetits ajuden a mantenir el terreny airejat, afavorint la descomposició de la matèria orgànica, que de mica en mica es va acumulant. Es fan a la primavera, al començar la vegetació i és convenient de repetir-los després dels primers dalls.

Les tres malalties més freqüents de l'alfals són la cuca negra, la cuscuta i la roja.

La cuca negra es combat eficaçment apenes es veuen les primeres larves fent una pulverització amb la fórmula:

Aigua	100 litres
Calç	1 quilo
Arseniat de sosa	400 grams

La cuscuta es prevé emprant llavor sana i es combat destruint les primeres clapes envaïdes mitjançant una treballada fonda i cremant l'alfals atacat.

La roja és freqüent a les terres on s'acumula la humitat en excés. Es combat donant sortida a les aigües, extirpant les clapes infectades amb una bona treballada, cremant les plantes i tirant calç al terreny en la proporció de dues o tres parts per una de terra i regant després.

J. Camps

El vi ranci del Priorat

III

Dèiem l'altre dia que mereixia capítol apart la qüestió de l'encapçalament del vi per a vi-ranci.

Avui, que tant ens amoïna als vinyaters aquest maleït alcohol d'indústria, cal parlar-ne detingudament.

S'ha d'encapçalar amb alcohol industrial d'alta graduació ben rectificat, ben neutralitzat i per tant "inòcuo"? No! De cap de les maneres.

S'ha d'encapçalar amb alcohol de vi d'altra graduació ben rectificat, ben neutralitzat i per tant inofensiu? No! S'ha d'encapçalar senzillament amb aiguardent destillat de vi bo, sense rectificar ni neutralitzar res.

Per què? Si jo em sé explicar prou bé ho comprendreu perfectament.

Cal primer que tot tenir un concepte exacte de les paraules "destillat", "rectificat" i "neutre".

Destillat: Agafem un líquid que contingui alcohol en dissolució, el fem bullir i al condensar-se el vapor ens donarà l'alcohol que contenia, i dissoltes en l'alcohol, totes les essències solubles i volàtils que contenia aquell vi.

Si al vi que destillem hi hem afegit plantes o llavors aromàtiques, l'alcohol obtingut contindrà les essències naturals del vi, les aromes, els perfums d'aquelles llavors o plantes.

Si el vi que destillem és infectat de qualsevol malaltia, brut, agre, etc. l'alcohol obtingut contindrà el més essencial d'aquelles malalties i no serà bo. Així mateix l'alcohol d'indústria i l'alcohol vínic procedent de vi dolent.

Rectificat: Nova destillació de l'alcohol dolent amb aparells apropòsit per a, valent-se de les diferents densitats i de les diferents temperatures a què destilla l'alcohol, etílic, amílic, etc., separant-ne les impureses que l'infecten i classificant-lo "neutralitzat". Reducció de tota mena d'àcids volàtils fins obtenir-lo absolutament neutre.

Em sembla que és prou clar que un alcohol industrial i un alcohol de vi dolent o de qualsevol líquid que el contingui barrejat amb substàncies estranyes al bon vi no ha ni pot emprar-se sense abans rectificar-lo i neutralitzar-lo i no pot rectificar-se i neutralitzar-se sense desposseir-lo de tota la bruticia que l'infecta si no procedeix de vi bo.

I no pot rectificar-se i neutralitzar-se sense desposseir-lo de totes aquelles essències que l'enriqueixen, si procedeix de vi bo del Priorat de la mateixa cupada que s'ha d'envellir.

Aquest és l'encapçalament natural i racional del vi ranci del Priorat. L'encapçalament amb un esperit de vi que té concentrades les essències, en un litre d'esperit, de 10 o dotze litres del mateix vi.

Doncs bé. D'això que és tan clar i tan lògic avui no se'n fa cap cas i ningú ho fa. Si avui un venedor d'alcohol presentés dues mostres al mercat, una de destillat de 88 graus de vi bo i una de rectificat d'indústria, obtindria molt més bon preu de la segona que no pas de la primera, que seria immensament superior en qualitat.

V. Estrem

L'ORGANITZACIO DE VALORS HUMANS PER A LES FUNCIONS AGRICOLES

V

LA REHABILITACIO RURAL

De poc serviria fer propaganda, demanar gent per al conreu dels camps, posar limitacions a l'èxode de forces humanes que va de pagès cap als centres industrials i les grans poblacions, si no s'anés més al fons amb una acció educativa de rehabilitació agrícola. Les influències socials, perquè siguin fortes, han de començar per exercir-se sobre la gent tendra.

Es ja corrent al centre d'Europa que quan es fa una escola nova es pensa en dotar-la d'un trosset de terra perquè les criatures s'iniciïn en els entreteniments agrícoles. Fins les grans ciutats fan llurs escoles en terrenys lliures, cap als afores, per tal de donar als nois aire, sol i possibilitats d'activitat sana i formativa. Fa goig de veure conrear el trosset de terra a aquells nois de ciutat que la vida urbana esmortuïria. I ho fan amb tant d'afany, que hom diria que tenen consciència que esborren un erro comès pels seus ascendents, en deixar les sanes ocupacions agrícoles.

Les institucions escolars ultra-modernes totes donen un lloc molt important a les pràctiques elementals de conreu. Les escoles d'anormals (deficients mentals, mal conformats, etc.) es van portant cada vegada més a ple camp. Les oficines de collocació, quan se'ls presenta un jove defectuós demanant treball, fan tots els possibles per encaminar-lo a què faci una temporada de treball de la terra.

Aquests exemples quasi no deixen veure més que la funció regenerativo-educativa dels treballs agrícoles. Es potser la que més pesa en la balança de realitzacions dels fomentadors de les pràctiques d'agricultura per a la gent jove. Però s'ha de reconèixer que n'hi ha d'altres de ben poderoses que animen els educadors i sociòlegs a treballar per la propagació d'aquestes activitats.

D'un costat, la virtut de preparació professional, que ve a fer de les pràctiques de conreu i annexes una mena d'introducció per a qualsevulga ofici. A aquesta interpretació corresponen institucions escolars del tipus de la Gartenarbeitsschule de Neukoln (Berlín), en les terres de la qual han de treballar un cert nombre d'hores setmanals tots els nois dels darrers graus de les escoles públiques de la vila, abans de començar l'aprenentatge d'un ofici o professió.

Per altra banda, les pràctiques agrícoles dels jovenets són la propaganda més grossa per al respecte i la consideració social de les coses del camp. Mai es mira amb recel una cosa que s'ha fet de petit, responent a una necessitat d'acció, amb l'alegria i l'entusiasme que posen els nois en les pràctiques de cultiu. I penseu que és molt important defer tota aquella obra malèvola de descrèdit que es va desenrotllant a les ciutats, fomentada pel teatre (quan freqüents eren les obres on es ridiculitzava els pagesos!) i les publicacions de tota mena.

A Alemanya s'ha començat a organitzar el servei de collocació d'estudiants durant les vacances. La crisi econòmica que ha succeït a la guerra ha sacrificat d'una manera especial a la clase mitja, que és la que dóna el contingent més gros d'estudiants. El tipus d'estudiant pobre que ha de treballar per ajudar-se a viure s'ha estès molt a Alemanya. Per virtut d'afinitat o de proximitat d'aptituds professionals, els estudiantes es decantaven a oferir llurs serveis en activitats on era demanada la pràctica del "llegir i escriure". Les oficines del comerç i de la indústria els acollien amablement durant les vacances. Però no n'hi havia pas prou, ni aquest treball complementari de vacances complia la funció que podia esperar-se de l'activitat dels estudiants. Per tots conceptes ha estat recomanat als futurs intellectuals el treball agrícola, i molts han estat ja en les darreres vacances els que s'han collocat en granges de conreu.

Que pensin bé el que això significa aquells estudiants fills de pagès que passen les vacances a casa seva, en mig del tràfec de les feines agrícoles i es donen vergonya de tocar una terrossa i d'agafar l'eina més inofensiva. Quant de temps ha de passar i quant esforç cultural s'ha de fer perquè aquesta vergonya desaparegui!

A Alemanya els directors de les oficines de collocació dels estudiants es van afermant en la idea de què uns xicots que passen la part més grant de l'any tancats en les aules o en cambres estretes, necessiten vida de camp. Al mateix temps, pensen que, socialment considerat, entre anar a escriure en una casa de banca i llogar-se en una granja agrícola, no hi ha pas cap diferència de dignitat i, si n'hi hagués, seria en favor dels estudiants que escullen el treball de la terra.

Sigui com vulgui, aquest punt de vista va prenent aires de generalitzar-se, i els estudiants es presten per a les feines agrícoles amb la benvolença dels pagesos, que veuen arribar la simpàtica ajuda de gent en l'època de les collites, corresponent precisament amb la de les vacances dels estudiants.

Es veritat ques les commocions socials i les crisis econòmiques tals com en pateix Alemanya, són molt propícies per desfer prejudicis. No hi ha dubte que els exemples de la guerra i les conseqüències de la depreciació de la moneda—que s'han manifestat, sobre tot, en el canvi del quadro de les classes socials—han contribuït molt a portar arreu del país corrents de rehabilitació i de simpatia envers la vida del camp i les feines terrassanes. Per això és alleugerida la tasca dels educadors i sociòlegs que inclinen la nova generació alemanya vers una comprensió i una acceptació dels treballs agrícoles. Però no vol pas dir que en els altres països, i en el nostre, no puguin obtenir-se resultats amb una acció educativa i una propaganda ben portada. No s'ha pas d'esperar que vinguin mals més grans per portar remei als nostres defectes. Pel demés, els exemples durs dels altres pobles ens poden ben servir de mirall.

Pensem en la quantitat de forces intelligents que demana la valorització de les nostres terres. No hem pas de deixar-nos-les prendre totes pels centres de negoci i d'indústria, i molt menys pel "senyoritisme" i la vagabunderia.

Josep Mallart

Espigolant

OH, LA LLEI SECA!

Retallem la següent notícia: Segons una estadística publicada, als Estats Units es varen cometre, durant l'any 1923, uns deu mil assassinats.

Segons estadístiques anteriors, es demostra que, els assassinats, des de 1922 van augmentant en un 10 per 100, i que en un període de vint anys s'han duplicat.

No falta qui atribueix aquesta desgràcia a la imposició de la "llei seca", per la qual s'augmenta horrorosament els desigs de beure, i es beuen qualsevol composició a base d'alcohol procedent de qualsevol cosa, els efectes de la qual, a més a més dels esmentats, es noten en ço que fa referència a la salut pública.

Per això hi ha alguns Estats federals dels que componen aquell, que toleren (de certa manera) l'entrada de begudes alcohòliques pures, i en altres es parla de l'abolició de la, per ells i tot, nefasta llei seca.

TRACTORS AGRICOLES
CLETRAC
Tipus tanc de gran rendiment. Model 12/22 HP. per a grans conreus. Model 2/16 HP. per a vinyes, arbrats, hortes i arrossars. Aplicable a tota mena de màquines amb força motriu. Aparells agrícoles de tota mena.
DEMANEU PROVES I REFERENCIES
Automòbil Salón
18, Pça. Catalunya, 18
Trafalgar, 52 Diagonal, 429

Sofres "Sant Jordi"
SUBLIMAT (flor)
REFINAT
FLORISTELLA
TERROS
CANO
J. Espinás :: Clavé, 17

Per ensulfatar
el més indicat són els
Caldos a base de sosa
Demaneu fòrmules als magatzemistes de Drogues o a Solvay & C.ª, Apartat 403, Barcelona.

Notes d'Esports

NATACIO

EL FESTIVAL INTERNACIONAL A LA PISCINA DEL BARCELONA

Dijous a la nit es féu a la piscina del C. N. B. l'anunciada vetllada amb el concurs del Magyar Atlètic Club. El festival fou un èxit dels nostres nedadors menys en la cursa de 100 metres.

En primer terme se celebrà un partit de Water polo entre els equips de tercera categoria del Barcelona i de l'Atlètic, resultant vencedors els primers per un gol a zero. Els equips eren els següents: C. N. B.: Grau, Palau, Borràs, Torok, M. Pinillo, Lorca, Blanc; Atlètic: Barrios, Farell, Serra, Ubach, García, Díaz, Artigas.

Immediatament es correguè la cursa de 100 metres, estil lliure, donant el resultat següent: Primer, Turnowsky, 1' 8" 1 quint. Segon, Pinillo, 1' 13" 2 quints. Tercer, Hisstek, 1' 14" 4 quints.

En els 100 metres braça lluitaren Lavilla i Smik, fent molt bona cursa, quedant vencedor Smik en 1' 36" 3 quints. En Lavilla emprà en el recorregut 1' 40".

La lluita en els cinc cents metres va ésser veritablement emocionant. Méndez, de bell començament, agafà la davantera, però l'americà Hantell l'estalona seguidament, i tota la prova fou un interessant cos a cos entre aquests dos nedadors. Méndez sortí vencedor, millorant el record d'aquesta distància de 8' 2" 2 quints, deixant-lo establert en 7' 50" 2 quints; el segon, que fou Mantell, emprà 7' 51" 1 quint; tercer, Domingo, en 8' 51". L'hongarès Krezmer es retirà.

Després s'efectuà una cursa de reemplaços en el qual el Barcelona presentà l'equip Peradejordi, Berdemàs, Trueta, Tarrés i Pinillo, el qual després d'una lluita que el públic seguí amb el més viu interès, resultà guanyador amb el temps de 2' 41" 1 quint. Els hongaresos, que eren Breselmayer, Halase, Krezmer, Histek i Turnowsny, empraren 2' 42".

En els salts hi prengueren part Ortiz i Olió, els quals aconseguiren fer-se aplaudir pel seu esplèndid estil.

El plat fort de la vetllada va ésser el partit final de water-polo entre l'equip del Magyar Atlètic Club i el del C. N. Barcelona.

L'actuació dels estrangers no fou del tot el que calia esperar-ne, però es pot suposar que això era degut al natural cansament del viatge, que tot just acabaven de realitzar ahir al matí mateix. Els nostres es portaren força bé, demostrant els progressos que aconsegueixen amb el metòdic entrenament a què estan sotmesos, i en conjunt feren preveure un interessantíssim encontre per al diumenge, tota vegada que els hongaresos podran donar de si tot el que valen. El resultat fou de dos a un a favor del C. N. B., essent obra d'En Granados els dos punts apuntats pels barcelonins; el que es marcà en contra fou degut a què li escapà la pilota de les mans a En Cruells en fer una parada.

Els equips eren:

Magyar Athlètic Club: Simko, Ivade, Hisstek, Krezmer, Turnowsky, Halase i Bresel-Mayer.

Club de Natació Barcelona: Cruells, Puig, Gibert (F.), Basté, Gibert (L.), Granados i Trigo.

LA REVISTA "NATACIO" DEL C. N. BARCELONA

El número d'aquesta interessant publicació esportiva corresponent al mes de maig que acabem de rebre, és summament interessant, tant per la seva part tècnica com per la gràfica, el qual està integrat per un entusiasta article titulat "Anima i abnegació", del nostre company en la premsa E. Solé B.; un altre, "El millor tribut", d'J. M. Mañé, dedicat a honrar la memòria del plorat esportman Joan Berba; el programa del mes de juny a realitzar, consistent en entrenaments pre-olímpics, campionat de water-polo i festivals internacionals nocturns; descriu els entrenaments i festivals celebrats a la piscina del Club de Natació Barcelona, locals i l'internacional amb el "Cercle des Nageurs de Marseille", i un resum del Consell directiu.

La part gràfica la il·lustren les caricatures dels recordmens locals dels 100 i 400 metres, Pinillo i Puig; la cèlebre nedadora francesa Mlla. Pellegry, els vencedors francesos Costolli i Pellegry en les proves de 100 i 400 metres, celebrats en la competició internacional del 29 de maig, i els retrats dels set equipiers de water-polo de Barcelona que venceren per 9 gols contra 1 als francesos.

Veritablement s'ha d'elogiar el treball que en bé de l'esport està intensificant el C. N. Barcelona.

REM

LES PROVES PRE-OLIMPIQUES

Dijous a la tarda es correguè l'última prova pre-olímpica de "outriggers" a quatre.

La regata entre el Club de Mar i el Club Marítim fou una de les curses més disputades que s'han pogut admirar, guanyant el Marítim per la diferència de 2 segons 1-5, ço que demostra la igualtat de forces i l'entusiasme d'ambdós equips.

Celebraríem molt que en les proves de diumenge vinent ambdós cercles presentessin els mateixos equips, per la raó que podríem de bell nou admirar la lluita aferrissada entre ells, alhora que apreciar la seva veritable valor.

El resultat tècnic fou el següent:

1, "Sedó", del R. C. M., tripulat per Omedes, Coll, Girlt, Mafrans; timoner, Martínez; temps, 7 m. 50 s.

2, "Jaume I", del C. de M., tripulat per Vila (L.), Pérez, Julià, Vila (R.); timoner, Anglada; temps, 7 minuts 52 s. 1-5.

Durant tot el trajecte el primer lloc fou disputadíssim, aconseguint el Marítim, quan faltaven només que 200 metres per l'arribada, prendre un bot d'avantatge, el qual fou recuperat en bona part per l'equip del "Jaume I" en un embalatge magnífic, arribant, però, segon.

Els vencedors d'aquesta cursa són els representants definitius per anar als Jocs Olímpics.

BOXA

LA VETLLADA BENEFICA D'AQUESTA NIT

Organitzada per la Federació Catalana de Boxa, aquesta nit al Parc tindrà lloc la vetllada a profit del boxador Cantero, sota el programa que segueix:

Brown contra Cuenca, Català contra Rey i Fabregat contra Cola, en combats a quatre "rounds" de dos minuts.

Alfons Cañizares contra Carles Aracil, Pere Sàez contra Josep Gironès i Josep Marco contra Hilari Martínez, en combats d'exhibició.

Per haver-se avançat la data de la celebració d'aquest benefici, Ricard Alís no hi pot prendre part pel motiu de trobar-se a València.

Lluís Vallespí, campió del pes gall, que ha signat contracte per lluitar el 5 de juliol contra Gironès, s'ha ofert per fer una exhibició. Així mateix s'ha ofert també l'atracció del Parc "Els campions de l'aire".

MOTORISME

PENYA RHIN

Ens comunica aquesta esportiva entitat que el fall donat pels comissaris de la III Cursa Costa Rabassala a la reclamació feta pel cotxe número 26 del Grup Curses, categoria 2,000 c. c., una vegada s'ha pogut comprovar la certesa de la reclamació, ja que l'esmentat cotxe cubica 951'84 c. c. més del declarat en fer la inscripció, per la qual causa ha estat definitiva la desclassificació d'aquest vehicle.

* * *

Entre els entusiastes elements que composen la Directiva de la Penya *Rhin ha estat oberta una subscripció*—la qual ha estat secundada per molts socis,—per tal de cooperar a les despeses que ocasioni la participació del notable corredor català Jaume Janer a la Volta a França.

FUTBOL

FINAL DE TEMPORADA

Per al dia 24 la Federació ha assenyalat la clausura de la temporada futbolística amb un festival a benefici de les Escoles de Villa-Joana.

Aquest festival consistirà en un partit d'una hora entre el Terrassa i el Gràcia, classificats en primer i segon lloc en el passat campionat.

Després d'aquest partit s'efectuarà el repartiment de premis de la temporada 1923-24.

Com a final de festa jugaran dues fortes seleccions de jugadors del Grup A, en les quals abundaran els jugadors del Barcelona i de l'Europa.

PARTIT DE PROMOCIO

Demà a la tarda, al camp de l'Espanyol, a Sarrià, se celebrarà el primer partit de promoció entre l'Atlètic de Sabadell, classificat a darrer lloc del grup B, i el Reus Reportiu, campió de Catalunya de segona categoria.

L'ASSEMBLEA DEL F. C. MARTINENC

Demà, diumenge, el F. C. Martinenc celebrarà assemblea general ordinària, a dos quarts de deu de primera convocatòria, i a les deu de segona, al local del cinema Muntanya.

Per assistir a la dita assemblea els socis hauran de presentar el rebut corresponent al mes de juny.

CAMP EUROPA
Demà, dia 22 de juny
a les sis de la tarda, els primers equips complets del
R. C. D. ESPANYOL
i del
C. D. EUROPA
es disputaran les
COPES VEA

COPES VEA

Demà tindrà lloc el segon partit entre l'Europa i l'Espanyol per disputar-se aquests trofeus.

No cal dir que aquest encontre serà molt més interessant que el primer pel sol fet que l'Espanyol voldrà rescabalar la seriosa derrota amb què l'obsequià l'Europa i que aquests voldran repetir-la.

CRONICA JUDICIARIA

LES VISTES D'AHIR

SECCIO PRIMERA.—S'ha assegut al banquet dels processats Glòria López Vàzquez, acusada d'un delicte de furt amb abús de confiança i ús de nom suposat. La processada vivia amb una família que la tenia de caritat, i ella, donant una prova de gratitud, quan els seus protectors sortiren de casa, el dia 9 de febrer de l'any passat, prengué diverses joies i robes, valorat tot en 95 pesessetes, i va desaparèixer.

Deia que estudiava la carrera de medicina i usava sovint el nom de Maria Galàn.

El fiscal ha sol·licitat per a la processada dos anys, quatre mesos i un dia de presó correccional i indemnització de 83 pessetes pel delicte de furt amb greu abús de confiança, i dos mesos i un dia d'arrest major i multa de 125 pessetes per usar un nom fals.

SECCIO SEGONA.—Els processats Paulí Roma, Benet Cenarro, Trifó Palacios i Joan Fournielles, el 6 de març de 1921, aprofitant el descarrilament d'un tren de la línia del Nord, entre Terrassa i Viladecavalls, s'apoderaren d'un parells de bens, que després intentaren vendre.

El fiscal ha demanat per als processats (el Palacios és declarat rebel) la pena de dos mesos i un dia d'arrest major.

SECCIO TERCERA. — Acusat per Marian Vall, en un descomptes de lletres de canvi per estafa de 4,865'10 pessetes, ha comparegut Rafel Andrés Fullana, gerent d'una Societat.

El fiscal ha retirat l'acusació davant la prova de la defensa.

SECCIO QUARTA.—S'han celebrat dues vistes per incidents d'apel·lació. Els altres assenyalaments no s'han celebrat.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala Primera. — Manresa. Menor quantia. Fills de Frances Gomis contra Ferrocarrils del Nord.

Barceloneta. Incident. Societat Verge del Mar contra The National City Banck.

Sala Segona.—Barceloneta. Executiu. Carles de Salamanca contra Carles Plaja.

Lleyda. Major quantia. Enric Capdevila contra Julià Mangrané.

Nord i Manresa. Major quantia. Banc de Barcelona contra Rafel Bronchi.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció Primera.—Drassanes. Quatre orals per injúries contra Josep del Río.

Secció Segona.—Berga. Dos orals per lesions i injúries contra Antoni Puig i Rafel Masana, respectivament.

Universitat. Un oral per faltes a la moral contra Ferran Royo.

Secció Tercera.—Un oral per robatori contra Vicens Marcos, i dos orals més per injúries contra Angel Samblancat.

Secció Quarta. — Concepció. Un oral per estafa contra Ramon de la Prida, i un altre per furt contra Angela Seriola.

Assemblea de la Cambra de la Propietat Urbana

Ahir al vespre la Cambra de la Propietat Urbana celebrà l'anunciada assemblea amb l'assistència de la representació de diverses Cambres espanyoles, per demanar la reforma del decret que impedeix d'apujar els preus dels lloguers.

Hi assistí molta gent, així com representacions.

La presidència estava formada de la següent manera: Senyors Pich i Pon, Portela, Prim, Mas, Yebra, Ageli, els presidents de les Cambres de València, Saragossa i Valladolid, i el secretari senyor Cardelús.

L'assemblea fou transcorreguda dintre una gran cordialitat. Parlaren, en el sentit comprès en les conclusions, el senyor marquès de Gimbrano, regidor; el representant de les Cambres Basco-Navarres; Mas Yebra; Gassol; president de la Cambra de la Corunya; Colilla; president de la Cambra de Saragossa; Portela; president de la Cambra de València; el de la de Valladolid, i Prim.

Tot seguit es llegiren les conclusions, que foren aprovades, i després d'unes paraules de comiat del senyor Pich i Pon s'acabà l'assemblea.

Al migdia la Cambra obsequià amb un dinar al Majestic Hotel d'Anglaterra els representants de les Cambres foresteres.

LES CONCLUSIONS

1.ª — Es constitueix una comissió de propaganda i organització de tota la propietat urbana espanyola integrada pel president de les Cambres de Madrid, Barcelona, Saragossa, València, Sevilla, Bilbao, Sant Sebastià, Valladolid i Vitòria, encarregada de promoure una intensa i eficaç actuació en la tribuna i a la premsa per tal de desvirtuar aquexes campanyes insidioses contra la propietat. Es designa els representants de les dites Cambres per organitzar immediatament a tota la nació actes públics i promoure totes les poblacions que cregui convenient, la celebració de conferències públiques en les quals s'exposarà la sèrie interminable d'arbitris, impostos gavelles i contribucions que priven la inversió dels capitals en la construcció de vivendes. La repetida comissió es reunirà per primera vegada a Saragossa el dia 22 del vinent juliol. Formaran part de la mateixa els vice-secretaris caps de secretaria de les Cambres de Madrid i de Barcelona.

2.ª — Se sol·licitarà del poder públic que exigeixi als grans Municipis una revisió de tots els impostos i arbitris, es demanarà el control dels mateixos, es propugnarà per una prudent i austera limitació de despeses i es recavarà l'aplicació de l'impost únic, dividint la propietat en tres grups: petita, mitjana i gran propietat.

3.ª — Es demanarà a l'Estat que concedeixi una ampla personalitat a les Cambres Oficials de la Propietat Urbana, perquè amb la seva ajuda i aval puguin crear organismes de crèdit i finances, com són Bancs de la Propietat, Caixes d'Estalvis, emissió de cèdules, etcètera.

4.ª — Se sol·licitarà urgentment de l'Estat que se suavitzen les tarifes de l'impost de plus-vàlua, negant-li efectes retroactius i que pugui excedir de l'impost dels drets reals, constituint una comissió integrada per la Cambra de la Propietat i altres forces vives per crear la propietat familiar, el gaudiment de la qual seria en benefici de les classes humils.

5.ª — Que l'actual 25 per 100 com a descompte de la contribució, per buits i reparacions, s'elevi a un 35 per 100 com mínimum.

6.ª — S'interessarà del Govern que ordeni a les autoritats competents l'estricte compliment de les disposicions vigents, no fent-se les revisions del Registre fiscal, sinó cada cinc anys, tal com està manat.

7.ª — Que es doni intervenció a les Cambres de la Propietat en la confecció dels pressupostos i ordenances fiscals que els doten en quant a la part de càrregues que es refereixen a la propietat.

8.ª — Que es proposi al Govern una reforma de les actuals tarifes de l'impost de drets reals tal com acaba de fer Itàlia.

9.ª — Que així mateix s'obliguin els Ajuntaments, en haver de formular prèviament pressupostos especials, d'utilitzar l'impost de millores, exposant-los per un període de temps a informació de les Cambres de la Propietat.

10.ª — Finalment, el Poder públic hauria d'imposar als Ajuntaments que el tinguessin establert, la supressió absoluta i radical de l'impost d'inquilinat, per quan contribueix a l'encariment de l'habitació.

11.ª — Cas de no ésser ateses tan justes i legítimes aspiracions, i es volgués continuar l'obra destructora, amb espurnes de comunisme i es deixi indefensa la propietat, permetent que mori en l'asfixia de l'impost, aleshores hauria arribat el moment heroic, dolorós, però que tindria tota la grandiositat de gallards gestos, que la propietat emigrés com riquesa que desapareix per tal de no tornar mai més.

Café Restaurant
ASTILLERO
Especialitat en peixos a la marinesca.
Gran Terrassa sobre la mar
(Barceloneta)

MOVIMENT MARÍTIM

Vaixells entrats

Vapor danès "Stella", de Màlaga, amb fusta. Amarrat moll de Ponent S. Consignatari, Enberg.

Vapor espanyol "Mahón", de Mahó, amb càrrega general i 8 passatgers. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Cullera", de Gandia, amb càrrega general i 431 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor francès "Rebia", de Casablanca, amb càrrega general. Amarrat moll de Muralla. Consignatari, Villavecchia.

Vapor alemany "Atlas", de Màlaga, amb càrrega general. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Comercial Combalia Sagrera.

Vapor espanyol "Balear" d'Eivissa, amb càrrega general i 6 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor italià "Angelo Scarsellini", de Trieste, amb càrrega general i 7 passatgers. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Ramos.

Vapor italià "Giuseppe Soncino", d'Alexandria i escales, amb càrrega general i 20 passatgers. Amarrat moll de Balears S. Consignatari, Marian de La Torre.

Veler italià "Ida R.", d'Orosei, amb carbó.

Llagut espanyol "Vicente", de Gandia, amb verdures.

Balandra espanyola "María Giménez", de Palamós, amb llast.

Veler italià "Rosa Parodo", de Sicata, amb asfalt.

Pailebot espanyol "Calamajor", de Màlaga, amb càrrega general.

Vapor noruec "Haugar", de Newcastle, amb carbó. Amarrat moll de Ponent N. Consignatari, Witty.

Vapor espanyol "Antonio López", de Veracruz i escales, amb càrrega general i 109 passatgers. Amarrat moll d'Espanya E. Consignatari, Ripol.

Vapor espanyol "Catalina", de Buenos Aires i escales, amb càrrega general i passatge. Amarrat moll de la Barceloneta. Consignatari, Ròmul Bosch.

Vapor holandès "Orión", d'Amsterdam, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona Nord. Consignatari, Talavera.

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Cabo San Martín", amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Veler italià "Giovanni Padre", amb llast, cap a Bosa.

Veler italià "Catalogna", amb llast, cap a Bona.

Veler italià "Venere", amb llast, cap a Bona.

Pailebot espanyol "Joven Paquito", amb càrrega general, cap a Palamós.

Vapor espanyol "María Dalmé R.", amb llast, cap a Gijón.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Balear", amb càrrega general, cap a Eivissa.

Vapor alemany "Messina", amb càrrega general, cap a Tarragona i Gènova.

Vapor holandès "Neptunus", amb càrrega general i trànsit, cap a Cartagena.

Vapor danès "Britta", amb fusta, en trànsit, cap a Tarragona.

Llagut espanyol "Bautista", amb llast, cap a Garrucha.

Vapor anglès "Belritge", amb oli mineral, en trànsit, cap a Gibraltar i València.

ESTALVIAREU
TEMPS I DINERS
emprant
Cafè amb llet
condensada
"EL PAGES"
1'70 Ptes. pot

Afaiti's higiènicament
Afaiti's de pressa
Afaiti's bé

Com?

Usant la PASTA NIX

S'afaitarà ràpidament, agradablement, perfectament.

No li quedarà la cara irritada, no hi sentirà cremor o irritació després d'afaitar-se.

Eliminarà el sabó, la brotxa, els potets i tots els altres objectes tan exposats a cultivar microbis

Demani-ho en perfumeries, drogueries, etc., al preu de 2'50 pessetes tub.

Els Espectacles

TEATRES

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A

Gran companyia còmica del Teatre Lara, de Madrid
RICARD SIMO RASO

Tarda, a dos quarts de sis. Darrera a preus populars del formidable èxit

CURRITO DE LA CRUZ

Butaques a 2 i a 1'50 pessetes. Impostos inclusos. Nit, butaques a 4 i 3 pessetes. El darrer gran èxit dels Quintero,

MI HERMANO Y YO

Triomf de l'obra i de la interpretació, i l'altra obra, també dels Quintero,

ACACIA Y MELITON

per la senyoreta Català i Simó Raso. — Demà, tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a les deu: **Mi hermano y yo** i **Acacia y Melitón**. — Dilluns, Revetlla de Sant Joan. Els dos grans èxits de la temporada: **Currito de la Cruz** i **Mi hermano y yo**. Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Grandiosa companyia d'operetas i revistes de Josep Juan Cadenas, procedent del **Teatre Reina Victòria**, de Madrid

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de sis. Butaques, a tres pessetes:

Roma se divierte

Nit, a un quart d'onze:

La Bayadera

Diumenge, tarda: **2 obres, 2; 6 actes, 6**

Roma se divierte

La Bayadera

Nit, a un quart d'onze

La Bayadera

Gran Teatre Espanyol

SANTPERE - BERGES

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc:
Entrada i butaca UNA pesseta
LA MALA VIDA
(Juli Vallmitjana)
Nit, a les deu:
EXIT MAI VIST
de la tragicomèdia en quatre actes, un pròleg i epíleg, original d'Amichatis i Màntua,
LA CAMPANA DE GRACIA
o
EL FILL DE LA MARIETA

Demà, diumenge, tarda i nit:
LA CAMPANA DE GRACIA
o
EL FILL DE LA MARIETA

Dilluns, nit, revetlla de Sant Joan. Funció monstre a benefici del públic. DUES OBRES:
BAIXANT DE LA FONT DEL GAT
i
LA CAMPANA DE GRACIA

TEATRE COMIC

Companyia hispano-criolla de NARCISIN

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, gran matinée popular. Butaques amb entrada a 2 pts.; general, 0'60: I. L'aplaudida sarsuela en un acte **Sandías y melones**; II. Gran èxit de rialles amb la joguina en un acte **Acúsome padre o Yo me arrimé a un pino verde**; III. L'apropòsit en un acte i tres quadros **El botones del Maipú**, creació de Narcisín. Nit, a dos quarts de deu: I. La sarsuela en un acte **La reja de la Dolores**; II. L'aplaudida joguina en un acte **Acúsome padre o Yo me arrimé a un pino verde**, rialles contínues amb Narcisín; III. Estrena a Espanya de la revista criolla en un acte i cinc quadros

LA ILUSION DE UN CANILLITA

obra representada més de 600 vegades per Narcisín a Buenos Aires

TEATRE NOU

Companyia de sarsuela a preus populars. Preus summament econòmics. Fixeu-vos bé, només es pot debutar [illegible] tots els dies. Primer actor i director: **Pere Segura**. Tiples, **Maria Severini, Montserrat Viladoms, Carme Valor**. Primers actors, **Rafael Díaz, Modest Cid, Jaume Mirot, Bernard Barberà, Pere Vidal, Pau López, Josep Valor, Josep Esteve, Mestres, Ortiz de Zárate, Cèsar Vendrell**. Debut, avui, dissable, 21 de juny, a les cinc de la tarda. **Butaques primera classe, 0'80 cèntims. Totes les altres localitats a 0'50 cèntims; general, 30 cèntims.** Tres obres, tres: **El sexo débil, Puñao de rosas, San Juan de Luz.** Nit, a les deu: **Butaques de primera classe, 2 pessetes. Seients fixos, 1 pesseta.** 4 obres 4: **El sexo débil, El puñao de rosas, San Juan de Luz, Los guapos.** — Demà, diumenge, tarda i nit, grans funcions.

TEATRE POLIORAMA

Companyia oficial de comèdia del teatre Infanta Isabel de Madrid. Direcció artística i d'escena, ARTUR SERRANO

Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de sis, matinée selecta:

EL CELOSO EXTREMEÑO

Nit, a dos quarts d'onze:

EL DINERO DEL DUQUE

Diumenge, tarda i nit:

EL DINERO DEL DUQUE

TEATRE NOVETATS

Temporada d'istiu
Companyia còmico-dramàtica dirigida per
Gregori Martínez Sierra
procedent del teatre Eslava, de Madrid; primera actriu:
Catarina Bárcena

Avui, tarda, a les cinc, **matinée popular**. La comèdia en tres actes, en vers, d'Eduard Marquina, **Una noche en Venecia**. Nit, a les deu: **Estrena** del conte en tres actes, en prosa i vers, amb els ripis absolutament indispensables de Pere Muñoz Seca,

LA MUERTE DEL DRAGON

Esplèndida presentació. Decorat i vestits de Burmann. —Diumenge, tarda i nit, **La muerte del dragón.** — Dilluns, nit, extraordinària funció de revetlla. Programa monstre. 5 actes, 5

ANGELA MARIA
El cabaret de los pájaros
SALMANTINA
Don Juan en la Pampa

Dijous, tarda, **Gran festival** en homenatge a la **República Argentina** patrocinat per les autoritats
Es despatxa a comptaduria

Teatre Barcelona

Companyia de comèdies
DIAZ-ARTIGAS
dirigida pel primer actor
Manuel Díaz de la Haza

Avui, dissabte, tarda, a un quart de sis. La formosa comèdia en tres actes, d'Eduard Marquina.

CUANDO FLOREZCAN LOS ROSALES

Nit, a un quart d'onze. El celebrat drama en quatre actes, de Lluís Fernàndez Ardavín.

LA DAMA DEL ARMIÑO

Demà, diumenge, tarda, **La dama del armiño**. Nit, **Cuando florezcan los rosales.** — Dilluns, revetlla de Sant Joan, tarda, **Las hermanas de amor.** Nit, cartell extraordinari, **El timbre de alarma** i **Lecciones de buen amor.**

ELDORADO

Coliseu de varietats

Avui, dissabte, tarda, a les cinc; nit, a les deu
Colossals programes
Notables pel·lícules
Els famosos ciclistes
TRIO HASSAN
La gentil artista
MAGDA DE BRIES
Els cèlebres
ELVIRA AND SILAN
balls russos
Succés del famós artista
CHESTER
el xinès plegable
Exitàs del màgic del vestit
EDMOND DE BRIES
Grandiós [illegible]. Meravellosa i fastuosa presentació.—Demà, diumenge, comiat de
EDMOND DE BRIES

Dilluns, Revetlla de Sant Joan
CONSOL RIBALTA

CINEMES

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dissabte, tarda i nit, monumental programa. Les comèdies: Bondat; La Java; Els germans Cataclisme; Triquitrac cerca pis, i IV jornada de la interessant sèrie de gran èxit La filla de l'hospici

Monumental - Pedró Walkyria

Avui, dissabte,: Gossette, IV capítol: Les grans caceres a l'Africa Oriental, pel·lícula de gran emoció; El que manca de voler; El terratrèmol; Triquitrac cerca pis. Demà, diumenge, sessió matinal d'onze a 1. Nit: Gossette, V capítol: La casa del misteri

COLISEUM

Telèfon 3535 A.

Avui, dissabte, gran èxit de **EL REPATRIAT**, comèdia del PROGRAMA AJURIA, per Douglas Mc. Lean; **LA ILLA DEL TRESOR**, per Shirley Mason, direcció de Maurice Tourneur; **FES-ME UN PETO, CAROLINA**, còmica, per Bobby Vernon, i **NOVETATS UNIVERSAL**, número 105.

Aviat: Una creació de la famosa MAE MURRAY, amb David Powell.

Diana - Argentina Excelsior

Avui, **La filla de l'hospici**, 4; **Bondat, La Java, El guarda del Museu, Els germans Cataclisme.**

Teatres Triomf i Marina i Cinema Nou

Avui, dissabte, **Neus d'Africa, El padrí de boda, La filla de l'hospici, 4; Una promesa per a dos, Gratitud de Llampec, El viatge dels reis d'Itàlia a Barcelona.**

Cinema Princesa

Via Layetana, número 14

Telèfon 1371 A.

Local fresc i còmode. Esplèndida projecció. Avui, dissabte, programa extraordinari: **El presoner de Zenda,** extraordinari film de gran presentació i argument, dividit en dues jornades, projectant-se la primera, creació dels cèlebres artistes Alice Terry, Bàrbara la Marr, Ramon Navarro, Lewis Stone i d'altres; **El terror,** extraordinari film dramàtic de gran emoció, interpretat per la divina artista Perla Blanca; **Darrera expedició del capità Sheckleton cap al Pol Sud,** magnífic film en el qual es presenta amb tot luxe de detalls l'emocionant pesca de la balena, la caça de l'elefant marí, pesca de morses i foques i totes les curiositats que hi ha al Pol Sud; **En Tomaset en la seva dolça llar,** dues parts de broma. — Demà, diumenge, tarda, estrena de la segona jornada de **El presoner de Zenda.**

: : CONCERTS : :

Associació Intima de Concerts

SALA MOZART, Canuda, 31

Demà, diumenge, 22, a dos quarts de sis de la tarda. Recital per la gentil pianista **Margarida Chala.** Inscripció: Sala Mozart.

RESTAURANTS

Can CULLERETES

Quintana, 5 **Telèfon 220 A**

CASAMENTS

BATEIGS

DINARS DE CASA

PATI BLAU

La casa dels gelats i refrescos

Atent sempre als costums de casa nostra, us convida a les tradicionals revetlles de Sant Joan i Sant Pere. Esplèndida il·luminació a la veneciana. Escollits concerts per l'orquestrina "Pati Blau". Magnífiques [illegible], especials de la casa. [illegible], concerts cada dia, [illegible] i nit, per una nova i [illegible] orquestrina

- - ESPORTS - -

NATACIO

Piscina del **Club Natació Barcelona**

Escullera de Llevant

Demà, diumenge, a les cinc de la tarda

Competició internacional entre **MAGYAR ATLETIC CLUB D'HONGRIA** i **CLUB NATACIO BARCELONA**

Curses, relleus, salts i partits **WATER-POLO**

Gran Concurs Hípic Internacional

als parcs del Reial Polo Jockey Club (carretera de Sarrià)

Avui, primer dia

Omnium (4,000 pessetes i una copa)

Despatx d'abonaments, entrades i localitats a la taquilla del teatre de Novetats, d'onze a una, i des de les tres en avant a les taquilles del Reial Polo Jockey Club.

Demà, diumenge, segon dia Copa de S. M. el Rei i nacional ((4,000 ptes. en premis i dues copes)

— DIVERSOS —

TURO-PARK

Magnífics jardins, oberts cada dia, tarda i nit, funcionant totes les atraccions. **Demà, diumenge,** a les set de la tarda, **repetició de l'emocionant ascensió dels dos capitans aeronautes** senyors Vicenti i Puig, en el grandiós

MONTGOLFIER

VILLA DE LYON

(1.000 metres cúbics de cabuda). Dirigirà l'ascensió l'intel·ligent capità Darder. Els senyors Vicenti i Puig foren els dos aeronautes que efectuaren la brillant ascensió del passat diumenge.

Dilluns, **Revetlla de Sant Joan**

LA CLASSICA REVETLLA DEL TURO

(Vegeu els anuncis especials)

PARC

Pista de Gel

Tres sessions de patinatge diàries

AVUI, DISSABTE, grandiosa vetllada a benefici del boxador CANTERO

Tres interessants combats i tres notables exhibicions Cañizares, Aracil, Sàez, Gironès, H. Martínez, Mosco i altres

Després de la boxa els famosos Cinquena exhibició dels famosos **CAMPIONS DE L'AIRE** executant els seus originals i emocionants treballs damunt el cable, a divuit metres d'alçada.

A les deu, CONCERT BANDA VERGARA

Cafè-restaurant CARBO

Entrada de passeig: UNA PESSETA

NOTA.—Dilluns, colossal programa per celebrar la tradicional REVETLLA DE SANT JOAN

TURO-PARK

Dilluns: **Revetlla de San Joan**

La clàssica i aristocràtica

REVETLLA DEL TURO

Sardanes. Obert tota la nit, funcionant, amb caràcter extraordinari, totes les atraccions: Witching-Wawes, Auto Round, Muntanyes russes, El destructor, Plataforma de la broma, El laberinte, La casa encisada, Carroussel parisenc, etc.

Banda militar a la gran plaça

Sardanes per la Cobla Barcino

Restaurant Carbó, Servei especial de Revetlla, de nou a onze i de dues a quatre de la matinada, a la gran sala de festes.

Taules reservades

Il·luminació a la veneciana dels jardins del Turó. Balls a la madrilenya. Pianos de manubri. Xurros, Pitos, etc.

A la una de la matinada, extraordinari

CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS

confeccionat especialment per ésser disparat en aquests jardins per la casa Estapé i Macías, germans, una de les que foren encarregades dels focs artificials a la recent festa nocturna marítima en honor dels reis d'Itàlia.

A les dues de la matinada **GRAN TRACA VALENCIANA** recorrent els jardins, construïda expresament per una casa que en té especialitat.

TIBIDABO

Primera revetlla dels dissabtes

De les deu de la nit, a dos quarts d'una tocarà la cèlebre cobla de sardanes "Cathalonia" les millors peces del seu repertor a l'entorn de la

TALAIA

esplèndidament il·luminada, així com també tota la plaça superior, i si el temps no fos favorable, es dansarà al **Gran Saló del Casino.**

Des d'avui funcionarà el ferrocarril funicular tots els dies fins a la una de la matinada.

Demà, diumenge, funcionaran com de costum totes les atraccions.

La lluentor del vostre vestit desapareixerà amb MARAVILLOSO. A les drogueries, a 0'75 pessetes.

CASA BASTIDA

18, PASSEIG DE GRACIA, 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA :: SISTEMA NORDAMERICÁ

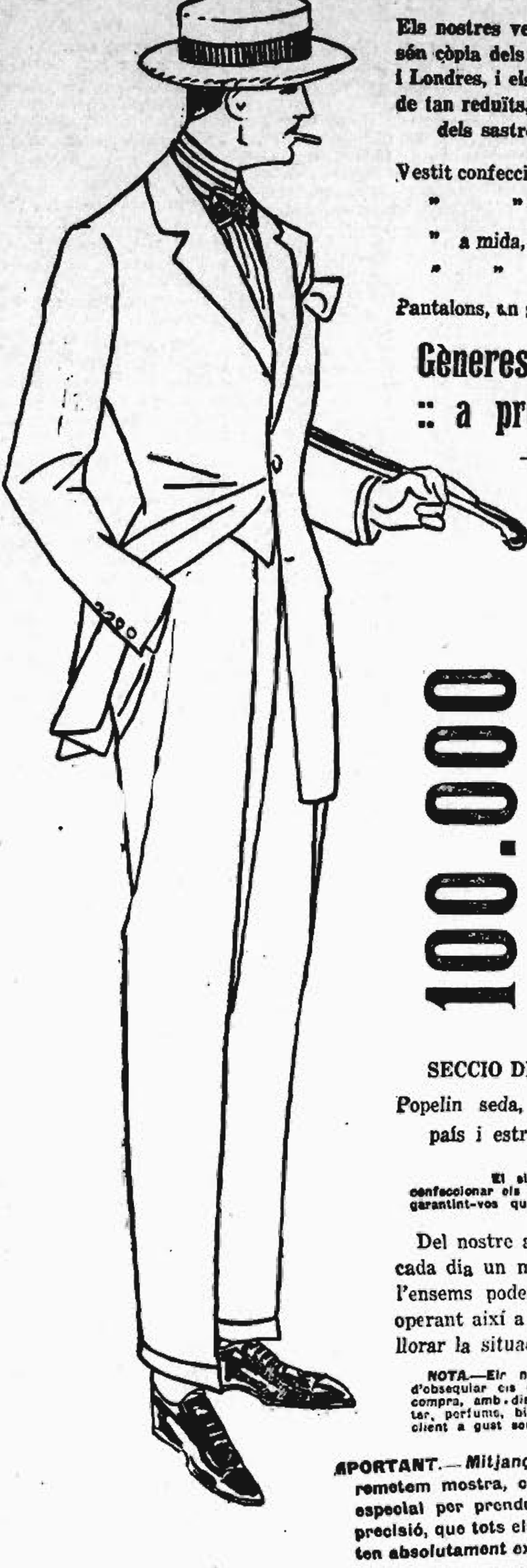

Els nostres vestits confeccionats i a la mida, són còpia dels més distingits models de Paris i Londres, i els oferim a preus inversemblants de tan reduïts, i no obstant rivalitzen amb els dels sastres més cars i de més fama

Vestit confeccionat, fil.	Des de	15'— a 30	Ptes.
" " llaneta	"	25'— a 50	"
" a mida, en fil ..	"	25'— a 50	"
" " llaneta	"	50'— a 100	"
Pantalons, un gran stock	"	5'95 a 15	"

Gèneres en gran partida, :: a preus baratíssims ::

Immens stock de Barrets de Palla, des de 2'95 ptes.

100.000

GOBRES, des de	1'45 pessetes
CORBATES des de	0'95 pessetes
PIJAMES, des de	10'00 pessetes
MITJONS, des de	0'50 pessetes
LLIGACAMES, des de	0'50 pessetes
CINTURONS, des de	1'95 pessetes
IMPERMEABLES, des de	25'00 pessetes
ELASTICS, des de	0'95 pessetes
CAMISES, des de	4'95 pessetes

SECCIO DE CAMISERIA A LA MIDA

Popelin seda, zèfirs anglesos, percales del país i estrangeres, des de 10 pessetes

El sistema americà que hom adoptat permet de confeccionar els vestits sense prova i amb absolut encert, garantint-vos que el rebreu ben bé al vostre gust.

Del nostre afany de competència n'obtenim cada dia un més gran número de vendes i a l'ensems podem abaratir més els preus, cooperant així a l'onada de baixa que ha de millorar la situació econòmica del país.

NOTA.—Els nostres preus reduïdíssims no ens priven d'obsequiar els compradors, segons la importància de la compra, amb distints obsequis, com són: màquines d'afaitar, perfums, bitlleters, carteres, etc., que pot triar el client a gust seu

IMPORTANT.—*Mitjançant la tramesa de 0'50 pessetes, remetem mostra, centímetre, figurins i un sistema especial per prendre's la mida un mateix, amb tal precisió, que tots els encàrrecs que se'ns facin resulten absolutament exactes.*

CALÇAT

higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglés, doble plantilla de cuiro

14'50 i 15'50 Ptes. parell

Tipus de luxe a preus baratíssims. Espardenyes amb sola de goma, des de 2'50 pessetes parell.

VENDES AL DETALL

Carrer ANSELM CLAVÉ, 9 (Final de les Rambles)

(Abans carrer Dormitori Sant Francesc).

SOLARS PER VENDRE

superfície 6 x 18 metres, al peu tramvia, gran esdevenidor, *façana a Auzies March i Alí-Bey*

PREUS REDUITS

Poden visitar-se els dies de festa, de 10 a 12 i de 5 a 7

Carrer Pere IV, 556

TORRE PER LLOGAR a la colònia de Vallençana (terme de Montcada), situada en mig del bosc, amb aigua abundant, llum elèctrica i garatge. Raó: Alt de Sant Pere, 13, principal.

DEPILATORI PARADELL

EN PERFUMERIES

Aristocràtics KURSAAL I SALO CATALUNYA

Orquestrina Suñé **Sextet Torrens**

Avui, dissabte, èxit del drama **Amb el corrent** (exclusiva), per **Priscilla Dean**; **La manicura s'imposa,** de broma continua; èxit de **Enteneu-vos amb el meu advocat** (exclusiva), per la gentil artista **Grace Darmond.**

Dilluns, dues colossals estrenes: **Amor de mare,** per la gran artista **Kathlyn Williams,** i la grandiosa pel·lícula **La princesa Demidoff,** per la eminent artista **Lya Mara.**

SATISFACCIÓ

Sempre bec aigua mineralitzada amb les delitioses Salutines, que m'han tret el reumatisme, em fan venir gana i paeixo fins les pedres

[illegible]

[illegible] JOSEP VIDAL I RIBAS, S. en C. [illegible]

SALUTINAS

Els POLVOS d'HORLINE

fan devenir formosa, avellutada la cara; la pell fina i agradable, suau com la d'un infant. Els **Polvos d'Horline** son el millor secret de formosura i joventut.

PRODUCTES HORLINE:

Aigua d'Horline (tintura progressiva per als cabells blancs): 6.- **Depilatori** (actiu i inofensiu): 6. - **Polvos** (molt adherents): 2'50.- **Crema** (evita les arrugues): 2'50. - **Aigua dentífrica** (en comprimits efervescents): 5. - **Balhol Montry** (sals minerals per als banys de peus): 3'50. - **Sanibel** (comprimits al bay-rhum per a regenerar el cabell): 3'50.

Dipòsit general: Establiments **DALMAU OLIVERES, S. A.**

PASSEIG DE L'INDUSTRIA, 14 - BARCELONA

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)

poluciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), *cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, fatiga corporal, histerismo y trastornos nerviosos de las mujeres* y todas las manifestaciones de la *Neurastenia* o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las

Grageas potenciales del Dr. Soivré

Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.

Venta, 5 ptas. franco: Segalá, Rambla de las Flores, 14; *Farmacia Gelart*, Princesa, 7 y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Per no poder-la atendre ES VEN Fàbrica de mitges i mitjons

Instal·lació completa **de 5 màquines "Scott Williams" model B.,** amb els utensilis de preparació i acabat.

TOT QUASI NOU

Donarà raó Lluís Martí Prat, carrer Milà i Fontanals, 36, 2.º, 2.ª

Barcelona (G.)

SEGELLS DE GOMA

Gravats de totes classes en metalls i fustes. Rapidesa en els encàrrecs. Corts Catalanes, 643 (entre Bruch i Llúria). Tel. 715 S. P.

SOLARS PER VENDRE

des de 1,900 pams, al peu tramvia, trajecte de 10 cèntims, molt ben situats

Preu: des de ptes. 1'30 el pam quadrat

Poden visitar-se els dies de festa, de 12 a 1

Carrer Pere IV, 313

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

a 0'50 pessetes les deu primeres paraules i a :: :: :: 0'10 per cada una d'excés :: :: ::

LLOGUERS

SANTES Creus. Dins recinte Monastir, pis mobiat. Raó: Ferran, 30, segon, segona.

TRASPAS. Botiga vidre i pisa antiga, amb gèneres o sense: xamfrà, prop Rambla. Raó: Blat, número 33.

TORRE a la Bonanova, lloguer reduït, magnífica situació, carril elèctric, tramvia 38, set dormitoris, bany, jardí, etc. Raó: Consell de Cents, número 320, principal pra. B. De 10 a 12.

COMPRES

COMPRA-VENDA. Joies. Gèneres. Rambla del Centre, 30. Ocasió. Economia.

VENDES

ARQUES Liquido a qualsevol preu. Mallorca, 125, interior.

TORNS paral·lels, d'ocasió, de diverses mides, es venen. Raó: Fill d'Emili Bruguera. Riereta, 28. Barcelona.

FRESADORA d'ocasió, es ven. Raó: Fill d'Emili Bruguera. Riereta, 28. Barcelona.

BOMBES per a tota mena de líquids, construcció francesa Hardoll. Representant exclusiu: Fill d'Emili Bruguera. Riereta, 28. Barcelona.

MAQUINES per a treballar fusta, d'ocasió. Raó: Fill d'Emili Bruguera. Riereta, 28. Barcelona.

MAQUINES per a fer maons a mà i a força motriu. Patent i construcció franceses. Producció a mà: uns 600/700 maons per hora. Demaneu detalls al representant: Fill d'Emili Bruguera. Riereta, 28. Barcelona.

TAPISSOS pintats. La casa més *important d'Espanya.* Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i motllures.—No compreu sense visitar aquesta casa. F. Montfalcon. Boters, 4 (Final Portaferrissa).

PIANO creuat, usat. Universitat, 90, entresol.

ES ven casa, planta baixa i primer pis, a *Rubí*, carrer Terrassa núm. 10, per 12,500 pessetes. Raó: Sant Eusebi, número 28. S. G.

PETIT taller mecànic, venc. Arcàngel, número 8. G.

BOTIGA de confeccions per a senyores i nens molt antiga i acreditada, per retirar-se del negoci, es ven a Sabadell. Carrer Església, 19.

FUNDICIO de ferro, ben muntada; gran local, gran pati, amb casa, habitació i hort, es ven per menys de la mitat del que val. Consell de Cent, núm. 69.

DIVERSES

EMPRESARIS de teatre català, ¿voleu iniciativa que pot donar honra al nostre teatre, expansió a autors i actors, divulgació de nostra cultura i profit per a tots? Escriviu a LA PUBLICITAT número 543.

PELL, CABELL I SIFILIS

Doctor F. Montañá, dels Hospitals de París. Corts Catalanes, 539, accessori.

CASA REÑE

COPIES a màquina. Circulars. Traduccions del francès i anglès. Mont-Sió, 18. Telèfon 4525 A.

VIES URINARIES. Pell. Sífilis, 606. Pròstata. Impotència. Anàlisi de sang, orina i pus. Ronda Universitat, 5. Policlínica.

SENYORETA sola casaria amb senyor de posició. Mont-Sió, 9, principal.

QUAN TINGUEU SED BEVEU

GASOSA

VICTORIA [illegible]

I TROBAREU QUE ES EL MILLOR REFRESC